

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 68 год. LXVII

19 мај 2011, четврток

Цената на овој број е 270 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1748. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Репуб- лика Финска.....	2	1755. Изменување на лиценца под број 19-4786/1 од 22.12.2005 година изда- дена од Друштвото за угостителство, туризам и услуги „МАКОТЕН“ ДОО- ЕЛ Гевгелија за постојано приредува- ње на посебни игри на среќа во играч- ница (казино) што се наоѓа во хотел- скиот комплекс „ФЛАМИНГО“ во Гевгелија, граничен премин Богоро- дица.....	4
1749. Одлука за давање на одобрение за трансформација во приватна установа за социјална заштита на стари лица.....	2	1756. Изменување на лиценца под број 19- 3246/1 од 9.09.2005 година издадена на Друштвото за туризам, угостителс- тво и услуги „МАСТЕРБЕТ“ ДООЕЛ Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	4
1750. Лиценца за постојано приредување на посебна игра на среќа – „Обложу- вање на спортски натпревари“.....	2	1757. Изменување на лиценца под број 51-7497/1 од 7.12.2010 година издаде- на на Друштвото за угостителство и игри на среќа ПРИНЦЕСС ХОТЕЛ И КАЗИНО ДОО Богородица Гевгелија за постојано приредување на посебни игри на среќа во играчница (казино)...	4
1751. Лиценца за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	3	1758. Правилник за начинот на работа на военоеккарската комисија за утврду- вање на посебната здравствена спо- собност на воениот персонал за врше- ње на служба во Армијата на Репуб- лика Македонија.....	5
1752. Лиценца за откажување на Лиценца- та бр. 19-5112/1 од 21.10.2008 година издадена на Друштвото за производс- тво, трговија, угостителство и тури- зам ЕЛГРЕКО-2002 Предраг ДООЕЛ увоз – извоз Куманово за постојано приредување на посебната игра на среќа „Обложување на спортски нат- превари“.....	3		
1753. Изменување на лиценца под број 19-498/1 од 05.02.2008 година издаде- на на Друштвото за промет и услуги „М-Гаминг“ ДОО експорт-импорт Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	4		
1754. Изменување на лиценца под бр. 19- 3838/1 од 25.10.2005 година издадена на Друштвото за туризам, угостителс- тво и услуги „МАСТЕРБЕТ“ ДООЕЛ Скопје за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	4		

	Стр.4		Стр.
1759. Правилник за начинот на спроведување на контролни здравствени прегледи на активниот воен и цивилен персонал на служба во Армијата на Република Македонија.....	6	1766. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда...	71
1760. Правилник за начинот на одржување и проверка на физичката способност на активниот воен персонал за служба во Армијата на Република Македонија.....	7	1767. Оглас од Судски совет на Република Македонија.....	71
1761. Правилник за мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност на воениот персонал за служба во Армијата на Република Македонија.....	20	1768. Упатство за утврдување на начинот и постапката на снабдување на банките со книжни и ковани пари.....	72
1762. Правилник за правилата за добра земјоделска пракса за употреба на губрињата (*).....	64	1769. Правилник за начинот на издавање на сертификатот за безбедност, формата и содржината на образецот на барањето за издавање на сертификатот, образецот на сертификатот за безбедност и висината на трошоците во постапката за издавање на сертификатот за безбедност.....	74
1763. Правилник за стандардите и начинот на одредување на квалитетот и начинот на пакување и означување на производите од пчели по однос на квалитетот (*).....	65	1770. Решение за проверка и преглед на пратки пластичен кујнски прибор од полиамид и меламин кои потекнуваат или се испорачани од Кина и Хонг Конг при увоз во Република Македонија.....	78
1764. Правилник за содржината и начинот на подготовката на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места.....	67	1771. Објава за стапката на трошоците на живот за месец април 2011 година.....	79
1765. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда...	70	1772. Објава за просечната месечна плата по работник за месец април 2011 година.....	79
		Огласен дел	1-64

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1748.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

УКАЗ

ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА ФИНСКА

I

Г-дин Кире Илиоски се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Финска, со седиште во Стокхолм.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 92
19 мај 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1749.

Врз основа на член 37 став 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за социјална заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.36/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ НА ОДОБРЕНИЕ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЈА ВО ПРИВАТНА УСТАНОВА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА СТАРИ ЛИЦА

1. Владата на Република Македонија дава одобрение за трансформација без ликвидација на Друштвото за згрижување на стари лица и услуги „ГЕРОНТОС-БМ“ ДОО Скопје, со седиште на ул. „Горче Петров“ бр. 1-24, Скопје, во приватна установа за социјална заштита на стари лица.

2. Правното лице од точка 1 на оваа одлука обезбедува опрема, простор, средства и кадри, согласно со Правилникот за нормативи и стандарди за основање и започнување со работа на установи за социјална заштита за стари лица („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/05).

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-2699/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

1750.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, издаде

ЛИЦЕНЦА

ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНА ИГРА НА СРЕКА – „ОБЛОЖУВАЊЕ НА СПОРТСКИ НАТПРЕВАРИ“

1. Лиценцата за постојано приредување на посебна игра на среќа „Обложување на спортски натпревари“ се издава на Друштвото за услуги „ЈОКЕР ГАМЕС“ ДОО Скопје, за време од 3 (три) години.

2. Приредувањето на посебната игра на среќа „Обложување на спортски натпревари“ ќе се врши во деловната просторија што се наоѓа на Бул. „Јане Сандански“ бр.79А локал 1 во Скопје.

3. Корисникот на Лиценцата е должен да плати наместок за Лиценцата кој изнесува 100.000 евра, во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Република Македонија што се применува на денот на уплатата и тоа:

- 50% од износот, 50.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија, да уплати на денот на доделувањето на Лиценцата и

- остатокот од 50% во еднакви годишни рати најдоцна до 30 јануари во тековната година за секоја година додека трае Лиценцата, во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија што се применува на денот на уплатата.

Уплатата на средствата од алинеите 1 и 2 на оваа точка се вршат во Буџетот на Република Македонија на Трезорска сметка 100000000063095, уплатна сметка број 840-62207, приходно konto 718113, програма 00 и банка на примачот: Народна банка на Република Македонија.

Потврдата за уплатениот износ од алинеја 1 на оваа точка корисникот на Лиценцата ја доставува до Министерството за финансии.

Корисникот на Лиценцата ги доставува до Министерството за финансии и потврдите за уплатените годишни рати, од алинеја 2 на оваа точка.

4. Лиценцата корисникот не може да ја пренесе.

5. Доколку од страна на корисникот на Лиценцата не биде платен надоместокот за плаќање на Лиценцата од точка 3, алинеите 1 и 2, Лиценцата се одзема.

6. Корисникот на Лиценцата со право на приредување на играта на среќа за која е издадена Лиценцата, се стекнува по уплатата на првиот дел од надоместокот за плаќање на Лиценцата утврден во точка 3, алинеја 1.

7. Оваа лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3011/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р Васко Наумовски, с.р.

1751.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр.10/97, 54/97, 13/01, 2/02 и 54/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.05.2011 година, издаде

Л И Ц Е Н Ц А ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ

1. Лиценца за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб се издава на Друштвото за коцкање и обложување МА ГАМИНГ ДООЕЛ Скопје, за време од 6 (шест) години.

2. Приредувањето на посебните игри на среќа во автомат клуб ќе се врши во автомат клубот што се наоѓа на ул. „Маршал Тито“ бр.10 во Куманово.

3. Во автомат клубот, корисникот на Лиценцата за приредување на посебните игри на среќа, ќе постави 25 автомати за игри на среќа и 1 автомат за игри на среќа на кој истовремено можат да учествуваат повеќе играчи.

4. Корисникот на Лиценцата е должен да плати надоместок за Лиценцата кој изнесува 72.800 евра, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија што се применува на денот на уплатата и тоа:

- 50% од износот, 36.400 евра, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија да уплати на денот на доделувањето на Лиценцата и

- Остатокот од 50% во еднакви годишни рати, најдоцна до 30 јануари во тековната година за секоја година додека трае Лиценцата, во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија што се применува на денот на уплатата.

Уплатата на средствата од алинеите 1 и 2 на оваа точка се вршат во Буџетот на Република Македонија на Трезорска сметка 100000000063095, уплатна сметка број 840-62207, приходно konto 718113, програма 00 и банка на примачот: Народна банка на Република Македонија.

Потврдата за уплатениот износ од алинеја 1 на оваа точка корисникот на Лиценцата ја доставува до Министерството за финансии.

Корисникот на Лиценцата ги доставува до Министерството за финансии и потврдите за уплатените годишни рати, од алинеја 2 на оваа точка.

5. Лиценцата корисникот не може да ја пренесе.

6. Доколку од страна на корисникот на Лиценцата не биде платен надоместокот за плаќање на Лиценцата од точка 4, алинеите 1 и 2, Лиценцата се одзема.

7. Корисникот на Лиценцата со право на приредување на играта на среќа за која е издадена Лиценцата, се стекнува по уплатата на првиот дел од надоместокот за плаќање на Лиценцата утврден во точка 4, алинеја 1.

8. Оваа лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3015/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р Васко Наумовски, с.р.

1752.

Врз основа на член 16, а во врска со член 24, став 3 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр.10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, донесе

Л И Ц Е Н Ц А ЗА ОТКАЖУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦАТА БР. 19-5112/1 ОД 21.10.2008 ГОДИНА ИЗДАДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА, УГОСТИТЕЛСТВО И ТУРИЗАМ ЕЛГРЕКО-2002 ПРЕДРАГ ДООЕЛ УВОЗ – ИЗВОЗ КУМАНОВО ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ИГРА НА СРЕЌА “ОБЛОЖУВАЊЕ НА СПОРТСКИ НАТПРЕВАРИ”

1. Се откажува Лиценцата бр. 19-5112/1 од 21.10.2008 година издадена на Друштвото за производство, трговија, угостителство и туризам ЕЛГРЕКО-2002 Предраг ДООЕЛ увоз – извоз Куманово за постојано приредување на посебната игра на среќа “Обложување на спортски натпревари” што се приредува во деловната просторија на ул. “Маршал Тито” бр.10, Куманово.

2. Оваа Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3017/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р Васко Наумовски, с.р.

1753.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, одобри

ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ПОД БРОЈ 19-498/1 ОД 05.02.2008 ГОДИНА ИЗДАДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ПРОМЕТ И УСЛУГИ „М-ГАМИНГ“ ДОО ЕКСПОРТ-ИМПОРТ СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ

1. Во Лиценцата под број 19-498/1 од 05.02.2008 година издадена на Друштвото за промет и услуги „М-Гаминг“ ДОО експорт-импорт Скопје, во точката 2 зборовите хотел „Турист - Бест Вестерн“ во Скопје се заменуваат со зборовите ул. „Маршал Тито“ бр. 54 во Битола.

2. Ова изменување на лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3010/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

1754.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 10.5.2011 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БР. 19-3838/1 ОД 25.10.2005 ГОДИНА ИЗДА-
ДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ТУРИЗАМ, УГОСТИ-
ТЕЛСТВО И УСЛУГИ „МАСТЕРБЕТ“ ДООЕЛ
СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА
ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под број 19-3838/1 од 25.10.2005 година, издадена на Друштвото за туризам, угостителство и услуги „Мастербет“ ДООЕЛ Скопје, за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб, во точката 3 бројот „22“ се заменува со бројот „21“.

2. Ова изменување на лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3014/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

1755.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 19-4786/1 ОД 22.12.2005 ГОДИНА ИЗДА-
ДЕНА ОД ДРУШТВОТО ЗА УГОСТИТЕЛСТВО,
ТУРИЗАМ И УСЛУГИ „МАКОТЕН“ ДООЕЛ ГЕ-
ВГЕЛИЈА ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА
ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО ИГРАЧНИЦА (КА-
ЗИНО) ШТО СЕ НАОѓА ВО ХОТЕЛСКИОТ КОМП-
ЛЕКС „ФЛАМИНГО“ ВО ГЕВГЕЛИЈА, ГРАНИЧЕН
ПРЕМИН БОГОРОДИЦА**

1. Во Лиценцата под број 19-4786/1 од 22.12.2005 година издадена на Друштвото за угостителство, туризам и услуги „МАКОТЕН“ ДООЕЛ Гевгелија за постојано приредување на посебни игри на среќа во играчница (казино), во точката 3 зборовите „660“ автомати за игри на среќа“ се заменуваат со зборовите „490 автомати за игри на среќа“, зборовите „2 автомати за игри на среќа на кој истовремено можат да учествуваат повеќе играчи“ се заменуваат со зборовите „1 автомат за игри на среќа на кои истовремено можат да учествуваат повеќе играчи“, зборовите „17 маси за американски рулет“ се заменуваат со зборовите „12 маси за американски рулет“, зборовите „13 маси за блек џек“ се за-

менуваат со зборовите „10 маси за блек џек“, зборовите „3 маси за карибиан покер“ се заменуваат со зборовите „2 маси за карибиан покер“ и зборовите „4 маси за тексас холдем покер“ се заменуваат со зборовите „6 маси за тексас холдем покер“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3016/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

1756.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 10. 5.2011 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 19-3246/1 ОД 9.09.2005 ГОДИНА ИЗДА-
ДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА ТУРИЗАМ, УГОСТИ-
ТЕЛСТВО И УСЛУГИ „МАСТЕРБЕТ“ ДООЕЛ
СКОПЈЕ ЗА ПОСТОЈАНО ПРИРЕДУВАЊЕ НА
ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА ВО АВТОМАТ КЛУБ**

1. Во Лиценцата под број 19-3246/1 од 9.09.2005 година, издадена на Друштвото за туризам, угостителство и услуги „Мастербет“ ДООЕЛ Скопје, за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб, во точката 3 бројот: „28“ се заменува со бројот: „19“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3018/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

1757.

Врз основа на член 16 од Законот за игрите на среќа и за забавните игри („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/1997, 54/1997, 13/2001, 2/2002 и 54/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 10.5.2011 година, одобри

**ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА
ПОД БРОЈ 51-7497/1 ОД 7.12.2010 ГОДИНА ИЗДА-
ДЕНА НА ДРУШТВОТО ЗА УГОСТИТЕЛСТВО И
ИГРИ НА СРЕЌА ПРИНЦЕСС ХОТЕЛ И КАЗИНО
ДОО БОГОРОДИЦА ГЕВГЕЛИЈА ЗА ПОСТОЈАНО
ПРИРЕДУВАЊЕ НА ПОСЕБНИ ИГРИ НА СРЕЌА
ВО ИГРАЧНИЦА (КАЗИНО)**

1. Во Лиценцата под број 51-7497/1 од 7.12.2010 година, издадена на Друштвото за угостителство и игри на среќа ПРИНЦЕСС ХОТЕЛ И КАЗИНО ДОО Богородица Гевгелија, за постојано приредување на посебни игри на среќа во играчница (казино), во точката 3 бројот „663“ се заменува со бројот „515“, бројот „3“ се заменува со бројот „4“, бројот „15“ се заменува со бројот „11“, и бројот „7“ се заменува со бројот „5“.

2. Ова изменување на Лиценца се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-3019/1
10 мај 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
д-р **Васко Наумовски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА**1758.**

Врз основа на член 203 став 3 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија” бр.36/10, 23/11 и 47/11), министерот за одбрана, донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА РАБОТА НА ВОЕНОЛЕКАР-
СКАТА КОМИСИЈА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПО-
СЕБНАТА ЗДРАВСТВЕНА СПОСОБНОСТ НА
ВОЕНИОТ ПЕРСОНАЛ ЗА ВРШЕЊЕ НА СЛУЖБА
ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на работа на военолекарската комисија за утврдувањето на посебната здравствена способност на воениот персонал за вршење на служба во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Армијата).

Член 2

Военолекарската комисија (во натамошниот текст: Комисијата) е стручно медицинско тело за утврдување на посебната здравствена способност на воениот персонал за вршење на служба во Армијата, со седиште во Военомедицинскиот центар во Скопје.

Член 3

Наодот, оцената и мислењето за посебната здравствена способност на воениот персонал (во натамошниот текст:лицата), Комисијата ги дава врз основа на лекарските наоди и современите достигнувања во медицинската наука.

Здравствената способност на лицата се оценува според Списокот на болестите, телесните мани, недостатоци и повреди за оцена на здравствената способност за служба во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Списокот на болести), кој е даден во прилог и е составен дел на Правилникот за мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност на воениот персонал за служба во Армијата.

Член 4

Комисијата од член 2 од овој правилник е составена од пет члена.

Комисијата од став 1 на овој член работи во полн состав и дава наод, оцена и мислење со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови.

Ако некој од членовите на Комисијата не се согласува со дадениот наод, оцена и мислење, може да го издвои своето мислење со писмено образложение за несогласувањето.

Член 5

Со работата на Комисијата раководи претседателот на Комисијата кој е лекар од соодветна специјалност, а во негово отсуство раководи неговиот заменик, кој е исто така лекар од соодветна специјалност.

Административно-техничките работи на Комисијата ги врши секретарот на Комисијата.

Член 6

Наодот, оцената и мислењето за телесно оштетување на лицето поради рана, повреда или оштетување на организмот како последица на болест или како непосредна последица на воената служба, Комисијата го дава врз основа на медицинската документација и податоците за околностите на настанувањето на повредата, односно болеста, доставени од страна на воената единица-установа која го упатила лицето до Комисијата.

Член 7

Комисијата дава наод, оцена и мислење за здравствената способност за вршење служба во Армијата кога лицето се наоѓа на лекување во стационарни и здравствени установи или е на подолго боледување, а е потребна оцената на здравствената способност за вршење на служба во Армијата.

Член 8

По барање на комисијата која спроведува постапка за прием на лица на служба во Армијата, по предлог на лекарот што го лекува лицето, по предлог од надлежниот старешина на воената единица-установа во која лицето е на служба, или на барање на лицето, врз основа на непосредниот извршен преглед на лицето и извршениот увид во целокупната медицинска документација (наод од специјалистички прегледи, систематски прегледи, отпусни писма, лабораториски, рендгенски и други наоди издадени од надлежен лекар од воени или други здравствени установи), Комисијата дава наод, оцена и мислење за посебната здравствена способност на лицето за вршење на служба во Армијата.

По исклучок од став 1 на овој член, доколку лицето не се јави на прегледот на кој е повикано, Комисијата може да даде наод, оцена и мислење и врз основа на приложената медицинска документација.

Член 9

Ако се оцени дека приложената медицинска документација не е доволна за давање наод, оцена и мислење за посебната здравствена способност, лицето може да се упати на дополнителни (проширени) испитувања во Военомедицинскиот центар или во друга здравствена установа.

Член 10

Ако се утврди дека лицето за кое треба да се даде наод, оцена и мислење го нема завршено лекувањето, предметот се враќа до надлежниот лекар, со препорака за постапување до завршувањето на лекувањето.

Член 11

Кога се дава наод, оцена и мислење за посебната здравствена способност на лицето, се дава и мислење за тоа дека раната, повредата или оштетувањето е добиено при вршење на службата, односно дека болеста или влошувањето на болеста е непосредна последица на вршењето на службата.

Член 12

Ако лицето чија здравствена способност за вршење на службата во Армијата се оценува, е заболено од повеќе болести или има повеќе повреди, првин се утврдува најтешкото заболување или повреда, а потоа се наведуваат и останатите болести и повреди.

Член 13

Ако кај лицето кое се оценува се утврди дека се работи за болест која не е наведена во Списокот на болестите, се дава наод, оценка и мислење за болеста која е најслична од наведените болести во Списокот на болестите.

Член 14

Кога се дава наод, оценка и мислење за промена на родот, службата или воено-евиденциската специјалност на лицето, се предлагаат и должности кои лицето може да ги извршува во друг род, служба или специјалност.

Член 15

Кога се дава наод, оценка и мислење дека е потребно ослободување на лицето од извршување на одредени должности во службата за периодот за шест месеци, се предлагаат и должности кои лицето може да ги извршува во тој период, а кои нема штетно да се одразат на неговото здравје.

Член 16

Кога се дава наод, оценка и мислење за повреда и оштетување на организмот на лицето, за остварување на правото на еднократен паричен надоместок од член 190 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија, Комисијата го утврдува степенот на повредите и оштетувањата на организмот според листата на професионални заболувања утврдени со прописите за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 17

Заради донесување на соодветно решение или наредба за остварување на правата на лицето во врска со посебната здравствена способност за служба во Армијата, наодот, оцената и мислењето на Комисијата, се доставуваат до надлежниот орган, односно лекарот, како и до министерот за одбрана или до од него овластено лице, односно до началникот на Генералштабот на Армијата.

Член 18

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на работа на военолекарската комисија („Службен весник на Република Македонија“ бр.79/03).

Член 19

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2870/1
28 април 2011 година
Скопје

Министер за одбрана,
Зоран Коњановски, с.р.

1759.

Врз основа на член 210 став 2 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/10, 23/11 и 47/11), министерот за одбрана, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНТРОЛНИ
ЗДРАВСТВЕНИ ПРЕГЛЕДИ НА АКТИВНИОТ
ВОЕН И ЦИВИЛЕН ПЕРСОНАЛ НА СЛУЖБА ВО
АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на спроведувањето на контролните здравствени прегледи на активниот воен и цивилен персонал на служба во Армијата на Република Македонија.

Член 2

Контролните здравствени прегледи за утврдување на здравствената способност на активниот воен и цивилен персонал на служба во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: лицата) се вршат преку систематски специјалистички прегледи, кои се спроведуваат во Военомедицинскиот центар.

Член 3

Контролните здравствени прегледи се спроведуваат како редовни (периодични) систематски специјалистички прегледи и како вонредни (претходни) систематски специјалистички прегледи.

Член 4

На редовни (периодични) систематски специјалистички прегледи кои се спроведуваат на одреден временски период согласно годишниот план на Военомедицинскиот центар, се упатуваат сите лица.

Член 5

На вонредни (претходни) систематски специјалистички прегледи се упатуваат:

- возачите на воени моторни возила од сите категории,
- лицата кои се упатуваат на школување во странство,
- припадниците на специјални единици (воени падобранци и воени нуркачи),
- лицата кои се упатуваат на вежбовни активности и други активности кои се извршуваат по посебни здравствени и физички критериуми,
- воените претставници во странство,
- лицата во воените претставништва, воените мисии и штабови на НАТО и други меѓународни организации и воени единици, и
- лицата кои вршат служба изложена на висок ризик.

Член 6

За лица кои вршат служба изложена на висок ризик, временскиот период за спроведување на редовни (периодични) прегледи се определува во согласност со прописите за заштита при работа.

Член 7

На систематски специјалистички прегледи, лицата се упатуваат со упатница издадена од Командата на единицата-установата и пополнета со податоци за лицето кои ги дава лекарот во воената амбуланта на единицата-установата во која лицето е на служба.

Член 8

Заклучокот за утврдување на здравствената способност на лица возачи на воени моторни возила од сите категории, лицата кои се упатуваат на школување во странство и лицата кои вршат служба изложена на висок ризик, се дава од страна на лекар специјалист по медицина на трудот.

Член 9

По спроведувањето на контролните здравствени прегледи, листите за систематските специјалистички прегледи се доставуваат до Военомедицинскиот центар-Центар за превентивна медицина, заради контрола на нивната содржина.

Член 10

Врз основа на добиените резултати од извршените контролни здравствени прегледи, предлозите и заклучокот во листите за контролни здравствени прегледи дадени од лекарите специјалисти од соодветната специјалност, военото лице кај кое е утврдена промена на здравствената способност од страна на лекарот од воената амбуланта во единицата-установата во која лицето е на служба, се упатува на лекарски преглед кој го спроведува военолекарската комисија заради донесување наод, оценка и мислење за утврдување на здравствената способност.

Член 11

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2871/1
28 април 2011 година
Скопје

Министер за одбрана,
Зоран Коњановски, с.р.

1760.

Врз основа на член 210 став 2 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.36/10, 23/11 и 47/11), министерот за одбрана, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОДРЖУВАЊЕ И ПРОВЕРКА
НА ФИЗИЧКАТА СПОСОБНОСТ НА АКТИВНИОТ
ВОЕН ПЕРСОНАЛ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на одржување и проверка на физичката способност на активниот воен персонал за служба во Армијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Армијата).

Член 2

Одржувањето на физичката способност на активниот воен персонал (во натамошниот текст: персонал) се реализира како составен дел на обуката, преку разни форми и облици на физичко вежбање, согласно наставните планови и програми.

Член 3

Проверките на физичката способност на персоналот се спроведуваат во текот на годината и тоа како:

- прва редовна проверка во месец април,
- прва дополнителна проверка во месец јуни,
- втора редовна проверка во месец септември и
- втора дополнителна проверка во месец ноември.

За секоја проверка се определува и резервен термин за персоналот кој од најразлични причини не се јавил на проверката.

Термините на редовната и дополнителна проверка, како и резервните термини се определуваат од страна на началникот на Генералштабот на Армијата.

За персоналот кој од било кои причини бил спречен и не се јавил во одредениот термин на проверка, како и за воените лица кои се јавиле на денот на проверката, а биле ослободени од лекар, се спроведува проверка во дополнителен термин, во периодот од ставот 1 на овој член.

Член 4

На проверка на физичката способност не се упатуваат:

- персонал, додека е упатен на служба во странство во воени претставништва, воени мисии и штабови на НАТО и други меѓународни организации и воени единици, на школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација за потребите на службата и
- лица кои до крајот на термините одредени за проверка ќе приложат наод, оценка и мислење на Военолекарската комисија, дека се ослободени од проверката.

Персоналот од став 1 на овој член се упатува на проверка на физичка способност по завршувањето на службата во странство во воени претставништва, воени мисии и штабови на НАТО и други меѓународни организации и воени единици, школувањето, стручното оспособување и усовршување и специјализацијата за потребите на службата, односно по престанокот на причините за ослободување од проверката на физичката способност согласно наодот, оценката и мислењето на Воено лекарската комисија.

Член 5

Проверка на воениот персонал во Министерството за одбрана, Генералштабот на Армијата и во првостепените команди на Генералштабот на Армијата ја спроведува централна комисија за проверка на физичката способност.

Проверка на персоналот во командите на ниво на бригада-баталјон, како и во останатите единици, ја спроведуваат комисиите за проверка на физичката способност на воениот персонал на ниво на бригада-баталјон, како и на останатите единици.

Комисиите од ставовите 1 и 2 на овој член се во состав:

- одговорен старешина-офицер (претседател на комисијата),
- надгледувач на проверката,
- бројачи,
- демонстратор (воедно и бројач) и
- персонал за поддршка (санитетска екипа).

Централната комисија за проверка на физичката способност, спроведува проверка на персоналот во:

- Министерството за одбрана,

- Генералштабот на Армијата,
- Воената академија,
- првопотчинетите команди на ГШ на АРМ,
- комисиите за проверка на физичката подготвеност на потчинетите команди и единици на Генералштабот на Армијата,
- кандидатите за стручно оспособување и усовршување за подофицер и офицер (во посебен термин за проверка согласно објавениот конкурс).

Член 6

Проверката на физичката способност на персоналот се спроведува во согласност со дисциплините од стандарден тест и тоа:

- склекови,
- стомачни вежби,
- трчање на 3200 метри.

Ако по препорака на лекар специјалист, припадник на персоналот е ослободен од дисциплината трчање на 3200 метри, а на редовната или на дополнителната проверка ги исполнил нормите во дисциплините склекови и стомачни вежби, му се дава можност дисциплината трчање на 3200 метри да ја замени со друга дисциплина од алтернативниот тест и тоа:

- возење ергометар или велосипед на 10 км, или
- пешачење на 4 км.

Член 7

Постигнатите резултати на проверката на физичката способност на персоналот се искажуваат во бодови, согласно стандардите (нормите) кои се дадени во Прилог бр.1 и се составен дел на овој правилник.

Се смета дека припадник на персоналот го положил тестот од членот 6 од овој правилник, доколку во секоја дисциплина ги постигнал минимумот на следните бодови:

- за професионални војници и воени старешини-офицери и подофицери.....60 бодови,
- за припадниците на баталјонот за специјални намени и на ренџерскиот баталјон (професионални војници и воени старешини - офицери и подофицери).....80 бодови.

Член 8

Персоналот кој и на дополнителната проверка на физичката способност не ги исполнил стандардите (нормите) во дисциплината склекови или стомачни вежби, како и нормата од дисциплината од алтернативниот тест, се смета дека не го положил тестот.

Член 9

Припадниците на персоналот кои до завршувањето на проверката на физичката способност не се јавиле на истата, а не приложиле наод, оценка и мислење на Военото лекарската комисија дека се ослободени од проверка, се смета дека истите не го положиле тестот и се оценуваат со оценка „не задоволува“.

Член 10

Резултатите од проверката на физичката способност за секој припадник на персоналот, поединечно се внесуваат на образец „Тест за физичка способност“, кој е даден во Прилог бр.2 и е составен дел на овој правилник.

Пополнетиот образец од став 1 на овој член, комисиите од член 5 од овој правилник, го доставуваат до старешините надлежни за оценување на персоналот најдоцна осум дена по спроведената проверка.

Член 11

Старешините надлежни за оценување на персоналот, врз основа на резултатите од проверката искажани во образецот од член 10 став 1 од овој правилник, ја оценуваат физичката способност на персоналот.

Оценката на физичката способност на персоналот претставува аритметичка средина на вкупно освоени бодови по дисциплините од стандардниот, односно од алтернативниот тест и тоа за:

а) Воени старешини - офицери и подофицери и професионални војници со оценка:

- „не задоволува“ до 59 бодови;
- „задоволува“од 60 до 64 бодови;
- „добар“ од 65 до 74 бодови;
- „се истакнува“од 75 до 84 бодови;
- „особено се истакнува“од 85 до 100 бодови;

б) Припадниците на баталјонот за специјални намени и на ренџерскиот баталјон (професионални војници и воени старешини - офицери и подофицери) со оцена:

- „не задоволува“ до 79 бодови;
- „задоволува“од 80 до 84 бодови;
- „добар“од 85 до 89 бодови;
- „се истакнува“од 90 до 94 бодови;
- „особено се истакнува“од 95 до 100 бодови;

Член 12

Тестот за физичката способност се смета за положен, доколку персоналот во текот на календарската година во која се врши проверката положил две редовни или дополнителни проверки.

По исклучок од став 1 на овој член, тестот за физичката способност ќе се смета за положен доколку во текот на календарската година во која се врши проверката персоналот од член 4 од овој правилникположил една редовна, или дополнителна проверка.

Член 13

Со персоналот во текот на 2011 година, се спроведува една проверка на физичката способност во првата половина на годината.

За персоналот кој не ја положил проверката од став 1 од овој членили сака да ја поправи оценката, се спроведува дополнителна проверка на физичката способност во втората половина на 2011 година.

Член 14

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за одржување и проверка на физичката способност за служба во Армијата на Република Македонија на професионалните војници и воените старешини („Службен весник на Република Македонија” бр. 82/03 и 87/06).

Член 15

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2872/1
28 април 2011 година
Скопје

Министер за одбрана,
Зоран Коњановски, с.р.

Прилог бр.1

СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
СКЛЕКОВИ МАЖИ/ЖЕНИ

Резултат	Старосна група										Резултат	Старосна група										Резултат
	17-21		22-26		27-31		32-36		37-41			42-46		47-51		52-56		57-61		62+		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
77					100						77											77
76					99						76											76
75			100		98		100				75											75
74			99		97		99				74											74
73			98		96		98		100		73											73
72			97		95		97		99		72											72
71	100		95		94		96		98		71											71
70	99		94		93		95		97		70											70
69	97		93		92		94		96		69											69
68	96		92		91		93		95		68											68
67	94		91		89		92		94		67											67
66	93		90		88		91		93		66	100										66
65	92		89		87		90		92		65	99										65
64	90		87		86		89		91		64	98										64
63	89		86		85		88		90		63	97										63
62	88		85		84		87		89		62	96										62
61	86		84		83		86		88		61	94										61
60	85		83		82		85		87		60	93										60
59	83		82		81		84		86		59	92		100								59
58	<u>80</u>		<u>80</u>		<u>80</u>		83		85		58	91		99								58
57	79		79		79		82		84		57	90		98								57
56	79		78		78		<u>80</u>		83		56	89		96		100						56
55	78		77		77		79		82		55	88		95		99						55
54	77		76		76		78		<u>80</u>		54	87		94		98						54
53	75		75		75		77		79		53	86		93		97		100				53
52	74		74		74		76		78		52	84		92		96		99				52
51	72		73		73		75		77		51	83		91		94		98				51
50	71		71		72	100	74		76		50	82		89		93		97		100		50
49	70		70		70	99	73		75		49	81		88		92		95		99		49
48	68		69		69	98	72		74		48	<u>80</u>		87		91		94		98		48
47	67		68		68	96	71		73		47	79		86		90		93		96		47
46	66		67	100	67	95	70		72		46	78		85		89		92		95		46
45	64		66	99	66	94	69	100	71		45	77		84		88		91		94		45
44	63		65	97	65	93	68	99	70		44	76		82		87		90		93		44
43	61		63	96	64	92	67	97	69		43	74		81		86		89		92		43
42	<u>60</u>	100	62	94	63	90	66	96	68		42	73		<u>80</u>		84		87		91		42
41	59	98	61	93	62	89	65	95	67		41	72		79		83		86		89		41

Прилог бр.1

**СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
СКЛЕКОВИ МАЖИ/ЖЕНИ**

Резултат	Старосна група										Резултат	Старосна група										Резултат
	17-21		22-26		27-31		32-36		37-41			42-46		47-51		52-56		57-61		62+		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
40	57	97	<u>60</u>	92	61	88	64	93	66	100	40	71		78		82		85		88		40
39	56	95	59	90	<u>60</u>	87	63	92	65	99	39	70		76		81		84		87		39
38	54	93	58	89	59	86	62	91	64	97	38	69		75		<u>80</u>		83		86		38
37	53	91	57	88	58	85	61	89	63	96	37	68	100	74		79		82		85		37
36	52	90	55	86	57	84	<u>60</u>	88	62	94	36	67	98	73		78		<u>80</u>		84		36
35	50	88	54	85	56	83	59	87	61	93	35	66	97	72		77		79		82		35
34	49	86	53	83	55	83	58	85	<u>60</u>	91	34	64	95	70	100	76		78		81		34
33	48	84	52	82	54	82	57	84	59	90	33	63	94	69	98	74		77		<u>80</u>		33
32	46	82	51	81	53	81	56	83	58	88	32	62	92	68	97	73		76		79		32
31	45	<u>80</u>	50	<u>80</u>	52	<u>80</u>	55	81	57	87	31	61	90	67	95	72	100	75		78		31
30	43	79	49	78	50	76	54	<u>80</u>	56	85	30	<u>60</u>	89	66	93	71	98	74		76		30
29	42	77	47	77	49	75	53	79	55	84	29	59	87	65	92	70	96	73		75		29
28	41	76	46	75	48	73	52	77	54	82	28	58	86	64	90	69	95	71	100	74		28
27	39	74	45	74	47	72	51	76	53	<u>80</u>	27	57	84	62	88	68	93	70	98	73		27
26	38	72	44	72	46	71	50	75	52	79	26	56	82	61	87	67	91	69	96	72		26
25	37	70	43	70	45	70	49	73	51	78	25	54	<u>80</u>	<u>60</u>	85	66	89	68	94	70	100	25
24	35	69	42	69	44	68	48	72	50	76	24	53	79	59	83	64	87	67	92	69	98	24
23	34	67	41	68	43	67	47	70	49	75	23	52	78	58	82	63	85	66	90	68	96	23
22	32	65	39	67	42	66	46	69	48	73	22	51	76	56	<u>80</u>	62	84	65	88	67	93	22
21	31	63	38	66	41	65	45	68	47	72	21	50	74	55	78	61	82	63	86	66	91	21
20	30	62	37	64	40	664	44	67	46	70	20	49	73	54	77	<u>60</u>	<u>80</u>	62	84	65	89	20
19	28	<u>60</u>	36	63	39	62	43	65	45	69	19	48	71	53	75	59	78	61	82	64	87	19
18	27	58	35	61	38	61	42	64	44	67	18	47	70	52	73	58	76	<u>60</u>	<u>80</u>	62	84	18
17	26	57	34	<u>60</u>	37	<u>60</u>	41	63	43	66	17	46	68	50	72	57	75	59	78	61	82	17
16	24	55	33	59	36	59	39	61	42	64	16	44	66	49	70	56	73	58	76	<u>60</u>	<u>80</u>	16
15	23	53	31	57	35	58	38	<u>60</u>	41	63	15	43	65	48	68	54	70	57	74	59	78	15
14	21	51	30	56	34	56	37	59	39	61	14	42	63	47	67	53	69	55	72	58	76	14
13	20	50	29	54	33	55	36	58	38	<u>60</u>	13	41	62	46	65	52	67	54	70	56	73	13
12	19	48	28	52	32	54	35	56	37	59	12	40	<u>60</u>	45	63	51	65	53	68	55	70	12
11	17	46	27	50	31	52	34	54	36	57	11	39	58	44	62	50	64	52	66	54	69	11
10	16	44	26	49	29	50	33	52	35	56	10	38	57	42	<u>60</u>	49	62	51	64	53	67	10
9	14	43	25	49	28	49	32	50	34	54	9	37	55	41	58	48	<u>60</u>	50	62	52	64	9
8	13	41	23	48	27	49	31	49	33	53	8	36	54	40	57	47	58	49	<u>60</u>	50	62	8
7	12	39	22	46	26	48	30	49	32	51	7	34	52	39	55	46	56	47	58	49	<u>60</u>	7
6	10	37	21	45	25	47	29	48	31	50	6	33	50	38	53	44	55	46	56	48	58	6
5	9	36	20	43	24	45	28	47	30	48	5	32	49	36	52	43	53	45	54	47	56	5

Прилог бр.1

**СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
СТОМАЧНИ ВЕЖБИ МАЖИ/ЖЕНИ**

Резултат	Старосна група					Резултат	Старосна група					Резултат
	17-21	22-26	27-31	32-36	37-41		42-46	47-51	52-56	57-61	62+	
	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж		М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	
82			100			82						82
81			99			81						81
80		100	98			80						80
79		99	97			79						79
78	100	97	96			78						78
77	98	96	95			77						77
76	97	95	94	100	100	76						76
75	95	93	92	99	99	75						75
74	94	92	91	98	98	74						74
73	92	91	90	96	97	73						73
72	90	89	89	95	96	72	100					72
71	89	88	88	94	95	71	99					71
70	87	87	87	93	94	70	98					70
69	86	85	86	92	93	69	97					69
68	84	84	85	91	92	68	96					68
67	82	83	84	89	91	67	95					67
66	<u>80</u>	81	83	88	89	66	94	100	100			66
65	79	<u>80</u>	82	87	88	65	93	99	99			65
64	78	79	<u>80</u>	86	87	64	92	98	98	100		64
63	76	77	79	85	86	63	91	97	97	99	100	63
62	74	76	78	84	85	62	90	96	96	98	99	62
61	73	75	77	82	84	61	89	94	95	97	98	61
60	71	73	76	81	83	60	88	93	94	96	97	60
59	70	72	75	<u>80</u>	82	59	87	92	93	95	96	59
58	68	70	74	79	81	58	86	91	92	94	95	58
57	66	69	73	78	<u>80</u>	57	85	90	91	93	94	57
56	65	68	72	76	79	56	84	89	89	92	92	56
55	63	67	71	75	78	55	83	88	88	91	91	55
54	62	65	70	74	77	54	82	87	87	89	90	54
53	<u>60</u>	64	69	73	76	53	81	86	86	88	89	53
52	58	63	68	72	75	52	<u>80</u>	84	85	87	88	52

Прилог бр.1

**СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
СТОМАЧНИ ВЕЖБИ МАЖИ/ЖЕНИ**

Резултат	Старосна група					Резултат	Старосна група					Резултат
	17-21	22-26	27-31	32-36	37-41		42-46	47-51	52-56	57-61	62+	
	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж		М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	М/Ж	
51	57	61	66	70	74	51	79	83	84	86	87	51
50	55	<u>60</u>	65	69	73	50	78	82	83	85	86	50
49	54	59	64	68	72	49	77	81	82	84	85	49
48	52	57	63	67	70	48	76	<u>80</u>	81	83	84	48
47	50	56	62	66	69	47	75	79	<u>80</u>	82	83	47
46	49	55	61	65	68	46	74	78	79	81	82	46
45	47	53	<u>60</u>	64	67	45	73	77	78	<u>80</u>	<u>80</u>	45
44	46	52	59	62	66	44	72	76	77	79	79	44
43	44	50	58	61	65	43	71	74	76	78	78	43
42	42	49	57	<u>60</u>	64	42	70	73	75	77	77	42
41	41	48	56	59	63	41	69	72	74	76	76	41
40	39	47	55	58	62	40	68	71	73	75	75	40
39	38	45	54	56	61	39	67	70	72	74	74	39
38	36	44	52	55	<u>60</u>	38	66	69	70	73	73	38
37	34	43	51	54	59	37	65	68	69	72	72	37
36	33	41	50	53	58	36	64	67	68	70	71	36
35	31	40	49	52	57	35	63	66	67	69	70	35
34	30	39	48	50	56	34	62	64	66	68	69	34
33	28	37	47	49	55	33	61	63	65	67	68	33
32	26	36	46	48	54	32	<u>60</u>	62	64	66	66	32
31	25	35	45	47	53	31	59	61	63	65	65	31
30	23	33	44	46	52	30	58	<u>60</u>	62	64	64	30
29	22	32	43	45	50	29	57	59	61	63	63	29
28	20	31	42	44	49	28	56	58	<u>60</u>	62	62	28
27	18	29	41	42	48	27	55	57	59	61	61	27
26	17	28	39	41	47	26	54	56	58	<u>60</u>	<u>60</u>	26
25	15	27	38	40	46	25	53	54	57	59	59	25
24	14	25	37	39	45	24	52	53	56	58	58	24
23	12	24	36	38	44	23	51	52	55	57	57	23
22	10	23	35	36	43	22	50	51	54	55	56	22
21	9	21	34	35	42	21	49	50	53	54	55	21

Прилог бр. 1

СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП ТРЧАЊЕ МАЖИ/ЖЕНИ

[illegible]

Прилог бр. 1

16:24	53	90	62	92	66	95	72	97	76		16:24	80		84		87		90		93		16:24
16:30	52	89	61	91	65	96	71	96	75		16:30	79		84		86		90		93		16:30
16:36	50	88	60	90	64	93	70	95	74		16:36	78		83		85		89		92		16:36
16:42	49	87	59	89	63	92	69	94	74		16:42	77		82		84		88		91		16:42
16:48	48	85	58	88	62	91	68	94	73		16:48	77		81		84		87		90		16:48
16:54	46	84	57	97	61	91	67	93	72		16:54	76		80		83		86		89		16:54
17:00	45	83	56	86	60	90	66	92	71	100	17:00	75		79		82		85		88		17:00
17:06	43	82	54	85	59	89	65	92	70	99	17:06	74		79		81		84		87		17:06
17:12	42	80	53	84	58	88	65	91	69	99	17:12	73		78		80		83		86		17:12
17:18	41	79	52	83	57	87	64	90	69	98	17:18	72		77		79		83		85		17:18
17:24	39	78	51	82	56	86	63	90	68	97	17:24	71	100	76		79		82		84		17:24
17:30	38	77	50	81	55	86	62	89	67	96	17:30	71		76		78		81		83		17:30
17:36	37	76	49	80	54	85	61	88	66	96	17:36	70		75	100	77		80		82		17:36
17:42	35	75	47	79	52	84	60	88	65	95	17:42	69		74	99	76		79		81		17:42
17:48	34	73	48	78	51	83	59	87	64	94	17:48	68		73	99	76		78		80		17:48
17:54	32	72	46	77	50	82	58	86	63	94	17:54	67		73	98	75		77		79		17:54
18:00	31	71	44	76	49	81	57	86	63	93	18:00	66		72	97	74		77		79		18:00
18:06	30	70	43	75	48	80	56	85	62	92	18:06	65		71	97	73		76		78		18:06
18:12	28	68	42	74	47	79	55	84	61	92	18:12	64	95	70	96	73		75		77		18:12

Прилог бр.1

**СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
ТРЧАЊЕ МАЖИ/ЖЕНИ**

Резултат	Старосна група										Резултат	Старосна група										Резултат
	17-21		22-26		27-31		32-36		37-41			42-46		47-51		52-56		57-61		62+		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
18:18	27	67	41	73	46	79	55	83	60	91	18:18	63	94	69	96	72		74		76		18:18
18:24	26	66	40	72	45	78	54	83	59	90	18:24	63	94	69	95	71		73		75		18:24
18:30	24	65	39	71	44	77	53	82	58	89	18:30	62	93	68	94	70		72		74		18:30
18:36	23	64	38	70	43	76	52	81	57	88	18:36	61	92	67	94	69		71		73		18:36
18:42	21	62	37	69	42	75	51	80	57	88	18:42	60	92	66	93	69		71		72		18:42
18:48	20	61	36	68	41	74	50	79	56	87	18:48	59	91	65	92	68		70		71		18:48
18:54	19	60	34	67	39	74	49	79	55	87	18:54	58	90	65	92	67		69		70		18:54
19:00	17	59	33	66	38	73	48	78	54	86	19:00	57	90	64	91	66	100	68		69		19:00
19:06	16	58	32	65	37	72	47	78	53	85	19:06	57	89	63	91	65	99	67		68		19:06
19:12	14	56	31	64	36	71	46	77	52	85	19:12	56	89	62	90	65	99	66		67		19:12
19:18	13	55	30	63	35	70	45	77	51	84	19:18	55	88	62	89	64	98	65		67		19:18
19:24	12	54	29	62	34	69	45	76	51	83	19:24	54	87	61	89	63	97	64		66		19:24
19:30	10	53	28	61	33	69	44	75	50	82	19:30	53	87	60	88	62	96	63		65		19:30
19:36	9	52	27	60	32	68	43	74	49	82	19:36	52	86	59	87	62	96	63		64		19:36
19:42	8	50	26	59	31	67	42	74	48	81	19:42	51	85	58	87	61	95	62	100	63		19:42
19:48	6	49	24	58	30	66	41	73	47	80	19:48	50	85	58	86	60	94	61	99	62		19:48
19:54	5	48	23	57	29	65	40	72	46	79	19:54	50	84	57	86	59	93	60	98	61		19:54
20:00	3	47	22	56	28	64	39	72	46	79	20:00	49	83	56	85	58	93	59	98	60	100	20:00
20:06	2	45	21	55	26	63	38	71	45	78	20:06	48	83	55	84	58	92	58	97	59	99	20:06
20:12	1	44	20	54	25	63	37	71	44	78	20:12	47	82	55	84	57	91	57	96	58	98	20:12
20:18	0	43	19	53	24	62	36	70	43	77	20:18	46	82	54	83	56	90	57	95	57	98	20:18
20:24		42	18	52	23	61	35	69	42	76	20:24	45	81	53	82	55	90	56	95	56	97	20:24
20:30		41	17	51	22	60	35	68	41	75	20:30	44	80	52	82	55	89	55	94	55	96	20:30
20:36		39	16	50	21	59	34	68	40	75	20:36	43	79	51	81	54	88	54	93	54	95	20:36
20:42		38	14	49	20	58	33	67	40	74	20:42	43	79	51	80	53	87	53	92	53	94	20:42
20:48		37	13	48	19	57	32	66	39	73	20:48	42	78	50	79	52	87	52	91	53	94	20:48
20:54		36	12	47	18	57	31	66	38	73	20:54	41	78	49	79	51	86	51	91	52	93	20:54
21:00		35	11	46	17	56	30	65	37	72	21:00	40	77	48	78	51	85	50	90	51	92	21:00
21:06		33	10	45	16	55	29	64	36	71	21:06	39	77	47	78	50	84	50	89	50	91	21:06
21:12		32	9	44	15	54	28	63	35	71	21:12	38	76	47	77	49	84	49	88	49	90	21:12
21:18		31	8	43	14	53	27	63	34	70	21:18	37	75	46	77	48	83	48	87	48	90	21:18
21:24		30	7	42	12	52	26	62	34	69	21:24	37	75	45	76	47	82	47	87	47	89	21:24
21:30		28	6	41	11	51	25	61	33	68	21:30	36	74	44	76	47	81	46	86	46	88	21:30
21:36		27	4	40	10	51	25	61	32	68	21:36	35	73	44	75	46	81	45	85	45	87	21:36
21:42		26	3	39	9	50	24	60	31	67	21:42	34	73	43	74	45	80	44	84	44	86	21:42

Прилог бр. 1

21:48		25	2	38	8	49	23	59	30	66	21:48	33	72	42	74	44	79	43	84	43	86	21:48
21:54		24	1	37	7	48	22	59	29	66	21:54	32	72	41	73	44	79	43	83	42	85	21:54
22:00		22	0	36	6	47	21	58	29	65	22:00	31	71	40	72	43	78	42	82	41	84	22:00
22:06		21		35	5	46	20	57	28	64	22:06	30	71	40	72	42	77	41	81	40	83	22:06
22:12		20		34	4	46	19	57	27	64	22:12	30	70	39	71	41	76	40	80	40	82	22:12
22:18		19		33	3	45	18	56	26	63	22:18	29	69	38	71	40	76	39	79	39	82	22:18
22:24		18		32	2	44	17	55	25	62	22:24	28	68	37	70	40	75	38	79	38	81	22:24
22:30		16		31	1	43	16	54	24	61	22:30	27	68	36	69	39	74	37	78	37	80	22:30
22:36		15		30	0	42	15	54	23	61	22:36	26	67	36	69	38	73	37	77	36	79	22:36
22:42		14		29		41	15	53	23	60	22:42	25	66	35	68	37	73	36	76	35	78	22:42
22:48		13		28		40	14	52	22	59	22:48	24	66	34	67	36	72	35	76	34	78	22:48
22:54		12		27		40	13	52	21	59	22:54	23	65	33	67	36	71	34	75	33	77	22:54
23:00		10		26		39	12	51	20	58	23:00	23	64	33	66	35	71	33	74	32	76	23:00
23:06		9		25		38	11	50	19	57	23:06	22	64	32	66	34	70	32	73	31	75	23:06
23:12		8		24		37	10	49	18	56	23:12	21	63	31	65	33	69	31	73	30	74	23:12
23:18		7		23		36	9	49	17	56	23:18	20	63	30	64	33	68	30	72	29	74	23:18
23:24		5		22		35	8	48	17	55	23:24	19	62	29	64	32	67	30	71	28	73	23:24
23:30		4		21		34	7	48	16	54	23:30	18	61	29	63	31	67	29	70	27	72	23:30
23:36		3		20		34	5	47	15	54	23:36	17	61	28	62	30	66	28	69	27	71	23:36

Прилог бр.1

**СТАНДАРДИ (НОРМИ) ЗА ПРОВЕРКА НА ФП
ТРЧАЊЕ МАЖИ/ЖЕНИ**

Резултат	Старосна група										Резултат	Старосна група										Резултат											
	17-21					22-26						27-31					32-36						37-41										
	М		Ж		Ж	М		Ж		Ж		М		Ж		Ж	М		Ж		Ж		М		Ж		Ж						
	М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж			М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж			М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж		
42-46		47-51		52-56		57-61		62+			42-46		47-51		52-56		57-61		62+														
23:42	17	60	27	62	29	65	27	69	26	71	23:42	13	57	24	59	26	62	23	65	22	67	24:06	14	58	25	60	27	63	24	66	23	68	24:00
23:48	16	59	26	61	29	64	26	68	25	70	23:48	12	57	23	59	25	61	23	65	21	66	24:12	11	56	22	58	25	61	22	64	20	66	24:18
23:54	15	59	25	61	28	64	25	67	24	69	23:54	11	56	22	57	24	60	21	63	19	65	24:24	10	56	22	57	24	60	21	63	19	65	24:24
24:00	14	58	25	60	27	63	24	66	23	68	24:00	10	55	21	57	23	59	20	62	18	64	24:30	9	54	20	56	22	59	19	62	17	63	24:36
24:06	13	57	24	59	26	62	23	65	22	67	24:06	9	54	19	56	22	58	18	61	16	62	24:42	8	54	19	56	22	58	18	61	16	62	24:42
24:12	12	57	23	59	25	61	23	65	21	66	24:12	8	53	18	55	21	57	17	60	15	62	24:48	7	53	18	55	21	57	17	60	15	62	24:48
24:18	11	56	22	58	25	61	22	64	20	66	24:18	7	52	18	54	20	56	17	59	14	61	24:54	6	52	18	54	20	56	17	59	14	61	24:54
24:24	10	56	22	57	24	60	21	63	19	65	24:24	6	51	16	53	18	55	15	58	13	60	25:00	5	52	17	54	19	56	16	58	13	60	25:00
24:30	10	55	21	57	23	59	20	62	18	64	24:30	5	51	16	53	18	55	15	58	13	59	25:06	4	51	16	53	18	55	15	58	13	59	25:06
24:36	9	54	20	56	22	59	19	62	17	63	24:36	4	50	15	52	18	54	14	57	12	58	25:12	3	50	15	52	17	53	13	56	11	57	25:18
24:42	8	54	19	56	22	58	18	61	16	62	24:42	3	50	15	52	17	53	13	56	11	57	25:18	3	50	15	52	17	53	13	56	11	57	25:18
24:48	7	53	18	55	21	57	17	60	15	62	24:48	2	49	14	51	16	53	12	55	10	56	25:24	2	49	14	51	16	53	12	55	10	56	25:24
24:54	6	52	18	54	20	56	17	59	14	61	24:54	1	49	13	51	15	52	11	55	9	55	25:30	1	49	13	51	15	52	11	55	9	55	25:30
25:00	5	52	17	54	19	56	16	58	13	60	25:00	0	48	12	50	15	51	10	54	8	54	25:36	0	48	12	50	15	51	10	54	8	54	25:36
25:06	4	51	16	53	18	55	15	58	13	59	25:06	0	47	11	49	14	50	10	53	7	54	25:42	0	47	11	49	14	50	10	53	7	54	25:42
25:12	3	50	15	52	18	54	14	57	12	58	25:12	0	46	10	48	12	49	8	51	5	53	25:48	0	46	10	48	12	49	8	51	5	53	25:48
25:18	3	50	15	52	17	53	13	56	11	57	25:18	0	45	9	47	11	48	7	51	4	52	26:00	0	45	9	47	11	48	7	51	4	52	26:00
25:24	2	49	14	51	16	53	12	55	10	56	25:24	0	44	7	46	10	47	5	49	2	50	26:12	0	44	7	46	10	47	5	49	2	50	26:12
25:30	1	49	13	51	15	52	11	55	9	55	25:30	0	43	7	46	9	46	4	48	1	50	26:18	0	43	7	46	9	46	4	48	1	50	26:18
25:36	0	48	12	50	15	51	10	54	8	54	25:36	0	42	6	45	8	45	3	47	0	49	26:24	0	43	6	45	8	45	3	47	0	49	26:24
25:42	0	47	11	49	14	50	10	53	7	54	25:42	0	41	5	44	7	44	3	47	0	48	26:30	0	42	5	44	7	44	3	47	0	48	26:30
25:48	0	46	10	48	12	49	8	51	5	53	25:48	0	40	4	43	6	43	2	46	0	47	26:06	0	41	4	43	6	43	2	46	0	47	26:06
25:54	0	45	9	47	11	48	7	51	4	52	25:54	0	39	3	42	5	42	1	45	0	46	26:12	0	40	3	42	5	42	1	45	0	46	26:12
26:00	0	44	8	46	10	47	5	49	2	50	26:00	0	38	2	41	4	41	0	44	0	45	26:18	0	39	2	41	4	41	0	44	0	45	26:18
26:06	0	43	7	46	9	46	4	48	1	50	26:06	0	37	1	40	3	40	0	43	0	44	26:24	0	38	1	40	3	40	0	43	0	44	26:24
26:12	0	42	6	45	8	45	3	47	0	49	26:12	0	36	0	39	2	39	0	42	0	43	26:30	0	37	0	39	2	39	0	42	0	43	26:30
26:18	0	41	5	44	7	44	3	47	0	48	26:18	0	35	0	38	1	38	0	41	0	42	26:30	0	36	0	38	1	38	0	41	0	42	26:30
26:24	0	40	4	43	6	43	2	46	0	47	26:24	0	34	0	37	0	37	0	40	0	41	26:30	0	35	0	37	0	37	0	40	0	41	26:30
26:30	0	39	3	42	5	42	1	45	0	46	26:30	0	33	0	36	0	36	0	39	0	40	26:30	0	34	0	36	0	36	0	39	0	40	26:30

Прилог бр.1

НОРМИ-СТАНДАРДИ ЗА АЛТЕРНАТИВЕН ТЕСТ											
ВЕЖБИ-ДИСЦИПЛИНИ	ПОЛ	ВОЗРАСТ-ГОДИНИ НА СТАРОСТ									
		17-21	22-26	27-31	32-36	37-41	42-46	47-51	52-56	57-61	62+
ЕРГОМЕТАР ИЛИ ВЕЛОСИПЕД 10 КМ.	МАЖИ	24,00	24,30	25,00	25,30	26,00	26,30	27,00	28,00	30,00	32,00
	ЖЕНИ	25,00	25,30	26,00	26,30	27,00	28,00	30,00	32,00	33,00	34,00
ПЕШАЧЕЊЕ 4 КМ.	МАЖИ	34,00	34,30	35,00	35,30	36,00	36,30	37,00	37,30	38,00	38,30
	ЖЕНИ	37,00	37,30	38,00	38,30	39,00	39,30	40,00	40,30	41,00	41,30

Прилог бр.2

ТЕСТ ЗА ФИЗИЧКА СПОСОБНОСТ за _____ година										ПРЕЗИМЕ (ТАТКОВО ИМЕ) И ИМЕ					
										ВЕС: _____ ПОЛ (М / Ж)					
										ЕДИНИЦА (ВП)					
ДАТА:	чин	Старосна група	ДАТА:	чин	Старосна група	ДАТА:	чин	Старосна група	ДАТА:	чин	Старосна група				
ВИСИНА:	ТЕЖИНА:	ВИСИНА:	ТЕЖИНА:	ВИСИНА:	ТЕЖИНА:	ВИСИНА:	ТЕЖИНА:	ВИСИНА:	ТЕЖИНА:	ВИСИНА:	ТЕЖИНА:				
ПРВА ПРОВЕРКА												ДОПОЛНИТЕЛНА ПРОВЕРКА			
СТАНД.ТЕСТ (Дисциплини)	Резултат	Бодови	Бројач	СТАНД.ТЕСТ (Дисциплини)	Резултат	Бодови	Бројач	СТАНД.ТЕСТ (Дисциплини)	Резултат	Бодови	Бројач				
СКЛЕКОВИ				СКЛЕКОВИ				СКЛЕКОВИ							
СТОМАЧНИ				СТОМАЧНИ				СТОМАЧНИ							
ТРЧАЊЕ НА 3200м				ТРЧАЊЕ НА 3200м				ТРЧАЊЕ НА 3200м							
АЛТЕР.ТЕСТ	Резултат	Бодови	Бројач	АЛТЕР.ТЕСТ	Резултат	Бодови	Бројач	АЛТЕР.ТЕСТ	Резултат	Бодови	Бројач				
ВКУПНО ОСВОЕНИ БОДОВИ				ВКУПНО ОСВОЕНИ БОДОВИ				ВКУПНО ОСВОЕНИ БОДОВИ							
не задоволува (до 59 бодови)				не задоволува (до 59 бодови)				не задоволува (до 59 бодови)							
задоволува (60 до 64 бода)				задоволува (60 до 64 бода)				задоволува (60 до 64 бода)							
добар (65 до 74 бода)				добар (65 до 74 бода)				добар (65 до 74 бода)							
се истакнува (75 до 84 бода)				се истакнува (75 до 84 бода)				се истакнува (75 до 84 бода)							
особ.се истак. (85 до 100 бода)				особ.се истак. (85 до 100 бода)				особ.се истак. (85 до 100 бода)							
ЗАБЕЛЕШКА				ЗАБЕЛЕШКА				ЗАБЕЛЕШКА							
ПОТПИС НА ОДГОВОРНИОТ СТАРЕШИНА				ПОТПИС НА ОДГОВОРНИОТ СТАРЕШИНА				ПОТПИС НА ОДГОВОРНИОТ СТАРЕШИНА							
Забелешка:				Забелешка:				Забелешка:							
аритметичка средина од двете позитивни проверки				Заклучна оценка				ПОТПИС НА ОДГОВОРНИОТ СТАРЕШИНА							

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ: Бројачот по завршената изведба за секоја дисциплина впишува резултат и го става својот потпис. По спроведената проверка комисијата по утврдените стандарди (норми) ги пишува освоениите бодови за секое АВП кое е проверено и врши оценување. Завршната оценка ја пресметува врз основа на аритметичка средина од две позитивни проверки.

1761.

Врз основа на член 202 став 2 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.36/10, 23/11 и 47/11), министерот за одбрана, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА МЕРИЛАТА ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА
ЗДРАВСТВЕНА И ФИЗИЧКА СПОСОБНОСТ НА ВО-
ЕНИОТ ПЕРСОНАЛ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност на воениот персонал за служба во Армијата на Република Македонија.

Член 2

Мерилата за оценување на посебната здравствена способност се утврдени во Списокот на болестите, телесните мани, недостатоци и повреди за оцена на здравствената способност за служба во Армијата на Република Македонија (Прилог бр. 1), а мерилата за оценување на посебната физичка способност се утврдени во Нормите на физичка развиеност (Прилог бр. 2), Табелата на отстапувања на вистинската од идеалната телесна маса (Прилог бр. 3) и Табелата на стандардните просечни вредности на виталниот капацитет и форсираниот експираторен волумен во секунда (Прилог бр. 4), кои се дадени во прилог и се составен дел на овој правилник.

Член 3

Врз основа на мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност на воениот персонал за служба во Армијата на Република Македонија, лицето кое се оценува може да биде оценето со една од следните оценки:

- способен,
- ограничено способен и
- неспособен.

Член 4

Оцената „способен“ се дава за лицето чија здравствена и физичка способност овозможува непречено извршување на сите должности во Армијата на Република Македонија.

Оцената „ограничено способен“ се дава за лицето со намалена работна способност и кое поради здравствени причини не е во можност да извршува одредени должности од делокругот на својот род-служба, или истите ги извршува со намалена ефикасност.

Оцената „ограничено способен“ се дава за временски период од една до четири години или трајно.

Оцената „неспособен“ се дава за лице чија здравствена и физичка способност не овозможува извршување на било која должност во Армијата на Република Македонија.

Член 5

Оцените од член 4 од овој правилник се даваат од страна на военолекарската комисија, врз основа на извршените здравствени и физички прегледи.

Член 6

За лицата оценети со оцената „ограничено способен“, во зависност од степенот на ограничувањето, военолекарската комисија дава и мислење за способноста на лицето кое се оценува за извршување на должноста, што ја извршува и тоа:

- способен за должноста што ја извршува,
- ограничено способен за должноста што ја извршува и
- неспособен за должноста што ја извршува.

Мислењето „способен за должноста што ја извршува“ се дава на лице оценето како ограничено способно кај кое утврдената здравствена состојба не ја намалува способноста за извршување на должностите, ниту се потребни посебни мерки за заштита.

Мислењето „ограничено способен за должноста што ја извршува“ се дава на лице оценето како ограничено способно кај кое утврдената здравствена состојба не овозможува успешно и без последици на здравјето да ги извршува должностите кои произлегуваат од формациското место, при што е потребно да се ослободи од извршување на одредени должности или адекватно да се заштити.

Мислењето „неспособен за должноста што ја извршува“ се дава на лице кај кое утврдената здравствена состојба не овозможува натамошно извршување на должностите на формациското место, односно нивното натамошно извршување негативно влијае на здравствената состојба на лицето.

Член 7

Мислењето од член 6 од овој правилник содржи утврдување на групата на ограничувањето, и тоа:

- а) Ограничена способност заради намалени физички и функционални способности, која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на претежно физички работи или должности, и тоа следните:

- марширање преку 6 км.,
- теренски вежби,
- логорувања,
- дигање и носење товар,
- работи каде е потребна прецизност во работата на рацете и шаките,
- работи каде се бара натпросечна кондиција и издржливост,
- работи каде е потребно подолготрајно држење на телото во неприродна принудна положба,
- работи кои се вршат подолго време во подземни објекти,
- натовар и растовар на борбени и транспортни средства,
- одделни видови на физички вежби (потешки вежби, подолго трчање и сл.),
- определени видови на дежурства.

б) Ограничена способност заради намалена функција на видот која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на должностите:

- каде се бара добар вид,
- кои се поврзани со работа со средства за врски,
- каде има јаки извори на светлина.

в) Ограничена способност заради намалена функција на слухот, која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на должностите:

- каде се бара добар слух,
- кои се поврзани со работа со средства за врски,
- каде е потребен јасен разбирлив говор,
- каде се јавува бучава или вибрации.

г) Ограничена способност заради изложеност на штетни дејства (влијание) на работната средина и климатските услови, која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на должностите:

- каде се јавува бучава или вибрации,
- кои се поврзани со извори на јонизирачки и други зрачења,
- каде се создава голема влага, прашина, чад и гасови,
- каде постои зголемен или намален атмосферски притисок,
- кои се поврзани со јаки извори на светлина.

д) Ограничена способност заради променети психички способности, која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на должностите:

- поврзани со работа со странки,
- со практична настава со војници,
- со работи поврзани со материјално-финансиско работење,
- каде се бара јасен, разбирлив говор.

ѓ) Ограничена способност заради намалување на останатите функции на организмот, која подразбира намалена способност или неспособност за извршување на должности кои не се предвидени во групите на ограничувањата од точките а) до ѓ) на овој член.

Во зависност од карактерот на болеста, повредата, телесната мана или недостатокот, како и од видот и обемот на должностите кои се извршуваат, покрај ограничувањата од точките а) до ѓ) може да бидат предложени и други ограничувања од кои лицето треба да се заштити или ослободи.

Член 8

Во случаите кога ќе се утврди неопходноста од зачувување и подобрување на здравствената способност на лицето во периодот помеѓу редовните систематски специјалистички прегледи, оцената на способноста содржи, како мерка за заштита, и одредба за спроведување на здравствена контрола (ЗК).

Член 9

Во случаите кога при оценувањето на здравствената и физичката способност се утврди заболување кое претставува пречка за донесување на оценка на способноста, оцената се донесува по завршеното лекување (Л).

Член 10

Ако за време на школувањето на Воената академија дојде до нарушување на здравствената и физичката способност на питомецот кое не овозможува натамошно школување, односно негово оспособување за воен старешина истиот се оценува како „неспособен“ за служба во Армијата на Република Македонија.

Член 11

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за мерилата за оценување на посебната здравствена и физичка способност за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.79/03 и 5/04).

Член 12

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2873/1
28 април 2011 година
Скопје

Министер за одбрана,
Зоран Коњановски, с.р.

Прилог бр.1

СПИСОК
на болестите, телесни мани, недостатоци и повреди
за оцена на здравствената способност за служба
во Армијата на Република Македонија

ОБЈАСНЕНИЈА КОН ОДДЕЛНИ ТОЧКИ НА СПИСОКОТ НА
БОЛЕСТИТЕ, ТЕЛЕСНИТЕ МАНИ, НЕДОСТАТОЦИ
И ПОВРЕДИ

3.2. Оцената „способен“ се дава ако од потполното излекување поминале три години.

3 и 4. Туберкулоза на мозочните обвивки, на ЦНС, црвата перитонеумот и мезентеријалните жлезди со обзир на патогенезата и последиците кои можат да останат, за војни старешини, оценката се дава по завршеното лекување, според исходот на лекувањето. Кога последиците не се посебно изразени, се оценуваат како ограничено способни, а со поголеми функционални фразиројства, се оценуваат како неспособни.

5.2, 5.4. и 5.8. Оцената „способен“ се дава ако од времето на смирувањето на болеста поминале четири години.

5.3, 5.5 и 5.6. Оцена треба да се дава според утврдената деформација и соодветната точка.

Точка	НАЗИВ НА БОЛЕСТА	Воени старешини и профес. војници	Пилоти на Воена академија
1	2	3	4
1. ОДРЕДЕНИ ИНФЕКТИВНИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ (A00-B99)			
1.	A.ТУБЕРКУЛОЗА (A 15 - A 19)	3	4
	Туберкулоза на белите дробови (A 15, - A 19) Активна:	Л	Н (Л)
	1. Новооткрисана	Л	Н (Л)
	2. Хронична, рецидивирачка, бациларна	Н	Н (Л)
	Инактивна:	С	Н (С)
	3. Без општетувања или со општетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	С	Н (С)
1.*	4. Со општетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОГ (f) Н	Н
	5. Со општетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОГ (a,r) Н	Н
2.	Друга респираторна туберкулоза (A 16.0)	Л	Н (Л)
	1. Туберкулоза на слузницата на носот, грлото и гркланот 2. Туберкулозен плевритис со излив (еднострано или обострано) (A 16.5)	Л	Н (Л)
3.*	Туберкулоза на рбетниот мозок и на централниот нервен систем (A 17) 1. Активна	Л	Н (Л)
	Инактивна: 2. Без последици	С	Н (С)
	3. Со утврдени трајни последици	ОГ (f)Н	Н
4.*	Туберкулоза на црпата, перитонеумот и на мезентеријалните жлезди (A18.3)	Л	Н (Л)

5.*	Туберкулоза на коските и зглобовите (A18.0) 1. Еволутивна форма на заболувањето без оглед на локализацијата	Л	Н (Л)
	Инактивна форма: На долгите коски 2. Без функционални оштетувања	С	Н (С)
	3. Со функционално оштетување или со разни потешки деформации	ОГ (а) Н	Н

5.9. Со полесно и умерено функционално оштетување на зглобовите-да се дава оцена „ограничено способен“, а со потешко-оцена „ неспособен“.

6. Дијагнозата на туберкулозата на уrogenиталните органи мора да биде документирана со наод на туберкулозен бацит во мочта или со хистолошки наод на извадениот заболан орган.

7.2,7.4,7.6. и 7.9. Ако од активното туберкулозно заболување поминале три години, се смета дека туберкулозата е инактивна-залежена.

7.6. Способноста се одредува според функцијата на видот.

7.8. и 7.9. Туберкулозата на меките ткива мора да се докаже бактериолошко-хистолошки. Таа обично е секундарна па оцената се дава според исходот на локалното и примарното заболување.

8. Под дисеминирана туберкулоза на повеќе серозни мембрани се подразбира зафаќање со туберкулозен процес, освен на плеврата, и на другите серозни мембрани.

9.1 9.2 и 9.3 Оштетувањето на функцијата на белите дробови се докажува со измерените вредности при " мала спирографија ", споредени со табличните вредности (дадени во тебела како прилог) и вредностите на гасовите во артеријската крв во мирување и при оптоварување.

Оштетување на функцијата на белите дробови од лесен степен има ако:

ВК(витален капацитет) изнесува од 80% до 65 % од нормалните вредности;

ФЕВ 1 (форсиран експираторен волумен во 1 сек. с 75 % до 60 % од нормалните вредности;

Т и ф и о индекс 100 X ФЕВ 1 / ВК , с до 60 % од норм. вредности;

Гасовите во артеријската крв се нормални;

Оштетувања на функцијата на белите дробови од среден степен има, ако:

ВК с 65 - 50 % од нормалните вредности ;

ФЕВ 1 с 60 % до 45 % од нормалните вредности.

Гасовите во артеријската крв се нормални.

Оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен има , ако:

ВК с помал о 50 % од нормалните вредности.

ФЕВ 1 с помал од 45 % од нормал. вредности ;

100 x ФЕВ 1/ ВК с помал од 45 %.

Наод на патолошки вредности на гасовите во артеријската крв во мирување или под оптоварување.За патолошки вредности се сметаат следните : Ра О 2 под 9,3 кПа (70 ммХг), SaO 2 од 94 % и Ра СО 2 на 6,7 к Па.(50 ммХг).

Во недоволно јасните случаи се користат и параметрите добисни со методата на телесна плетизмографија (нарочно за проценка за отпорите во дишните патишта и хиперинфлацијата на белите дробови),капнографија,комплијанса,дифузионски капацитет на белите дробови и др.

По оваа точка се цени функцијата на белите дробови без знаците за оптоварување на десното срце.За докажување на трајно оптоварување на десното срце се неопходни клинички,електрокардиографски и рентгенолошки како и ехокардиографски параметри.

1	2	3	4
5.*	Кратки коски	С	Н (С)
	4. Без функционални оштетувања	ОГ (а) Н	Н
	5. Со функционално оштетување	ОГ (а) Н	Н
	6. На рбетни прилени	ОГ (а) Н	Н
	Туберкулоза на зглобовите 7: Еволутивна форма	Л	Н (Л)
	Инактивна форма: 8. Без функционални оштетувања	С (ЗК)	С (ЗК)
	9. Со функционално оштетување	ОГ (а) Н	Н
6.*	Туберкулоза на уrogenиталниот систем (A18.1) 1. Активна	Л	Н
	2. Инактивна	ОГ (а) Н	Н

1	2	3	4
7.*	Туберкулоза на другите органи (A18.0) На кожата (A 18.4)	Л	Н (Л)
	1. Активна		
	2. Инактивна	С	Н (С)
	На Лимфните жлезди: (A 18.2)		
	3. Активна	Л	Н (Л)
	4. Инактивна	С	С
	На органите на видот: (A 18.5)		
	5. Активна	Л	Н (Л)
	6. Инактивна	С	Н (С)
	7. На срцевото кесе (A 18.8)	Л	Н (Л)
8.*	На меките ткива на усната празнина:		
	8. Активна	Л	Н (Л)
9.*	9. Инактивна	С	Н (С)
	Дисеминирана туберкулоза на повеќе серозни мембрани (A 19)	Л,ОГ (а)	Н (Л)
9.*	Инактивна туберкулоза на белите дробови, Подоцнежни последици на туберкулозата на белите дробови, плеврата и нивно лекување (B 90) 1. Без оштетување или со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	С	Н (С)

Ад.18.Вклучува - прогресивна парализа, табес дорзалис, генерализирана пареза и други форми на сифилис на ЦНС.

18.5. и 18.6. Оцената се дава според состојбата и функцијата на зафатените органи и соодветната точка.

18.6. Се вклучуваат: прогресивна парализа, табес дорзалис, генерализирана пареза и други форми на сифилис ЦНС.

19. Се вклучуваат сите локализации и сите стадиуми на гонореја.

21. Акутен вирусен хепатит мора да биде утврден во болничко-клиничка установа.

22. H i V позитивност и дијагнозата на А И Д С се утврдува во вирусно-здравствени или цивилни здравствени установи предвидени за конфирмација за Х И В позитивност и за поставување на дијагноза А И Д С . По потреба се користат и здравствени установи во странство.

1	2	3	4
9.*	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	С (ЗК) ОГ (а,г)	Н
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОГ (а,г) Н	Н
16.	Б.БАКТЕРИСКИ БОЛЕСТИ (A 30- A 49)		
	Лепра (A30)	Н	Н
17.*	Гноен менингитис (A39)	С	
	1. Непосредно после заболувањето	С (ЗК)	Н (С)
	2. Со утврдени трајни последици	ОГ (а,г) Н	Н
18.*	В. ИНФЕКЦИИ ГЛАВНО СО СЕКСУАЛЕН НАЧИН НА ПРЕНЕСУВАЊЕ (A50-A63)		
	1. Конгенитален сифилис (A50)	-	Н
	2. Ран сифилис-примарен (A51,0)	Л	Н (Л)
	3. Ран сифилис-секундарен (A51,3-A51,4)	Л	Н (Л)
	4. Латентен сифилис (A51,5) (A51,5)	Л	Н
	5. Кардиоваскуларен сифилис (A52,1)	Н	Н
	6. Сифилис на централниот нервен систем (A52,1)	Н	Н

19.*	Гонореја (A54.0) Акутна и хронична	Л	С (Л)
20.*	Г. ЗАБОЛУВАЊА ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ВИРУСИ		
	Серозен менингитис-менингосцефалитис (A80-A89) 1. Потешки клинички форми	Л	Н (Л)
	2. Со утврдени трајни последици	С, ОГ (а) Н	Н
21.*	Акутен вирусен хепатитис (B15-B17) Прележано инфективно воспаление на црниот дроб	С (ЗК)	Н (С - ЗК)
22*	Н i V инфекции (B 20-B24) 1. Без опортунитички инфекции и тумори Н i V позитивни	Н	Н
	2. Со опортунитички инфекции и (или) тумори	Н	Н

24. Габичко заболување на белите дробови мора да биде верифицирано со миколошки преглед на извадок од ткиво на белите дробови или содржина од белите дробови добиена со аспирациска биопсија.

25. Се вклучуваат:

- ехинококоза,
- хидатидна болест,
- хидатидоза.

А. Оцената за малигни неоплазми зависи од природата, големината и локализацијата на туморот (хистолошки докажан), како и од функционалните нарушувања на органите-системите што ги зафаќа малигниот тумор.

41. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- усната (C00 - C00,9)
- јазикот (C01-C02)
- плунковната жлезда (C08)
- непцата (C05)
- дното на усната празнина (C04)
- другите делови на усната празнина (C05)
- орофаринксот (C10)
- назофаринксот (C 11)
- хипофаринксот (C 13)
- фаринксот (C 14)

42. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- хранопроводникот (C 15)
- желудникот (C 16)
- тенкото црево (C 17)
- дебелото црево (C18)
- ректумот и ректосигмоидниот премин (C 19)
- црниот дроб (C 22)
- жолчното кесе и жолчните патишта (C 23)
- панкреасот (C 25)
- перитонеумот (C28)

43. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- носот, носните празнини, средното уво и аксесорните синуси (C 30- C 31)
- ларинксот (C 32)
- трахејата, бронхиите и белите дробови (C 33- C34)
- плеврата (C 38.4)
- медијастинумот (C 38.3)
- другите респираторни органи (C 39)

1	2	3	4
23*	Д. МИКОЗИ (B 35-B 49)		
	Габични заболувања на кожата (B 36) 1. Дерматофити	С	Н (С)
	2. Габични заболувања на влакнатиот дел на главата	С	Н (С)
24*	Габични заболувања на белите дробови (B37-B49)	Л	Н

25*	Г. ХЕЛМИНТИЈАЗИ (В 65-В83)		
	Ехинококоза (В67)	ОГ (а)	Н
	Ехинококски цисти на црниот дроб	Н	
	1. Неоперирани		
	Оперирани	С (ЗК)	
	2. Без општетување на функцијата на црниот дроб	ОГ (а)	Н
	3. Со општетување на функцијата на црниот дроб	Н	
	Цисти на белите дробови (В 67.1)	ОГ (а)	Н
	4. Неоперирани	Н	
	Оперирани		
	5. Без општетување или со општетување на функцијата на белите дробови од лесен степен	С (ЗК)	Н (С- ЗК)
	6. Со општетување на функцијата на белите дробови од среден степен	ОГ(а)	Н
	7. Со општетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	Н	Н
	8. Рецидивирачки цисти на белите дробови	Н	Н
II. НЕОПЛАЗМИ (СОО- D 48)			
A. МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ (СОО-С 97)			
41.*	Малигни неоплазми на усната празнина и фарингсот (СОО-С14)	С (ЗК)	Н
42.*	Малигни неоплазми на дигестивните органи и на перитонеумот (С 15-С 26)	Л ОГ(а) Н	Н
43.*	Малигни неоплазми на респираторниот систем (С30-С39)	Л ОГ(а) Н	Н

44. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- коските (С 40)
- врзивното и другото меко ткиво (С 41)

45. За малигниот меланом од кој и да е степен се дава оценка „неспособен”

47. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- простата (С 61)
- тестисите (С 62)
- другите машки генитални органи (С 63)
- мочното бабуле (С 67)
- уринарните органи: бубрезите, бубрежната карлица, урестерот и др.(С 64)

49. Се вклучуваат малигните неоплазми на:

- мозокот (С 71)
- другите делови на нервниот систем: кранијалните нерви, мозочната мембрана, рбетниот мозок и мембраната на рбетниот мозок (С 72)

50. Се вклучуваат малигните неоплазми на: (С 73-С 75)

- тироидната жлезда
- другите ендокрини жлезди

51. Се вклучуваат малигните неоплазми:

- лимфосарком и сарком на ретикуларните клетки (С 85)
- ходжкиновата болест (С 81)
- други неоплазми на лимфното ткиво (С 83)
- мултипли миелом (С 90)
- лимфоидна леукемија (С 91)
- мијелоидна леукемија(С 92)
- моноцитна леукемија (С 93)
- други леукемии и полицитемија вера (С 94)

Б. Оцената за бенигните неоплазми зависи од природата, големината, локализацијата, можноста за хируршки зафат и влијанието на функцијата на органот-системот, односно на естетскиот изглед.

56. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:

- усната празнина и фарингсот(D 10)
- носот , носната празнина, средното уво и аксесорните синуси (D 14.0)
- ларингсот (D 14.1)
- трахејата (D 14.2)
- кожата (D22-D 23)

57. Се вклучуваат бенигните неоплазми на други делови на дигестивниот систем:

- на хранопроводникот (D 13.0)
- на желудникот (D 13.2)
- на тенкото и дебело црево со ректумот (D 13.3)
- на црниот дроб и жолчните патишта (D 13.4)
- на панкреасот и перитонеумот со ретроперитонеално ткиво (D 13.6)

58. Се вклучуваат бенигните неоплазми на:

- бронхиите и белите дробови (D 14.3)
- плеврата (D 14.4)
- медијастинумот (D 15.2)

58.2, 58.3. и 58.4. Види објаснение Ад 9.

1	2	3	4
44*	Малигни неоплазми на коските и врзивното ткиво (C40-C41)	C (ЗК) ОГ (а) Н	Н
45*	Малигни неоплазми на кожата (C43-C44) 1. Со поволан тераписки исход	C(ЗК) ОГ(а) Н	Н
	2. Со поголема деструкција на ткивото и метастази	Н	Н
46	Малигни неоплазми на дојката и на женските полни органи (C 50 и C 51-C58)	ОГ(а) Н	Н
47*	Малигни неоплазми на генитоурнарниите органи (C 60-C 68)	C(ЗК) ОГ(а) Н	Н
48	Малигни неоплазми на окото (C 69)	Н	Н
49*	Малигни неоплазми на мозокот и на нервниот систем-оперирани и неоперирани (C 70 - C 72)	C (ЗК) ОГ (а) Н	Н
50*	Малигни неоплазми на ендокрините жлезди (C73-C75)	C(ЗК) ОГ(а) Н	Н
51*	Малигни неоплазми на лимфното и хематопоезиското ткиво (C 81-C 96)	C (ЗК) ОГ (а) Н	Н
56*	Б. БЕНИГНИ НЕОПЛАЗМИ (D 10-D 36)		
	Бенигни неоплазми на усната празнина и фарингсот, носот, носната празнина, средното уво и аксесорните синуси, ларингсот, трахејата и кожата (D10,D11, D14).		
	1. Кои прават естетски и функционални пречки и можат да се отстранат оперативни без последици	С	С
	2. Кои поради својата големина можат да предизвикуваат помали субјективни и функционални пречки	С	Н (С)
57*	3. Кои предизвикуваат појакви субјективни естетски и функционални пречки а со операција настануваат поголеми дефекти	ОГ(ф) Н	Н
	Бенигни неоплазми на други делови на дигестивниот систем (D12-D13)		
57*	1. Кои незначително ја смеќаваат функцијата, а не можат да се отстранат оперативни	С	Н (С)
	2. Кои значително ја смеќаваат функцијата, а не можат да се отстранат оперативни	Н	Н
58*	Бенигни неоплазми на градниот кош (неоперирани и оперирани) (D14-D15)	Л С	Н (С)
	1. Неоперирани		
	Оперирани:		
	2. Без општетување или со општетување на функциите на белите дробови од лесен степен	С	Н (С)
58*	3. Со општетување на функцијата на белите дробови од среден степен	С ОГ (ф)	Н
	4. Со општетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОГ (а) Н	Н

59. Се вклучуваат benignите неоплазми на:

- коските и рскавицата (D 15)
- мускулното и врзивното ткиво, освен лимфотот (D 21)

60.2. и 60.3. Се вклучуваат benignите неоплазми на утерусот, овариумот и другите делови на женските генитални органи

61. Се вклучуваат benignите неоплазми на:

- машките полни органи (D 29)
- бубрезите и другите мочни органи (D 30)

62. Оценката зависи од големината, локализацијата и општетувањето на функцијата на видот, како и од можноста за оперативна лекување на benignиот тумор.

63. Се вклучуваат benignите неоплазми на мозокот, краниалните нерви (и оптичките), мозочните мембрани, рбетниот мозок и мозочната мембрана

Оценката зависи од големината, природата, локализацијата на туморите, како и од функционалните нарушувања што тие ги предизвикуваат. Природата на туморите се докажува хистолошки.

64. Се вклучуваат benignите неоплазми на:

- тимусот (D 15.0)
- спифизата (D 35.4)
- хипофизата (D 35.2)

65. Се вклучуваат benignите неоплазми на останатите локализации:

- липом
- фибром
- невус
- хемангиом

65.2. Хемангиомите и невусите, од поголемо пространство на деловите на телото на кои лесно доаѓа до повредавање (притисок, носење на облека) се оценуваат по оваа точка.

1	2	3	4
59*	Benigni неоплазми на коските, рскавиците и на меките ткива (D16)	C	H (C)
	1. Кои се ограничени и не рецидивираат		
	2. Кои се инфилтративни и рецидивираат	ОГ (f) H	H
60*	Benigni неоплазми на дојката и женските полни органи		
	1. Дојка (D 24)	C	H (C)
	Женски полни органи (D 25-D 28)		
	2. Без функционални нарушувања или со полесни функционални нарушувања	C	H (C)
	3. Со потешки функционални нарушувања	ОГ (a) H	H
61*	Benigni неоплазми на урогениталните органи (D 29-D 30)		
	1. Кои незначително ја смеќаваат функцијата, а можат да се отстранат оперативна	C	H (C)
	2. Кои значително ја смеќаваат функција, а не можат да се отстранат оперативна	ОГ (a) H	H
62*	Benigni неоплазми на окото (D 31)	C ОГ (b) H	H
63*	Benigni неоплазми на мозокот и на другите делови на нервниот систем (D 32-D 33)		
	1. Оперирани, без функционални нарушувања	C	H (C)
	2. Оперирани, со функционални нарушувања	ОГ (f) H	H
	3. Иноперабилни поради локализацијата, со функционални нарушувања	H	H

64*	Бенигни неоплазми на ендокрините жлезди (D 34-D 35)		
	1. Оперирани, без нарушувања на функцијата	С	Н (С)
	2. Неоперирани	Н	Н
65*	Други бенигни тумори (D 36)		
	1. Фиброми, липоми, невуси и ограничени ангиоми	С	С
	2. Опсезни ангиоми и невуси	ОГ (f) Н	Н

66.. Под полесни форми на анемија се подразбираат анемиите со вредности на еритроцити меѓу $3,0 \times 10^{12}/l$ до $3,5 \times 10^{12}/l$ хемоглобин меѓу 100-120 g/l, што можат да се корегираат со лекување. Освен намалена феремија, треба да биде намалена и концентрацијата во железото на еритроцитите.

67.2. и 67.3. Се утврдува врз основа на намален број на тромбоцитите, слаба ретракција на коагулумот и наод со зголемен број на непродуктивни мегакариоцити во коскената ерж.

70.2. Под хронична рецидивирачка саркоидоза се смета ако болеста трае подолго од 2 години и ако покрај лекувањето промената на белите дробови или на другите органи не се повлекуваат или рецидивираат после прекинувањето на терапијата, или од почетокот белодробните промени имаат карактер на фиброзни лезии (III стадиум).

III. БОЛЕСТИ НА КРВТА И НА КРВОТВОРНИТЕ ОРГАНИ И ОДРЕДЕНИ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ГО ЗАФАКААТ ИМУНИОТ МЕХАНИЗМ (D 50 – D 77)			
66*	Хронична малокрвност (D 50)		
	1. Полесна форма - Сидеропенична (D 50) - Хемолитична-стекната (D 55-0 5) - симптоматска (D 63)	Л С (ЗК)	Н (С)
	2. Пернициозна анемија од типот Adonson-Biermer (D 51)	С (ЗК)	Н
	3. Анемии отпорни на терапија - сидеропенична - хемолитична - апластична (D 60-D 64)	С ОГ (а) Н	Н
67*	Коагулациони дефекти, пурпура и други хеморагични состојби (D 65- D 69)	С	Н (С)
	1. Од алергијска етиологија		
	Идиопатска тромбоцитопенија (M. Werhof) 2. Со ретки и оскудни крварења (D 69-P 69,3)	С ОГ (f)	Н (С)
	3. Со чести и обилни крварења	ОГ (f) Н	Н
	4. Хемофилии и други тешки облици на коагулопатии со чести крварења (D 66- D 68)	ОГ (f) Н	Н
68	Сленектомии (D 73.0)	С	Н (С)
	1. По повреда		
	2. Ефикасна спленектомија поради: - Конгенитална сфероцитоза (D 52- D 53) - M. Werhof (D 82,0)	С	Н (С)
69	Нарушување на имунитетот	Л	
	1. Нарушување на имунитетот со учество на имунитетниот механизам-секундарни имуно дефиценции	ОГ (а) Н	Н
	2. Нарушување на метаболизмот на плазма протеините: Валдестром, моноклонска парапротеинемија и други парапротеинемии	ОГ (а) Н	Н
70*	Саркоидоза		
	1. Активна, новооткриена, локализирана на лимфните јазли или во белите дробови	Л	Н (С)
	2. Хронична, рецидивирачка или со вонбелодробна локализација	Н	Н

73.5. Дебели во појак степен се чија телесна маса е поголема од идеалната за повеќе од 30% (според нормите дадени во прилогот 4 на Правилникот).

71-75. Ендокрините заболувања, како и благите и непотполно изразени форми на ендокрини заболувања и болести на метаболизмот се дијагностицираат во болничко-клинички установи или во специјалистичко-ендокринолошки амбуланти.

71. Се вклучуваат:

- проста гушавост-струма
- нетоксична нодуларна гушавост

72.1. Лесен,стабилен дијабетес кој добро се регулира со диетален режим на исхрана и со перорални антидијабетски средства.

72.2 Дијабетес кој потешко се регулира со перорални антидијабетски средства(лекови)

2. инсулинозависен , стабилен дијабет, без компликации;
3. лесен дијабет со почетни компликации (лесни промени на фундусот, лесна форма на полиневропатија со ЕМГ промени).

Ограничувањето на способноста се однесува на физички напори и службата на дежурство.

72.3 Нестабилан инсулинозависен дијабет.

Дијабетес со изразени компликации.

74. Под хипербилирубинемија се подразбира состојба со билирубин во крвта поголем од 20,5 микромоли/литар. Оваа дијагноза се дава под услов да е поставена во болничко-клиничка установа (се исклучуваат органските заболувања на црниот дроб, жолчните патишта, хемолитична жолтица) со применување на современи методи на испитување , вклучувајќи ја и биопсијата на црниот дроб.

Оцената на способноста се дава зависно од резултатите на клиничкото, биохемиското, хематолошкото и хистолошкото испитување.

74.3. Дијагнозата се поставува по комплетно болничко-клиничко испитување. Разни докажани форми на хемолитички состојби, што доведуваат до хипербилирубинемија се оценуваат во зависност од хематолошкиот наод, според точ. 66.1 и 66.3.

75. Вклучува : тумори на хипофизата, хипопитуитаризам, инсипиден дијабет.

77.За проценка на изразеноста на хипогонадизмот во прв ред се изгледот и развисноста на гениталиите (пенисот) а потоа телесната конституција и маскулинизацијата .Потребно е да се примени супституциона терапија.

1	2	3	4
IV. ЕНДОКРИНИ, НУТРИТИВНИ И МЕТАБОЛИЧНИ БОЛЕСТИ (Е 00 – Е 90)			
71*	Заболувања на штитната жлезда (Е00-Е 07) Обична струма: 1. Која не е следена со механички пречки на крвотокот и дишењето	С	С
	2. Која е следена со умерени механички пречки на крвотокот и дишењето, со можност за оперативно отстранување	С ОГ (а)	Н (С)
	3. Која со своите размери му смета на носењето војничка облека или е следена со трајно нарушување на срцевата и респираторната функција	Н	Н
	Нарушувања на функцијата на штитната жлезда: 4. Хипертиреоза (Е05) и хипотиреоза (Е01)	С ОГ (ф)	Н
72*	Шеќерна болест (Е10-Е14) 1.Лесна форма	С	Н
	2.Средно тешка форма	ОГ (а) Н	Н
	3.Тешка форма	Н	Н
73.	Хипогликемија (Е15-16) 1.Функционална	С ОГ (а)	Н
	2.Органска	ОГ (а) Н	Н
74.	Заболување на паратироидните жлезди 1.Хиперпаратиреоидизам	ОГ (а) Н	Н
	2.Хипопаратиреоидизам	Н	Н
75.*	Заболување на хипофизата	ОГ (а) Н	Н
76.	Заболување на надбубрежните жлезди 1.Хиперфункција	ОГ (а) Н	Н
	2.Хипофункција	ОГ (а) Н	Н
77*	Хипогонадизам (Е25) 1.Благ или непотполно изразен хипогонадизам	С	Н
	2.Изразен хипогонадизам	ОГ (а) Н	Н

78*	Други метаболички нарушувања 1. Генопатии: албинизам, порфирија и др. (E 70.3)	С С (ЗК)	Н
	2. Нарушување на метаболизмот на порфириот-акутна (интемитентна), фамилијарна, хепатична и латентна порфирија (E 80)	ОГ (f) Н	Н
	Гихт примарен (клинички манифестиран)-урично заболување на зглобовите и бубрезите (E 79)	С С (ЗК)	Н
	3. Полесни форми, без општетување на функцијата на зглобовите или на бубрезите	ОГ (f) Н	Н
	4. Потешки форми, со општетување на зглобовите или на бубрезите	С	Н (С - ЗК)
	Згосност во појак степен (E 66) 5. Без циркулаторни и респираторни пречки	ОГ (a) Н	Н
79*	6. Со изразени циркулаторни и респираторни пречки Хипербилирубинемиија (E 80)	С (ЗК)	Н (С - ЗК)
	1. Од 20,5 до 51,3 микромоли по литар	ОГ (a)	Н
	2. Над 51,3 микромоли по литар	ОГ (a) Н	Н
	3. Конјугирана (E 80.6) 4. Тип Dubin-Johnson, Роторов синдром		

83. Мислењето и предлогот на оцената за способност се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, во која се утврдуваат видот, формата и квалитетот на аб-нормалноста и (не) способноста за воена служба , вклучувајќи ги и 83,2

83.2. Се вклучуваат:

- акутна и диференцирана шизофренија
- неозначено
- индуцирана психоза
- други неоргански психози

84. За давање предлог на оцена за способност потребно е покрај психолошко- психијатриско испитување и амбулантно-поликлиничка тимска обработка да се користат и податоци за евентуалното социопатско однесување (прекршоци, кривични дела и др .

85.1. Мислењето и предлогот на оцена за способност за воена служба се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа со користење на медицинската документација.

87. Оцената се дава врз основа на амбулантно- поликлиничка или болничко-клиничка тимска проценка на нарушувањата на личноста, а со добивање податоците од командата на единицата. Секуалните настраности, освен хомосексуалноста, се разгледуваат на ист начин како нарушувањата на личноста.

88.4 Наринувањето на однесувањата и други нарушувања кои се јавуваат после земање алкохол или опивање се повторуваат повеќе пати и покрај превземните мерки , се оценуваат по оваа точка. Оцената се донесува после амбулантно поликлиничка или болничка обработка со податоци од органите на одбраната или командите на единиците.

88.5 Мислење и Предлог за оцена " неспособен " дава специјалист невропсихијатар после болничко - клиничко (интердисциплинарно) испитување.

1	2	3	4
V. ДУШЕВНИ РАСТРОЈСТВА И РАСТРОЈСТВА ВООБНОСКИТЕ (F 00 – F –99)			
83*	Психози 1. Функционални психози: - шизофренија (F-20 - F 29) - манично-депресивна психоза (F 30-F 39) - параноја и др. F 22 (F 22.0)	Н	Н
	2. Реактивни психози: - шизофренија (F20-F 29) - депресивна (F 30-F 39) - параноидна и др. (F 20.0)	Л Н	Н
	3. Органски психози: - алкохоличарски (F 10) - инфекциозно-токсични (F11-F19) - метаболични и др. (F11-F19)	Л Н	Н

84*	Нарушување на структурата на личноста (F 60-F 69) 1. Параноидни, афективни, шизоидни, експлозивни, хистерични и др.	С Н	Н
	2. Нарушување на личноста со предоминантни манифестации на социопатија и асоцијални манифестации (асоцијални и антисоцијални психопатии)	Н	Н
	3. Други нарушувања на личноста (незрела личност, емоционална незрела личност и др.)	С Н	Н
85*	Неврози (F 48) 1. Јадровни неврози (хистерични, фобични, опсесивно-компулзивни и др.)	Н	Н
	2. Актуелни и ситуациони неврози	С Н	Н
86*	Растројствата на физиолошки функции предизвикани од психички чинители: кардиоваскуларни, респираторни, гастроинтестинални и др. (F 50)	С Л	Н
87*	Сексуални настраности и нарушувања (F 52)	Н	Н
88*	Алкохолизам и наркоманија (F 10-F19) Хроничен алкохолизам (F10.2) 1. Претоксикоманска фаза	С Н	Н
	2. Токсикоманска фаза	Н	Н

89.1. Ако се работи за нарушување кое може да се сфати како симптом на јадровна неvroза, кој а сериозно го нарушува комуницирањето, по амбулантно-поликлиничко или болничко-клиничко испитување се дава оцена "неспособен". Ако станува збор за осамен симптом кој го смекчава успешното комуницирање се дава оцена „ограничено способен“ а за активности што бараат јасен и течен говор-оцена „неспособен“: Во сите останати случаи се дава оцена „способен“:

89.2. Мислење и предлог на оценка на способноста за воена служба се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, при користење на податоци од единицата.

89.3. Во случај нарушувањето да предизвикува невозможност за адекватна комуникација се огласуваат за "неспособен" во рамките на невротските нарушувања, а во останатите случаи - оцена „способен“.

90. Мислење и предлог на оцена на способноста за воена служба дава специјалист-невропсихијатар.

91. Мислење и предлог на оцена на способноста за воена служба се дава по амбулантно-поликлиничка тимска обработка или обработка во болничко-клиничка установа, со што се утврдува потеклото на заболувањето и неговата невротска „суперпозиција“.

92. Степенот на душевната заостанатост се утврдува со психолошки и психијатриски наоди. По исклучок, кога е во прашање јасно изразена тешка и длабока душевна заостанатост, оцената на способност може да се утврди со процена на невропсихијатар или лекар по општа медицина, односно врз основа на соодветна медицинска документација.

97.1. Се вбројуваат:

- менингитис
- енцефалитис, миеелитис и енцефаломиеелитис, со задолжителен ЕЕГ наод и своцирани потенцијали;
- интракранијален и интраспинален апсес,
- флебитис и тромбифлебитис на интракранијалните венозни синуси
- дојци последици на интракранијален апсес или пиогени инфекции
- други хередирирани и фамилијарни болести на нервниот систем
- паралисис агитанс
- други екстрапирамидални заболувања и ненормални движења
- спиноцеребрални заболувања
- болести на моторниот неврон, со задолжителен електромиоеурографски наод,
- други болести на рбетниот мозок,
- заболување на автономниот нервен систем,
- мултипли склероза со примена на мултимодални своцирани потенцијали

1	2	3	4
88*	3. Склоност кон дроги-наркофилија (F 10.2)	С Л	Н
	4. Наркоманија (F 10)	Н	Н
	5. Епизодично експесивно опивање	С Л	Н
89*	Посебни симптоми (F 90-F 98)	ОГ	
	1. Нарушувања на говорот (тешкање, дизартрија)	Н Л С	Н Н
	2. Енуреза, психогено условена	С	Н
90*	3. Други посебни симптоми: - тикови, - психомоторни нарушувања, - специфични нарушувања на сонот и др. - Церебрална дизритмија	С Н	Н
	Поминливи ситуациони нарушувања (F 43)	Л С	Л С
	1. Акутна стресна реакција (F 43.0)	Л С	Л С Н
91*	2. Реакција на приспособување-краткотрајни и продолжени депресивни состојби (F 06)	Л С	Л С Н
	Специфични неспихотични дупсвни нарушувања: (последичи на повреди на мозокот, инфекции, интоксикации на ЦНС и др.) (F 43.9)	С Л ОГ Н	Н
	Душевна заостанатост (F 70-F 79)	-	Н
92*	1. Потпросечна интелигенција-тапи нормални (IQ 80-90)	-	Н
	2. Душевна заостанатост на граница на нормално-тапи (IQ 75-79)	-	Н
	3. Лесна, умерена, тешка и длабока душевна заостанатост слабоумни (IQ. под 75)	-	Н
VI. БОЛЕСТИ НА НЕРВНИОТ СИСТЕМ			
97*	A. ЗАБОЛУВАЊА НА НЕРВНИОТ СИСТЕМ (G 00-G 90)		
	Органски заболувања на ЦНС кои оставаат трајни функцио- нални нарушувања: воспалителни, демиелинизациони, дегенеративни, херододегенеративни, поради нарушување на метаболизмот, паразитални, токсични, малформациони и др.	Л С ОГ	Н
	1. Дефинитивни резидуални состојби со помали функциона- лни нарушувања	Л С ОГ	Н
	2. Со трајни функционални нарушувања на среден и појак степен	Н	Н

- други демиелинизациони болести на ЦНС
- церебрална спастична инфантилна парализа
- други паралитични синдроми
- мигрена
- каталепсија и нарколепсија со задолжителен ЕЕГ/холтер и ЕЕГ- наод,
- други состојби на мозокот
- други и неозначени заболувања на нервниот систем

97.2. Се подразбираат нарушувања каде што не може да се очекува подобрување, а постојат можности за натамошно напредување на болеста.

99. Се вбројуваат: генерализирана неконвулзивна, генерализирана конвулзивна, статус епилептикус и парцијална епилепсија.

Се утврдува со болничко-клиничко испитување, при задолжителен ЕЕГ-преглед.

Се прифаќаат како утврдени и оние случаи кои порано се докажани на невропсихијатриски клиники, ако поседуваат соодветна отпусна листа-писмо. Случаите на детски епилепсии се сметаат за излекувани ако по дванаесеттата година од животот немале напади, под услов во тој ист период да не примале антисипилептична терапија. Мислење и предлог за оцена на способност дава само специјалист-невропсихијатар. За дијагностика на епилепсија потребно е да се исклучи цистицеркоза.

100. Се вбројуваат:

- оштетувања на тригеминусот
- оштетувања на фаџијалисот
- оштетувања на другите кранијални нерви
- оштетувања на нервните корени и плексусот
- мононеуритис на горните екстремитети и мононеуритис мултиплекс
- мононеуритис на долните екстремитети
- херидитарна и идиопатска периферна невропатија
- инфламаторна и токсична невропатија

105. Во овие заболувања спаѓаат тешките хронични воспалителни или дегенеративни процеси на рабовите на капациите и врзаницата кои бараат долготрајно лекување и значително ја смеќаваат функцијата на окото.

106.1. Способноста се одредува според точките кои се однесуваат на настанатите очни промени, на состојбата на функцијата на органите за вид (острина на видот, видно поле, поле на поглед, адаптација и др.).

107. Конечната оценка на способноста се донесува по завршеното лекување во зависност од степенот на функционалните оштетувања и врз основа на соодветните точки од овој Список.

108. Под јако упорно стеснување се подразбира стеснување кое јасно се изразува во сите околности, а не само попремено. Во заболувања, односно мани кои можат да предизвикаат такво стеснување спаѓаат на пример: атрезија на солзните точки, стенози од појак степен или облитерации на одводниот систем на солзите, солзни фистули и др.

109.8. Под тешки и прогресивни последични миоптични промени во окото треба да се подразбираат: руптури (бруховиамембрана), крвни изливи во хориоретината во јак степен, опсежна раресфикација на пигментниот епител, атрофија на хориоретината, заден стафилом, упадлива стеснетост и издолженост на крвните садови на мрежницата, јако изразена дистонична дегенерација на мрежницата, јако изразена разредност на стаклестото тело со густе матности сл.

1	2	3	4
98	Мускулни заболувања од воспалителна, метаболична и друга природа, прогресивна мускулна дистрофија, конгенитална миотонија, дистрофична миотонија, миастенија гравис, прогресивна мускулна спинална атрофија и др. (G-10- G 59)	ОГ Н	Н
99*	Епилепсија (Е 40)	ОГ Н	Н
100*	Заболувања на периферниот нервен систем (Е 60-Е 64) 1. Без функционални нарушувања и со полесни функционални нарушувања	С	С Н
	2. Со умерени функционални нарушувања на нервите (или само на еден нерв) кои не ги нарушува битните функции	С ОГ	Н
	3. Со потешки функционални нарушувања	Н	Н
VII. БОЛЕСТИ НА ОКТО И НА АДНЕКСИТЕ (H00-H 59)			
104	Конјуктивитис перналис (H10) 1. Полесна форма	С	С
	2. Потешка форма	С(ЗК)	Н (С-ЗК)
105*	Тешки хронични заболувања на прзницата или рабовите на капациите на едното или обете очи (H00-H03)	С ОГ (г)	Н (С)
106*	Трахом (H02.0) 1. Полесна форма	Л	Н (Л)
	2. Потешка форма	С ОГ (г)	Н (С)
107*	Воспалителни заболувања и состојби по повреда на окото: - кератитис (H16) - склеритис (H15) - иридоциклитис (H20) - хориоретинитис (H30) - увеитис - ретинитис (H33) - неуритис оптици и др. (H46)	Л	Л
108*	Воспаление на солзната жлезда и на солзните водови (H04)	Л ОГ (г)	Н (С)
109*	Рефракциони аномалии (H52) 1. Кратковидост на едното или на обете очи преку две диоптрии или далековидост на едното или на обете очи преку три диоптрии	С ОГ (б)	Н (С)

110. Под дефектен бинокуларен вид се подразбира непостоење на фузија или доколку стереоскопски вид е преку 400 испитан со орторејтер или со некоја друга метода.

111. Случаите со диплопија се оценуваат како ограничено способни, доколку двосликите се присутни во подрачјето кое се наоѓа надвор од 20 аголните степени во однос на точката на фиксација.

112.1. Под компензиран глауком се подразбира глауком кај кого интраокуларниот притисок се регулира со помош на лекови или по оперативен пат и кај кој не постојат функционални промени (нормална острина на видот , без промени во видното поле и сл.).

112.2. После завршеното лекување оценката на способност се донесува според состојбата на видот и последиците кои се настанати од секундарниот глауком или од примарното заболување кое довело до настанување на секундарен глауком.

116.Под поголеми трајни дефекти во видното поле се подразбираат хемианопсии и поголеми парацентрални, апсолутни скотомички што најмал размер е поголем од 30° и поголеми периферни испади и депресии чиј најмал размер е поголем од 40° или ако испадот досегнува до 10 од фиксационата точка.

1	2	3	4
109*	2. Прост кратковид астигматизам на едното или на обете очи со рефракција на едниот меридијан преку две диоптрии, или прост далековид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едното или обете очи преку две диоптрии	C ОГ (б)	H (C)
	3. Сложен кратковид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едниот меридијан преку две диоптрии или сложен далековид астигматизам на едното или обете очи со рефракција на едниот меридијан преку три диоптрии	C ОГ (б)	H (C)
	4. Кратковидост или далековидост на обете очи преку седум диоптрии	C ОГ (б)	H
	5. Сложен кратковид или далековид астигматизам на обете очи кај кого разликата во рефракцијата меѓу два меридијани е поголема од четири ипол диоптрии	C ОГ (б)	H
	6. Сложен далековид или кратковид астигматизам на двете очи со рефракција на еден меридијан преку седум диоптрии	C ОГ (б)	H
	7. Прост или мешовит астигматизам на обете очи преку четири ипол диоптрии	C ОГ (б)	H
	8. Кратковидност или кратковид астигматизам на обете очи со тешки и прогресивни последични промени на очното дно, без оглед на степенот на рефракцијата	ОГ (б) H	H
	9. Анизометропија поголема од шест диоптрии	C ОГ (б)	H
110*	Нарушување на мотилитетот на очите (H49-H50)	C ОГ (б)	H (C)
	1. Придружен страбизам	C ОГ (б)	H (C)
111*	2. Хетерофории	C ОГ (б)	H (C)
	Парализи и парези на мускулите на очното јаболкце (H51)	C ОГ (б)	H (C)
112*	1. Без диплопии	ОГ (б) H	H
	2. Со диплопии	ОГ (б) H	H
113	Глауком (H40) окуларна хипертензија	ОГ (б) H	H
	1. Примарен глауком	Л	H (Л)
114	2. Секундарен глауком на едното или обете очи	Л	H (Л)
	Аблација на мрежницата или ретиношиза (H33)	ОГ (б) H	H
115	Идиопатска хемералопија (H53)	ОГ (б) H	H
		ОГ (б) H	H

117. Означените острини на видот се однесуваат на вредностите постигнати со корекциони стакла. Острината на видот систематски се испитува со орторејтер, а алтернативно со ортоптички таблички.

118. Способноста за распознавање на боите се испитува со орторејтер, псеудоизохроматски таблички спред Ишијар или со аномалоскоп. При одредувањето на должноста во одделни видови, родови и служби да се раководи со степенот на нарушувањето на колорниот вид.

119 и 120. При оценувањето на способноста со еднострана афакија, со сублуксација или на леќите, како мерило да се земе острината на видот со оние корекциони стакла што при бинокуларен вид може субјективно да се поднесат.
Оцената се дава по завршеното лекување. Ако лицето одбива операција и лекување се оценува како неспособно.

121. При разгледувањето на оцената на способноста по овие точки да се земат предвид критериумите наведени во точ. 116 и 117 од кои исто така зависи оцената на способноста.

1	2	3	4
115.*	Тапеторетинална дегенерација (H35)	ОГ (б) Н	Н
116*	Поголеми трајни дефекти во видното поле (H53-H54) 1. На едното око	С ОГ (б)	Н (С)
	2. На двете очи	Н	Н
117*	Трајно намалување на острината на видот од функционална природа или поради матност во прозрачни средини, промени на очното дно, во видниот пат или во оптичките центри: - амблиопија Н 53 - матност на рожницата, леќата и стаклестото тело (H25H28) - хориоретинитис (H30) - атрофија на видниот нерв и др. (H46) 1. Острина на видот на едното око помала од 0,50, а на другото око поголема од 0,70	С ОГ (б)	Н
	2. Острина на видот на двете очи помала од 0,70	С ОГ (б)	Н
	3. Острина на видот на двете очи помала од 0,40	ОГ (б) Н	Н
	4. Целосно слепило или намалување на острината на видот на едното око под 0,10 без оглед на острината на видот на другото око	ОГ Н	Н
118*	Растројства во распознавањето на бои (H53) 1. Аномални дихромати и трихромати	С ОГ (б)	Н (С)
	2. Дихромати	ОГ (б)	Н (С)
	3. Ахроматопсија	ОГ (б)	Н
119*	Афакија стекната или псеудоафакија на едното или на двете очи (H27)	ОГ (б) Н	Н
120*	Луксација или сублуксација на леќите во едното или двете очи (H27)	Н	Н
121	Меѓусебно сраснување на капаците или капаците и очното јаболкце (H02-H03) Ако во помала мерка ја нарушува функција на очите: 1. На едното око	С	Н (С)
	2. На двете очи	С ОГ (б)	Н (С)
	Ако појакно ја нарушува функцијата на очите (острината на видот, видното поле или полето на погледот) 3. На едното око	С ОГ (б) Н	Н
	4. На двете очи	Н	Н
122*	Трајна спуштеноост на горниот капак (H02-H03) 1. Кои при хоризонтална положба на очното јаболкце делумно ја покрива зеницата на едното или двете очи	С ОГ (б)	Н (С)

123. и 124. При оценувањето да се земат предвид само оние растројства кои можат да доведат до оштетување на очното јаболкце. Доколку овие промени предизвикуваат упорно солзење, оштетување на врзницата или рожницата, тогаш се оценуваат според точка 117.

125. и 127. Оцена се дава по комплетното офталмошко испитување, земјаќи ја предвид острината на видот.

131. Во поретки случаи воените старешини кои имаат често повторувачко воспаление на средното уво им се дава оценка,ограничено способен (независно од состојбата на слухот) поради подложноста на штетното дејствување на исполнителните метеоролошките услови. Доколку истовремено значително е оштетен слухот, се оценува согласно на точка 134.Слухот се испитува со скрининг аудиометрија или со шепот. Сите откриени наглувости се испитуваат со тонална линеарна аудиометрија.

132. Оцената за способноста кај растројствата на вестибуларната функција ја дава само оториноларингологот врз основа на калоричен и ротаторен тест.

Доколку вестибуларно растројство постои и поголем губиток на слухот, се оценува по Т 134.

134 Наглувост или глувост поради хронично воспаление на средното уво, состојба после воспаление на средното уво, тимпаносклероза, отосклероза,состојби после оперативни интервенции; стапедектомија,радикални трепанации, тимпанопластика и сл.невросензитивни оштетувања на слухот, конгенитални мани и др.

Просечната загуба на слухот ја оценува надлежен оториноларинголог.

1	2	3	4
122	2. Трајна или целосна спуштеноост на горниот капак на едното или двете очи	Н	Н
123*	Лагофталмус на едното или двете очи (НО2)	ОГ (б) Н	Н
124*	Ентропијум, ектропиум (НО2) 1. На едното око	С ОГ (б)	Н (С)
	2. На двете очи	ОГ (б) Н	Н
125*	Кератокопус на едното или двете очи (Н18.6)	ОГ (б) Н	Н
126	Недостаток на едно око (Н55, Q11)	ОГ (б)	Н
127*	Нистагмус на окуларна генеза (Н55)	ОГ (б) Н	Н
VIII. БОЛЕСТИ НА УВОТО И МАСТОИДНИОТ ИЗРАСТОК (Н60-Н95)			
131*	Хронично гнојно еднострано или обострано воспаление на средното уво (мезотимпанално, оситично, со холестеатом или со голема сува перфорација на ушното тапанче (Н66-Н75)	С ОГ (в,г)	Н (С)
132*	Изолирани периферни вестибуларни растројства, со нормален или лесно редуциран слух: невронитис, вестибуларис, мениериформен синдром,лабиринтопатија и др. Н 80-Н-83	С ОГ (ф) Н	Н (С)
134*	Наглувост и глувост (Н90) 1. На едното уво просечната загуба на слухот до 50 dB, а на другото слухот е нормален	С	Н (С)
	2. На едното уво просечната загуба на слухот е поголема од 55 dB, а на другото слухот е нормален	С ОГ (в)	Н (С)
	3. На двете уши просечната загуба на слухот е до 50 dB	С ОГ (вг)	Н
	4. На едното уво просечната загуба на слухот е поголема од 50 dB, а на другото-до 50 dB	С ОГ (в,г,д)	Н
	5. На двете уши просечната загуба на слухот е поголема од 50 dB	ОГ(в) Н	Н

141. Ревматична грозница се утврдува во болничко-клинички установи.

142. Се вклучуваат стекнати срцеви мани на:

- валвули на митрално устие
- валвули на аорта
- митрални и аортални валвули
- на други ендокардијални структури

Дијагнозата на срцевата мана мора да биде поставена со определена спецификација на видот, а не само „vitium cordis“. Дијагнозата мора да ја утврди кардиолог.

142.1. Како мана на срце, стекната од лесен тип се смета ако нема ЕКГ РТГ и ехокардиографски знаци за зголемување на срцевите структури, со уреден тест на оптоварување. Се речепава болнички или поликлинички, од кардиолог.

142.2. Како стекната срцева мана од потежок степен се смета ако има знаци за зголемување на срцевите структури на ЕКГ, РТГ или ехокардиографија или знаци за срцева декомпензација.

143. Вродени мани утврдува кардиолог како под точка 142.

144. Оцена за поволен и неповолен тераписки исход дава кардиолог како точка 142.

145.1. Сите недоволно дефинирани или гранични случаи треба да се упатат на преглед кај лекар-специјалист-кардиолог.

145.2 Под непостојано зголемување на крвниот притисок од потежок степен се подразбира зголемување на крвниот притисок преку 24,0 кПа за систолниот и (или) преку 13,3 кПа за дијастолниот. Во оваа група спаѓаат и случаите од точка 145.1 со хиперинтензивно реагирање при оптоварување. Хиперинтензивно реагирање при оптоварување настанува кога при субмаксималниот тест на оптоварување ќе дојде до скок на вредноста на крвниот притисок преку 14,7 кПа за дијастолниот и преку 26,7 кПа за систолниот.

145.3. Трајно зголемување на крвниот притисок од полесен степен постои ако вредностите на систолниот крвен притисок за време на набљудувањето во стационарот се постојано на 24,0 кПа, а помали се од 26,7 кПа или ако вредностите на дијастолниот крвен притисок се постојано на 13,3 кПа, а се помали од 14,7 кПа. Овие случаи, без промени на срцето и крвните садови и без хипертензивно реагирање при оптоварување се оценуваат со оцената „ограничено способен“.

Во сите горенаведени случаи под оваа точка се земаат во обзир само оние вредности на крвниот притисок кои се утврдени во текот на набљудувањето во болничка установа и без никаква медикаментозна терапија.

146. Коронарна болест докажана со ЕКГ, коронарен стрес тест, ехокардиографија, imaging техники или коронарографија. Лица со полесен степен на коронарна болест или по извршени интервентни кардиолошки процедури со постигнат поволен резултат (верификуван со КСТ, ЕХО техники или др. imaging техники) , може да се оценуваат како " ограничено способни ".

1	2	3	4
135	Вродени и стекнати мани на надворешното и средното уво (H61,Q16- Q 17)	С	С
	1. Кои предизвикуваат помал естетски дефект	ОГ (г)	Н
	2. Кои претставуваат голем естетски дефект, со деформација на лицето	Н	Н
IX. БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ (100-199)			
141*	Ревматска грозница:	Л С ОГ (а)	Н (С)
	1. Без заболување на срцето (100)	Л ОГ (в)	Н
	2. Со заболување на срцето (101)	Л ОГ (а)	Н
142*	Рецидив на ревматска грозница	Л ОГ (а)	Н
	Стегнати срцеви мани (105-109)	ОГ (а)	Н (С)
	1. Од полесен степен	Н	Н
143*	2. Од потежок степен	Н	Н
	Вродени мани на срцето и големите крвни садови (Q 20-Q 24)	ОГ (а)	Н
	1. Од полесен степен	Н	Н
143*	2. Од потежок степен	Н	Н

144*	Оперирани мани на срцето 1. Оперирани вродени мани на срцето со поволен тераписки исход	ОГ(а)	Н
	2. Оперирани вродени мани на срцето со неповолен тераписки исход	Н	Н
	3. Сите оперирани стекнати мани на срцето	ОГ(а) Н	Н
145*	Зголемување на крниот притисок (110-115) Непостојано зголемување на крвниот притисок: 1. Од полесен степен	С	Н (С)
	2. Од потежок степен	С (ЗК)	Н
	Трајно зголемување на крвниот притисок: 3. Полесен степен, без промени на срцето, крвните садови и без хипертензивно реагирање при оптоварување	С (ЗК) ОГ(а)	Н
	4. Трајно потежок степен,	ОГ(а) Н	Н
146*	<u>Коронарна болест на срцето:</u> 1. полесен степен	ОГ(а)	Н
	2. потежок степен	Н	Н

147.1 За утврдување на исхемична болест на срцето од полесен степен потребно е болничко - клиничко испитување.

147.1,3 и 4 Ако постои веродостојна медицинска документација, не е потребно болничко - клиничко испитување.

149.2. Бактериски ендокардитис мора да биде утврден во болничко - клиничка установа.

- Хроничните заболувања на миокардот мора да се утврдат во болничко - клинички установи или во кардиолошка амбуланта врз основа на подолго набљудување, при што мора да постои соодветна медицинска документација од повеќе контролни прегледи.
151.1. Оваа точка го опфаќа и блокот на десната гранка со должина на трасе на комплексот од 0,12 секунди и повеќе, како и А V блок од прв степен со PQ интервал преку 0,24.
- Одлука за способноста на лицата со промени кои се наведени во оваа точка потребно е да се донесува само после болничко- клиничко испитување. Доколку кај тие лица дојде до некое влошување, треба да се упатуваат на повторно испитување поради донесување на нова оценка на способноста.
Под нецелосен блок на десната гранка треба да се смета блок на десната гранка со продолжување на QRS комплексот до 0,12 секунди.
При проценка на способноста на лицата со WPW - синдром ако се утврди дека имаат или порано имале напади на пароксизмална тахикардија (дури и многу ретко) се оценуваат по точка 151.

153. Се вклучуваат:

- церебрално крварење
 - оклузија на прецеребрални артерии
 - церебрална тромбоза
 - други цереброваскуларни заболувања
 - емболија и тромбоза на церебралните артерии
- Оцената се дава според наодот на невролог.

1	2	3	4
147	Перикардитис од истуберкулозна природа (130)	С (ЗК) ОГ (а)	Н (С)
	1. Без последици и со полесни последици, но без знаци на констриктивен синдром	ОГ (а) Н	Н
148*	Ендокардитис (133) 1. Ендокардитис без дефинитивно јасни срцеви мани во состојба на компензација	С(ЗК) ОГ (а)	Н
	2. Бактериски ендокардитис со изразена срцева мана	Н	Н
149*	Прележан акутен миокардитис (140)	С(ЗК) ОГ(а)	Н (С)
150*	Хронични заболувања на срцевниот мускул (142) 1. Лесно хронично оштетување на срцевниот мускул потврдено со ЕКГ, РТГ и ехакардиографија	С (ЗК) ОГ (а)	Н
	2. Посилно изразено хронично заболување со знаци за пропнување, попуштање и намалена ЕФ	ОГ (а) Н	Н

151*	Растројство на спроводливоста и ритмот, без знаци на опитетување на миокардот и без клиничките знаци на растројство на срцевата функција (I 47-I 52)		
	1. СВЕС, ВЕС, АВ блок I, АВ блок II, тип МоБиЦ I, нодален ритам кој добро поднесува тест на оптоварување, блок на десната гранка, нецелосен блок на лева гранка, пресексцитација	С (ЗК) ОГ (а)	Н
	2. Пароксизмална тахикардија, пресексцитација со тахикардија, ВЕС (ЛОУН- III-IV), апсолутна аритмија, болест на синусен јазол, комплетен блок на лева гранка, бифасцикуларен блок, АВ, блок II Мобиц II, АВ, блок III.	ОГ (а) Н	Н
152*	Пролапс на митрална вавула	С	С
	1. Без клиничка манифестација на болеста		
	2. Со бенигни растројства на ритмот и мала митрална инсуфициенција	ОГ (а)	Н (С)
	3. Со малигни растројства на ритмот и изразена митрална инсуфициенција	ОГ(а) Н	Н
153*	Васкуларни заболувања на ЦНС со трајни невролошки функционални растројства (тромбоза, емболија, крварење и др.) (I 60-I 69)	ОГ(а) Н	Н
	1. Во помал степен		
	2. Во поголем степен	Н	Н

157. Дијагнозата, како и степенот на заболувањето, како и состојбата на функцијата на екстремитетите, треба да бидат установени во болничко-клиничка установа во која постојат соодветни услови за такви испитувања.

159. Воспаленија на длабоките вени од горните екстремитети со трајни последици (оток, трофични промени на кожата и др.) се оценуваат според точка 163.

159. Под оваа точка се оценуваат и случаите со воспаление на длабоките вени на горните екстремитети со трајни последици (оток на рацете, трофични промени на кожата и др.).

154	Аневризми на аортата или белодробната артерија, артериско-венски фистули на белите дробови (I 71-I 72)	ОГ (а) Н	Н
155	Аневризми на периферните крвни садови (I 77)	С ОГ (а)	Н
	1. Кои појакно не ја нарушуваат функцијата на крвотокот, а можат оперативно да се отстранат.		
	2. Кои појакно ја нарушуваат функцијата на крвоток, а не можат оперативно да се отстранат, или ако состојбата по операцијата значително не се поправа	ОГ(а) Н	Н
156	Вродени аномалии на крвните садови (Q 25-Q 28)		
	1. Ангиоми помали од капиларен тип	С	С
	2. Ангиоми големи и лесно вулнерабилни, артериско-венски фистули на екстремитетот со оток и трофични промени	ОГ (а) Н	Н
157*	Заболувања на периферните артерии (I 73)		
	1. Заболување на периферните артерии кои предизвикуваат умерени растројства во крвотокот и функцијата на екстремитетите во полесен степен	С ОГ (а)	Н
	2. Облитерирачки процеси на периферните артерии, кои потешко ја нарушуваат функцијата на екстремитетите или доведуваат до видни трофични промени на нив (Burger) I 731	ОГ (а) Н	Н

1	2	3	4
158	Генерализиран васкулитис: polyarteritis nodosa, Vagenerova грануломатоза, хиперсензитивен васкулитис-есенцијална мениовита криоглобулинемија, М. Henosh-Schonlein, Behcetova болест и др. (М 30-М 36)	С ОГ (а)	Н (С)
	1. Полесна форма	ОГ (а) Н	Н
	2. Потешка форма	ОГ (а) Н	Н
159*	Проширување на вените на екстремитетите (I 83)	С	Н (С)
	1. Проширување на вените, односно појакно изразени вени без варикозни јазли на потколеницата	С	Н (С)
	2. Појакно проширување на вените со варикси на колатералите и главното стебло v.saphagae magnaе, кое се простира и на бутот	С ОГ (а)	Н
	3. Пигментација околу зглобовите со индурација на кожата, хроничен едем на кожата, атрофија на кожата, улкус со варикозитет, кои не можат да се отстранат со операција или со друго лечење	ОГ (а) Н	Н
	4. Sundroma Raunaud (I 73.0)	ОГ (а)	Н
160	Хемороиди (I 84)	С ОГ (а)	Н (С)
	1. Кои можат да се излечат без последици или со полесна инсуфициенција на аналниот сфинктер	С ОГ (а)	Н (С)

162. Оцената се дава според состојбата на екстремитетите (оток, трофични промени), како и спрема состојбата на кожата.

164. Дијагнозата се поставува во болничко-клинички установи. Оцената се донесува по завршеното лекување.

165.1. Под рецидивирачки акутен бронхитис подразбираме повторување на инфекцијата на дишните патишта на протрахираниот тек, следени со опструкција на дишните патишта, кој не ги исполнува критериумите за дијагноза на хроничен опструктивен бронхитис и бронхијална астма.

165.2. Под тешки форми на воспаленија на белите дробови и белодробната плевра се подразбираат оние случаи чие лечење траело преку 30 дена, а регресијата не била целосна.

166. Оваа точка се однесува на лицата кои боледуваат или биле болни од заболувања на дишните патишта или белите дробови од различна етиологија, освен туберкулоза, а се со хроничен тек и имаат последици кои влијаат на нивната функција како и на функцијата на кардиоваскуларниот систем. Дијагнозата на наведените заболувања се поставува во специјализирани болнички установи.

Види го објаснувањето по Т 9.

160	2. Хемороиди по неуспешни оперативни зафати со инсуфициенција на аналниот сфинктер	С ОГ (а) Н	Н
161*	Варикоксела (I 86)	С	С
162*	Елефантијаза на екстремитети и другите хронични едеми на екстремитетите како последица на промени на вените од воспаленија, без секундарни варикси, како и на едеми поради патеката на лимфата, според степенот на изразеноста и функционални пречки (I 87-I 88)	ОГ (а)	Н
163*	Тромбоза на длабоките вени на екстремитетите (I 82)	ОГ (а) Н	Н
164	Белодробен тромбосмболизам (I 26)	Л ОГ (а) Н	Н

X. БОЛЕСТИ НА РЕСПИРАТОРНИОТ СИСТЕМ (J00-J 99)			
165*	Акутни респираторни заболувања (J00-J06 и J 20-J22) 1. Рецидивирачки акутен бронхитис	Л	Н (Л)
	2. Абсцес на белите дробови и тешки облици на воспаление на белите дробови и белодробната плевра со излив (J85 J 90)	Л	Н (Л)
166*	Хронични заболувања и последици од хронични заболувања на дишните патишта и белите дробови од нестуберкулозна природа Хроничен бронхитис (J 41, J42, J 44) 1. Без оштетување на функцијата на белите дробови	С	Н
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од лесен или среден степен	С (ЗК) ОГ(г)	Н
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од тежок степен	ОГ (гд) Н	Н
	Емфизем на белите дробови (J43) 4. Опструкциски и едностран емфизем	С С (ЗК)	Н
	5. Пневмокниоза (J 60-J 65)	С (ЗК) ОГ (С)	Н
	6. Болести предизвикани со органска прашина (екстринзичен алергиски алвеолитис) (J 67)	ОГ (г) Н	Н
	7. Цистична фиброза на белите дробови (J 84.1)	С ОГ (г) Н	Н

168.1. Под полесни облици се подразбира астма без напади на душење во последните две години.

Со бронхопровокациско тестирање се докажува помал степен на бронхна реактивност.

168.2. Под потешок облик на бронхијална астма се подразбира заболување кое се манифестира со чести напади на душење за време на работна служба, кое го опсервирал лекар. Оцената се дава по пократка хоспитализација. Во потешки облици на астма, со бронхопровокациско тестирање се докажува поголем степен на бронхна хиперактивност. Во потешки облици на астма може да се вброи и заболување за кое се поседува медицинска документација од специјализирана установа за континуирано лекување на болеста.

169.2. Оцената и склеромот мора да се дијагностицираат во болничка установа.

171. Полипозис назал, јувенилис деформанс - Woakes- се дијагностицира во болничко-клиничка установа.

172. Според оваа точка се дава оценка ако нема пречки при дишењето, а ако има се оценува според точка 173.

173. Болестите и маните наведени во оваа точка се установуваат само со специјалистички преглед. За груба ориентација на респираторната функција на носот може да служи и ориентацијата за проодноста на носниците со последователно затнување на носниците и со дишење на незатнати носница.

168*	Бронхијална астма (J45) 1. Полесни облици	С С (ЗК) ОГ (г)	Н
	2. Потешки облици (J 46)	ОГ (г) Н	Н
169*	Хронични заболувања на носните шуплини (J31.0) 1. Хроничен атрофичен ринитис без создавање на красти во носните шуплини (rinitis atrofika simpleks)	С ОГ (г)	Н (С)
	2. Озена и склером	С ОГ (г) Н	Н
170*	Хронични заболувања на синусите (J32) 1. Катарални и гнојни	С (ЗК)	Н (С)
	2. Алергични заболувања на слузницата на носот и на носните синуси (J 30)	С ОГ (г)	Н
	3. Со полипоза која го отежува дишењето (J33.0)	С ОГ (г)	Н

171*	Poluposls nasi juvenils deformans-Woakes (J33.1)	ОГ (f) Н	Н
172*	Трајни конгенитални и стекнати оштетувања на надворешниот нос кои предизвикуваат (J 34, Q 30)	С	Н (С)
	1. Умерени естетски дефекти (ринолордоза-риносколиоза во поголем степен) без функционални растројства	ОГ(f) Н	Н
173*	Мани и последици по повреди и заболувања на носот 1. Со незначителни пречки при дишењето (перфорација на септумот, девијација на септумот, синехии и др) (J30-J 34 Q30)	С	Н (С)
	2. Со отежнати пречки при дишењето	ОГ (f) Н	Н
	3. Со тенки пречки при дишењето, кои со оперативен пат не можеле да се отстранат (коскеста атрезија на хоанот, стеноза на носницата и др.)	ОГ (f) Н	Н

175.2. Оценка „ограничено способен“ се дава при состојба без невролошки испади.

177. 1.Ограничена способност се однесува на специјални родови и служби. Не се способни за нуркачи, падобранци и сл.

177.2. По хируршко згрижување со торактомија.

177.3. Ако рецидивскиот пневмоторакс не е згрижен хируршки, а рецидивите не се повторуваат, може да се даде и конечна оценка „ограничено способен“.

178. Бронхиектазии докажани бронхографски.

178.1. Под полесни облици на бронхиектазии се подразбираат цилиндрични или варикозни бронхиектазии во едното белодробно крило, кои се без присуство на секундарна инфекција без локализирани рецидивирачки пневмони и белодробната функција е нормална.

178.2. Под потешки облици на бронхиектазии се подразбираат врежести или цистични бронхиектазии, без оглед на пространството, цилиндрични или варикозни бронхиектазии кои зафаќаат повеќе од едно белодробно крило или бронхиектазии со трајно присуство на секундарна инфекција со рецидивирачки пневмонии или бронхиектазии со потешки оштетувања на белодробната функција (види 1.5.).

179. До 183 да се видат објаснувањата под Точка 9.

174	Вродени и стекнати мани на гркланот(J 37, J 38,Q 31) 1. Кои не го отежнуваат нормалното дишење не го отежнуваат говорот (едностран парализа на гласниците, фонастенија)	С ОГ (f)	Н (С)
	2. Кои го отежнуваат дишењето по природен пат и говорот (стенози, обострана парализа на гласниците жици, состојба по ларингектомија, неизлечени бенигни тумори)	ОГ (f) Н	Н
175*	Вродени или стекнати мани на фронталните синуси 1. Состојба по повреда или операција на фронталните синуси	С ОГ (r)	Н
	2. Состојба на повреда или операција на фронталните синуси, ако недостасува табула интерна	ОГ (r)	Н
177*	Пневмоторакс (J 93) 1. Спонтан пневмоторакс, прв пат	Л	Н (Л)
	2. Рецидивски спонтан пневмоторакс, опериран	ОГ (а) Н	Н
	3. Рецидивски спонтан пенмоторакс, неопериран	ОГ (а) Н	Н
178*	Бронхиектазии (J47) 1. Полесни облици	С (3К) ОГ (r)	Н
	2.Потешки облици	ОГ (r) Н	Н

179*	Вродени мани на органите за дишење: белодробен секвестар и цисти на белите дробови и патолошки белодробни артериско-венски комуникации (Q 32-Q 34) 1. Неоперирани	C ОГ (а) Н	Н
	2. Оперирани	ОГ (а) Н	Н
180*	Последици од хронични запаленија на белите дробови и белодробната плевра (J44-J47, J60-J70) 1. Со нормална белодробна функција	C	Н (C)
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од полесен и среден степен	C (3K) ОГ(а)	Н
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОГ(а) Н	Н
181*	Релаксација на дијафрагмата (J 98.6) 1. Од помал степен без оштетувања или со оштетување на функцијата на белите дробови од полесен степен	C	C
181	2. Од среден степен, со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	C ОГ (а)	Н (C)
	3. Од поголем степен, со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОГ (а) Н	Н
182	Последици од повреда на белите дробови и плеврати (S27-S 29) 1. Без оштетувања или со оштетувања на функцијата на белите дробови од полесен степен	C	Н (C)
	2. Со оштетување на функцијата на белите дробови од среден степен	C ОГ (а)	Н
	3. Со оштетување на функцијата на белите дробови од потежок степен	ОГ (а) Н	Н
183	Состојба по лобектомија, сегментектомија или парцијални ресекции поради различни заболувања на нстуберкулозна и немалигна етиологија (J 95-J 96)	C ОГ(а)	Н
184	Состојба по пулмектомија и билобентомија поради различни заболувања	ОГ(а) Н	Н
185*	Солитарни сенки во белите дробови, со неутврдена етиологија 1. Неоперирани	C ОГ(а)	Н
	2. Оперирани	C ОГ (а)	Н
XI. БОЛЕСТИ НА ДИГЕСТИВНИОТ СИСТЕМ (K 00-K 93)			
186	Анодонција (K.00.0)	C	Н (C)
187	Парадентопатија (K05-K-06)	C	Н (C)
188	Вродени и стекнати мани на усната шуплина, јазикот, вилицата, виличните зглобови и жлездите за плукање (Q 35-Q-38) 1. Во полесен степен, без функционални пречки	C	Н (C)
	2. Во потежок степен, со функционални пречки	ОГ (í) Н	Н
	3. Ринолалија кај вродени расцепи на непцето	C	Н
	4. Фистула на непцето по реконструиран расцеп	ОГ(í) Н	Н

189	Leukoplakija mukozе oris generalizata (K 13.2)	C ОГ (f)	H
190	Вродени или стекнати мани, како и последици од повреди, заболувања и операции на хранопроводникот (K22.5,Q 39) 1. Без функционални растројства	C	H (C)

191. Дијагнозата на улкусната болест мора да биде документарна со директни радиолонки и гастроскопски односно дуоденоскопски наоди на улкусната болест.

Непосредни радиолонки наоди на улкусните болести се:

- ниша, без оглед на тоа дали има или нема деформации,
- конвергенција на наборите кон една точка, без оглед на тоа дали постои деформација или не,
- константна деформација на булбусот и конвергенција на наборот

192. Се вклучуваат:

- гастритис и дуоденитис
- растројство на желудачната секреција

192.2. Дијагнозата се утврдува од страна на гастроентеролог врз основа на болничко - клиничко испитување.

193. Потребно е болничко-клиничко испитување.

194.1. и 194.2. Се вклучуваат херниите:

- ингвинални,
- скротални,
- крурални,
- епигастрични,
- умбиликални,
- вентрални,
- лумбални

190	2. Со лесни функционални растројства (дивертикули, кардио-спазми и др.) (K 22.5 K 220)	C ОГ (f)	H
	3. Со потешки функционални растројства (стенози, сраснување и др.) (K 22.2)	ОГ (f) H	H
191*	Улкусна болест: На желудникот (K 25) 1. Првпат откриен, свеж облик	C (3K)	H (C)
	2. Рецидивирачки, резистентен на терапија (болниот не се сложува на операција)	C (3K) ОГ (f)	H (C)
	Опериран желудник: 3. Billroth I, Billroth II гастроентероанастомоза, со ваготомија или без ваготомија, без функционални пречки или со потешки односно со тешки функционални пречки	ОГ (f) H	H
	4. Пептичен улкус по операција на желудникот	ОГ (f) H	H
	На дванаесетопалачното црево (K 26) 5. Првпат откриен, свеж облик	C (3K)	H (C)
	6. Хроничен улкус, без тешки функционални растројства во опитата состојба (K 25.7)	C (3K)	H (C)
	7. Хроничен улкус со потешки функционални растројства (пенетрација во околните органи, стеноза, повторени крварења), ако болесникот не сака да се оперира (K 25.4.)	ОГ (f) H	H
192*	Хроничко воспаление на слузокожата на желудникот или цревата (K 29.5) 1. Без растројства на опитата состојба	C	C
	2. Со потешки растројства на опитата состојба	ОГ (f) H	H
193*	Други долготрајни и неизлечиви болести на желудникот и цревата: стенози, стеркорални фистули, улцерозни колитис, Crohn- ова болест, други тешки облици на колитис и ентеритис и потешки последици од операции на овие органи (K31.1 K 31.6 K 51 K 50 K 52)	ОГ (f) H	H

194*	Хернии (К 40-К 46) 1. Кои можат оперативни да се излечат	С ОГ (а)	Н (С)
	2. Кои не можат оперативни да се излечат и рецидивни на хернија	С ОГ (а) Н	Н
	3. Хернии: - дијаграматични (К 44) - оптураторни (К 45) - исхијадични (К 45) - перинеални (К 45)	С ОГ (а) Н	Н

195. По оваа точка се земаат предвид само случаите на хроничен адхезивен перитонитис, кој може да се докаже со објективни испитувања.

196.1. Анални фистули и фисури можат оперативни да се лечат, а во случај на неуспех-се дава оцената според точка 196.4.

197.1. Според оваа точка се оценуваат и фистулите во stomачниот сид, поради заостанати конци по операција.

197.2. Под фистула на stomачниот сид, која настанала како последица на повреди на органите, се подразбира фистула која комуницира со абдоминалните органи (црева, екстрахепатични патишта и сл.).

198. Се вклучуваат:

- цревни опструкции
- гастродуоденитис и колитис (со исклучок на улцерозен) од неинфективно потекло
- дивертикули на цревата
- функционални растројства на цревата
- други болести на цревата и перитонеумот

При оценувањето на способноста, покрај органските и функционалните растројства, треба да се имаат предвид и растројствата на општата состојба на болесникот (малокрвноста, телесната слабост, лабилноста на централниот нервен систем и сл.). Оваа точка не се однесува на хернии, кои се распоредени во точка 194.

198.1. Се подразбира стеснување на луменот, кој не причинува пречки во пасажата или другите функции на цревата.

199. Дијагнозата на хроничниот хепатитис мора да биде утврдена во болничко-клиничка установа со хистолошки преглед на ткивото на црниот дроб добиено со биопсија. Ако од било која причина не е вршен наведениот преглед, оценка се дава врз основа на клиничкиот наод и сестрано биохемиско-лабораториско испитување.

200. Дијагнозата се поставува исклучиво во болничко-клинички установи, а врз основа на хистолошки и биохемиски наоди.

194*	4. Хијатус хернии (К 44)	С,ОГ (а) Н	Н
195*	Перитонеални адхезии (К 66.0) 1. Перитонеални адхезии без растројства во пасажот	С	С
	2. Хроничен адхезивен перитонитис од истуберкулозна природа, кој создава пречки во пасажот (К 65.8)	ОГ (а) Н	Н
196*	Заболувања на ректумот и анусот (К 60-К 62) Кои можат да се излечат без последици: 1. Анални фистули и фисури перианален апсес К 60 (К 61.0)	С ОГ (а)	Н (С)
	Кои не можат да се излечат без последици: 2. Пролапс на ректумот (К 62.3)	ОГ (а) Н	Н
	3. Пелвиректални фистули (К 60.4)	ОГ (а) Н	Н
	4. Рецидивни анални фистули со инсуфициенција на сфинктерот (К 60.1)	Н	Н
	5. Конгенитални малформации и последици од повреди со изразити функционални пречки (К 40-К 43)	Н	Н
197*	Фистули на stomачниот сид (К 60.4) 1. Без повреди на органите или коските	С	С
	2. Како последица на повреди на органите или коските	Н	Н
198*	Други заболувања на органите за варење или последици од операции на нив (К 90-К 93) 1. Без растројства на функцијата	С	С
	2. Со умерено растројство на функциите	С ОГ (а,б)	Н
	3. Со потешки и тешки растројства на функциите	Н	Н

199*	Хроничен хепатитис (К 73.0) 1. Хроничен перзистентен хепатитис	С ОГ (а)	Н (С)
	2. Хроничен активен хепатитис (К 73.2)	ОГ (а) Н	Н
200*	Стеатоза на црниот дроб (К 76.0)	С ОГ(а) Н	Н

202.2. Под потежок облик на сраснување или калкулоза на жолчната кесичка се подразбира хронично воспаление на жолчната кесичка со оштетување на функцијата на црниот дроб и жолчните патишта. Оценка се дава врз основа на клиничкиот наод и сестрано биохемиско-лабораториско испитување.

202.4. Функционалните растројства треба да се земат предвид кај операциите на жолчните патишта, по кои доаѓа до холангити и холангиолити, и тоа кај дериватни операции на жолчните патишта (кај стеноза на папилата, Т-дренажа, холедоходуоденоанастомоза, холедохојејунуанастомоза и трансдуоденална папилотомија).

203. Оценка се дава врз основа на болничко-клиничко испитување.

207. Дијагноза на дерматози поставува дерматолог, а ако е потребно, се верифукуваат и хистолошки.

208. Оценка се дава врз основа на наодот на дерматолог, а по потреба, и на алерголог.

209.4. и 209.5. Се вклучуваат фотодерматози:

- предизвикани од радијации
- предизвикани од други специфични агенси
- несназначена причина

209.6. 209.7. и 209.8. Се вклучуваат лузни ограничени на:

- окото
- лицето, главата и вратот
- трупот
- горниот екстремитет, освен рачниот зглоб и шепата
- рачниот зглоб и шепата
- долниот екстремитет
- лицето, главата и вратот со екстремитетите
- трупот со екстремитетите
- лицето, главата и вратот со трупот и екстремитетите
- други и несназначени делови

215. Лузните и лузничните атрофии на кожата ги оценува и хирург, а оцената на способноста се дава зависно од оштетувањето на функцијата на соодветни органи (зглобови, мускули и др.).

201	Цироза на црниот дроб (К 74)	ОГ (а) Н	Н
202*	Хронично заболување на жолчната кеса и жолчни патишта (К 81 Е) Сраснувања по процес на воспаление на жолчната кеса: 1. Од полесен облик (дискинезија, без калкулоза)	С ОГ (f)	Н (С)
	2. Од потежок облик или калкулоза на жолчната кеса (К 80)	Л С ОГ (f)	Н
	Оперирана жолчна кеса поради каменица или хронично заболување: 3. Без функционални растројства (К 80)	С	Н (С)
	4. Со функционални растројства	ОГ (а) Н	Н (С)
203*	Хронични заболувања на панкреасот: хроничен панкреатитис, циста, литијаза и др. (К 86.1, К 86.2, К 86.8)	С ОГ(а) Н	Н
204	Асимтоматска ХБсАг-емија и анти ХЦВ позитивност	С	Н (С)

XI. БОЛЕСТИ НА ДИГЕСТИВНИОТ СИСТЕМ (К 00-К 93)			
207*	Гнојни заболувања на кожата и нејзините аднекси (L00-L 08) 1. Акутни облици	С	С
	2. Полесни хронични облици	С	Н (С)
	3. Потешки хронични облици	С ОГ(ф)	Н
208*	Алергични заболувања 1. Уртикариа акута (L50)	С	С
	Уртикариа рецидиванс хр (L 50.8) 2. Полесни форми	С	Н (С)
	3. Потешки форми	С ОГ(ф)	Н
	4. Екзем, невродермитис и други хронични алергиски дерматози (L 20-L30)	С ОГ(ф)	Н
209*	Физички оштетувања на кожата Оштетувања од студ (Т33-Т 35) 1. Последици од замрзнувања од полесен степен, без функционални растројства	С	С
	2. Последици од замрзнувања од потежок степен, односно хроничен облик, без функционални пречки	С	Н (С)
	3. Последици од замрзнувања од потежок степен, односно хроничен облик, со функционални растројства	С ОГ(ф)	Н (С)
	Фотодерматози (L 55- L 56) 4. Благ облици без функционални оштетувања	С	С
209*	5. Потешки хронични облици со функционални растројства	С ОГ(ф)	Н (С)
	6. Термичка повреда (подоцнежни последици)	С ОГ(ф) Н	Н (С)
	Последици од ренгенско зрачење: 7. Мали површини без функционални растројства	С	Н (С)
	8. Со функционални пречки	ОГ(ф) Н	Н
210	Булозни дерматози (L10-L14) 1. Дерматитис херпетиформис (M. Duhring)	С ОГ (ф)	Н (С)
	2. Сите облици на пемфигус	ОГ (ф) Н	Н
211	Хронични дискоидни еритемски лупус (L 93) 1. Со помало пространство	С	Н
	2. Со поголемо пространство	С ОГ (ф)	Н
212	Псоријаза (L 40) 1. Со помало пространство	С	Н
	2. Генерализирани артропатски и пустулозни форми	ОГ(ф) Н	Н
213*	Генодерматози (L 85) 1. Ихтиозис-полесен облик	С	Н (С)
	2. Ихтиозис-потежок облик	ОГ (ф) Н	Н
	3. Кератодермија палмоплантаре	Н	Н
214	1. Витилиго од помал степен	С	С
	2. Витилиго со поголемо пространство	С,ОГ (ф)	Н
215*	Лузни на кожата (L 90, L 91) 1. Без функционални растројства	С	С
	2. Со функционални пречки, вулнерабилни, што можат оперативно да се згрижат	С,ОГ (а)	Н (С)
	3. Со функционални пречки, вулнерабилни, што не можат оперативно да се згрижат	ОГ (ф) Н	Н

222.3. Овде се распоредуваат и сите полесни случаи на заболување на зглобовите, кои се придружени со болки, но кај кои не постојат објективни промени на зглобовите, како и случаите со краткотрајни отоци без знаци на еволуција.

222.4. По оваа точка се дава оценка, ако постојат изразени растројства на функцијата на зглобовите (остеоартритис, трауматски артритис и артритис со неопределена етиологија).

223. За оцената на способноста по оваа точка, како основен критериум, треба да служи степенот на растројство на функцијата на заболениот дел на локомоторниот апарат, потпирајќи се и врз радиографскиот наод. Рендгенскиот наод понескогаш може да биде изразен, иако заболувањето на зглобовите не е придружено со болки и растројство на функцијата. Во тие случаи оценка тимски даваат хирургот и рендгенолог, а по потреба и друг специјалист.

За сите деформиращки спондилартрози и спондилози, како последици на повреди, оцените се даваат според оваа точка.

216	Циркумскриптна склеродермија и други хипертрофични и атрофични состојби на кожата (L 94.0) 1. Без функционални растројства	C ОГ(f)	H
	2. Со функционални растројства	ОГ (f) H	H
217	Други хронични и неизлечливи болести на кожата (L 93-L 99)	C ОГ(f) H	H
218	Alopecia totalis (L63.0)	C	H (C)
XIII. БОЛЕСТИ НА МУСКУЛНО-СКЕЛЕТНИОТ СИСТЕМ И СВРЗНОТО ТКИВО (M00-M 99)			
221*	Акутни артритис 1. Серозен (M05)	L	L (C)
	2. Пиоген (M00)	L	L (C)
222*	Хронични воспалувачки заболувања на зглобовите (M00-M25) 1. Недоволно дефиниран артритис (M13)	L ОГ(a) H	L H (C)
	2. Трауматски, хроничен вилозен полиартритис	ОГ (a) H	H
	3. Со полесни деформативни промени и со полесно растројство на функцијата на зглобовите	C ПГ (a)	H
	4. Тешки облици, со потешки деформативни промени	ОГ (a) H	H
	5. Ревматоиден артритис и спондилоартрис анкилопостика (M 45)	ОГ(a) H	H
	6. Јувенилен хроничен артритис кај возрасните (M08)	ОГ (a) H	H
	7. Arthritis psoriatica (M07)	ОГ (a) H	H
	8. Серонегативни артропатии во текот на хронични ентеропатии (M07.6)	ОГ (a) H	H
223	Хронични дегенеративни заболувања на зглобовите: артрозис, остеоартрозис деформанс, спондилозис, спондилартрозис деформанс (M47) Остеоартрозис и сродни состојби други специфични облици на артритис 1. Полесни облици без поголеми функционални пречки	C ОГ (a)	H (C)
	2. Потешки форми со појаки функционални растројства во зглобовите или рбетниот столб	ОГ(a) H	H

224. Способноста се оценува по болничко-клиничко испитување.

224.1. Од полесен степен се оние заболувања на зглобот кои овозможуваат отворање на устата повеќе од 20 мм.

224.2. Од потежок степен се оние заболувања на зглобот, кои ја отежнуваат функција на зглобот така што устата не може да се отвори повеќе од 15 мм.

225. Заболувањата распоредени во оваа точка спаѓаат во групата колагенози и можат да се дијагностицираат само во болничко-клиничка установа.

227.2. Под појак степен треба да се подразбираат оние случаи кај кои постои јака асиметрија на лицето, јако скратување на мускулатурата и изразена деформација на вратниот дел на рбетот. Таквите случаи, покрај функционалните ограничувања, претставуваат и естетски упадлив дефект.

Кај неврогени случаи треба да се консултира невролог, заради диференцирање на етиологијата (паралитична, спастична, хистерична и аграматорска).

228.1. и 258.2. Се иземаат остеомиелитични процеси на фалангите на прстите.

229. Се вклучува остеохондроза

230. Според мислење на невролог.

224*	Хронични дегенеративни заболувања на виличниот зглоб	С	С
	1. Од полесен степен	С	С
	2. Од потежок степен	ОГ (f) Н	Н
225*	Дифузни болести на сврзувачкото ткиво: - M. Sjogren (M35.0) - комбинирана системска болест на сврзувачкото ткиво (M 30-36) - недоволно дефинирано системско заболување (M 35.9)	С ОГ (a) Н	Н (С)
	Екстрартикуларни ревматични заболувања на мускулите: лумбаго, паникулитис, фиброзитис, периартитис, тендовагинитис и др. (M 54.4., M 79.3) (M65)	С	Н (С)
226	1. Со полесни или променливи функционални пречки	ОГ (a) Н	Н
	2. Со потешки растројства на функцијата на зглобовите или на делови од телото	ОГ (a) Н	Н
227*	Капут опстипум-„кривошија“ (M43.6- Q 68.0) 1. Вродени или стекнати од полесен степен, кои можат оперативнo да се коригираат	С	Н (С)
	2. Неврогени (вродени или стекнати) од појак степен, со изразено скратување на мускулите, асиметрија на лицето и деформација на вратниот дел на рбетот	Н	Н
228*	Остеомиелитис (M 86) 1. Акутен во тек на лекување (M 86.0)	Л	Н (Л)
	2. Хроничен рецидивирачки облик (M 86.4)	ОГ (a) Н	Н
229*	Заболувања на коските и на рскавицата од хроничен тек: Paget ова болест, остеопороза од потежок степен, остеома- лација, остеофибритис деформанс и др. (M 80-M 90)	ОГ (a) Н	Н
	1. Со незначителни функционални растројства	Н	Н
	2. Со значителни функционални растројства	Н	Н
230*	Недостатоци на коскестото ткиво на черепот, замесети со цврста лузна или остеоластика (M 95, Q 07) 1. Без невролошки функционални астројства	С	Н (С)
	2. Со невролошки функционални растројства	ОГ (f) Н	Н

232.1. Лускации кои по оперативен зафат не ја нарушуваат функцијата.

232.2. Во оваа точка треба да се вбројат лускациите по хируршкиот зафат (рецидивирачките и оние со поголеми функционални пречки).

234.2 Само артроскопски утврдени промени.

235.1. и 235.2. Се подразбираат повреди од трет степен утврдени артроскопски.

236. Невролошки растројства кај дископатии се манифестираат со радикуларни болки, кои ги следат радикуларна мускулна слабост и атрофија, како и радикуларни испади на рефлексите. Оцена се дава само ако постојат знаци на неврогена лезија што се потврдуваат со ЕМНГ-преглед.

232*	Хабитулни лускации на големите зглобови: на (рамото, лактот, коленото и колкот (Q 65) 1. Излечени	С ОГ (а)	Н (С)
	2. Неизлечиви	ОГ (а) Н	Н
233	Вродени паралитички и застарени траматски лускации на големите зглобови, кои не можат хируршки да се поправат ((Q 65- Q 79)	Н	Н
234*	Последици од повреди на менискусот на коленото /М 23) 1. Без артритични промени	С ОГ (А)	Н (С)
	2. Со артритични рендгенски видливи промени и функционални оштетувања	ОГ (а) Н	Н
	Оперативно отстранет менискус: 3. Без артритични промени	С	С
	4. Со помала артроза	С ОГ (а)	Н
	5. Со артроза од појак степен	ОГ (а) Н	Н
235*	Поповреди на лигаментарниот апарат на зглобот на коленото (М 23) 1. Изолирани со присуство на релаксација	С ОГ (а)	Н
	2. Здружени со лезија на повеќе лигаменти (коллатерални, вкрстени)	ОГ (а) Н	Н
236*	Дископатии со невролошки растројства и рендгенолошки установени промени (М 50) 1. Од полесен степен	С ОГ (а)	Н
	2. Од потежок степен	ОГ (а) Н	Н
237	Вкочанетост (анкилоза) на зглобовите (М 24) 1. Вкочанетост(анкилоза) на поголемите зглобови (на рамото, лактот, рачниот зглоб, колкот, коленото, скокачкиот зглоб)	ОГ (f) Н	Н
	2. Флексиона или екстензиона контрактура на сите прсти на едната шеп	ОГ (f) Н	Н
	3. Флексиона или екстензиона контрактура (освен на палецот и показалецот)	С ОГ (f)	Н (С)
	4. Тесна контрактура на палецот и показалецот на една шеп	ОГ (f) Н	Н

238.1. и 238.2. Овие случаи ги решава максиларофацијелен хирург.

239.1. Овде спаѓаат: се навикуларе, ос лунатум, метакарпални и метатарзални коски, фибули, клавикули и др. без поголеми функционални оштетувања.

Доколку е во прашање псевдоартроза на навикуларната коска со значителни артритични промени и со редукција на моторната сила на шепата, оценена се дава по точка 243.2

240. и 241. По овие точки треба да се оценуваат оние вродени или стекнати деформатите од појак степен, кои значително ја отежнуваат функцијата на одделни органи или на делови од телото, а не се опфатени со другите точки.

238*	Вкочанетост (анкилоза) на виличниот зглоб (М 24.6) 1. Од полесен степен	С	Н (С)
	2. Од потежок степен	ОГ (f) Н	Н
239*	Псевдоартрози (М 17-М 19) 1. на малите коски, без дегенеративни промени	С	Н (С)
	2. На долгите коски, кои оперативни можат да се излечат	С ОГ (a) Н	Н
	3. Кои оперативни не можат да се излечат	ОГ (a) Н	Н
240*	Вродена или стекната ограничена подвижност-контрактура (М 20-М 25) На рамото: 1. Елекција преку 90°	С	С
	2. Абдукција под 90°	С	Н (С)
	На лакотот: 3. Флексија можна од 45° до 130°	С	С
	4. Неможност на флексија до 90°	ОГ (f) Н	Н
	На рачниот зглоб 5. Контрактура во флексија	ОГ (f) Н	Н
241*	Вродена или стекната ограничена подвижност-контрактура (М20-М25) На колкот: 1. Неможност на флексија до 90°	С ОГ(f)	Н (С)
	2. Флексионни контрактури	ОГ (a) Н	Н
	На коленото: 3. Неможност на флексија над 85°	ОГ (a) Н	Н
	4. Флексионни контрактури	ОГ (a) Н	Н
	На скокачкиот зглоб 5. Неможност на дорзална или плантарна флексија над 10°	ОГ (a) Н	Н
242	Туѓи или слободни тела во поголемите зглобови (М20-М25) 1. Без функционални растројства	С	Н (С)
	2. Со функционални растројства и манифестирана артроза	ОГ (a) Н	Н
243	Вродени или стекнати аномалии на шаката (М20-М21) 1. Со полесно функционално оштетување (Q65-Q74)	С ОГ(f)	Н (С)
	2. Со потешко функционално оштетување	ОГ (f) Н	Н
244	Релаксација на зглобовите (728) 1. Која може да се коригира	С ОГ (a)	Н (С)

- сколиози од I степен: минимални девијации на рбетниот столб со нефиксациона искривеност, кои со активна корекција лесно се исправат и умерена торзија на градниот кош уочлива дури при свиткување на телото напред;
- сколиози од II степен: јасно назначени деформации на рбетот во форма на буквата „S“ кои со активна корекција не можат во целост да се исправат, а пасивна корекција во целост е изводлива, јасно назначена торзија на градниот кош уочлива кај исправениот став и лесно издигната лопатка на издигнатата страна на градниот кош;
- кифози настанати како последица на: вродени аномалии (делумен недостаток на телото на рбетниот пршлен, постоењето на т.н. дорзален рбетен пршлен, дисплазија на интервертебалниот пршлен-Schmorl-ова хернија синостоја или коскен блок на еден пршлен или повеќе пршлени), по прележани системски заболувања на скелетот-кои не довеле до потешки деформитети(прележан рахитис, вертебра plana, остеопороза, јувенилни или адолесцентни дисплазии од типот на Schouermann), лошо држење на телото при одењето или седењето во клупа или на работно место.

245.2. Во потешок степен се оценуваат:

- сколиози од III степен: јасно изразени деформации на рбетниот столб во вид на буквата „S“ или „C“, јасно назначена торзија на градниот кош со асиметрија на лопатките(на заостанатата страна од градниот кош јасно се глед анеговиот конкавитет насочен спрема конкавитетот на деформацијата на рбетот) при свиткување напред се уочава јасна торзија на рбетот и асиметрија на градниот кош.
- сколиози од IV степен: тешки деформации на рбетот, со упадлива деформација и асиметрија на градниот кош, несразмерност во височината на горната и долната половина на телото(се стекнува впечаток дека градниот кош седи на карлицата), изразен ригидитет на надолжната грбан мускулатура,
- кифози настанати како последица на: прележани системски заболувања на скелетот (хондродистрофија, енхондрална дисостоза, периостално и ендостално растројство на осификацијата, ендокрино растројство- посебно на тироидната жлезда) по примарни миопатии (distrofia muskolorum progresiva, miotonia congenita ili miastenia gravis pseudoparalitika) по воспалувачки заболувања, повреди или тумор на рбетот.
- лордоза (секундарни) обусловени од конгенитални дисплазии (luksacio kokse kongenita, distrofiamusculorum progresiva) или стекнати по специфични заболувања, повреда или тумори.

246.1. Деформациите опфатени во оваа точка се статички и не причинуваат особени пречки во нормалната работа и во воената служба, под услов да се коригирани со ортопедска вложка.

249.1. Доколку статичките деформации на стапалата се поизразени и постои деформација на палецот на двете стапала, на воените обврзници им се дава оцената „ограничено способен“.

249.2. Кога се деформациите од таков степен и облик да го отежнуваат одат и носењето на нормални обувки, се дава оцената "ограничено способен" или "неспособен". Задолжително треба да се консултира невролог.

250. Кога се во прашање статички промени, оценка се дава по оваа точка. Доколку се во прашање деформитети настанати како последица од други заболувања (ревматоиден артритис, полиартритис и др.), оценка се дава според основното заболување.

244	2.Која не може да се коригира	ОГ (а) Н	Н
245*	Сколиози, кифози, лордоза (М 40-М43) 1. Од полесен степен	С	С
	2. Од потежок степен	ОГ (а) Н	Н
246*	Рамни стапала 1. Педес плани и педес трансверзоплани (М21.3. М 21.4)	С	С
	2. Халуцес валги (М.21.0)	С ОГ (а)	Н (С)
	3.Ригидни ста пала (М21.1)	С ОГ (а) Н	Н
247	Валгус положба на нозете (М21.0, Q 66) 1. Валгус положба на нозете, доколку растојанието меѓу внатрешните малеолусе до 12 см	С ОГ (f)	Н
	2. Валгус положба на нозете, доколку растојанието меѓу внатрешните малеолусе е над 12 см	ОГ (f) Н	Н

248	Варус положба на нозете (M21.1, Q 66) 1. Варус положба на нозете која при мерењето меѓу медијалните кондили на фемурот има растојание до 15 см	С ОГ (f)	Н
	2. Варус положба на нозете која при мерење меѓу медијалните кондили на фемурот има растојание над 15 см	ОГ (f) Н	Н
249*	Деформации на стапалата: пс, варус, пс валгус, пс екскаватус, пс калканеус-травматски, паралитички или вроден (M20-M21, Q 66) 1. Код во помал степен го отежуваат одењето	С ОГ (a)	Н
	2. Код во поголем степен го отежуваат одењето и носењето на војнички обувки	ОГ (a) Н	Н
250*	Вкочанетост или згрченост на прстите на нозете (M20-M21) 1. Прстите јаваат еден преку друг според степенот и бројот на прстите	С ОГ (a)	Н
	2. Три или повеќе прсти на едното или двете стапала	ОГ (a) Н	Н
251	Недостаток на горниот екстремитет во целост или на неговите битни делови-подлактица и шепи (755 и 887)	Н	Н
252	Вродено или стекнато скратување на горниот екстремитет без други функционални пречки (M.21.8, Q71) 1. Скратување до 10 см.	С ОГ (f)	Н
	2. Скратување преку 10 см	Н	Н

253.2. За недостаток на палецот на доминантната шепи се смета ако недостасува ноктната фаланга на палецот а за другите прсти ако недостасуваат по две дистални фаланги.

253.8. Доколку зглобот функционално е употреблив, а функционалните да се третираат како да не постојат.

258. Доколку ја спречува функцијата на шепата, оцена се дава според точка 237.3.

253*	Недостаток или деформитет на прстите на шепата (Q68-Q74) 1. Иредуктибилна луксација на палецот, без оштетување на другите прсти	С	С
	2. Целосен недостаток на палецот на едната шепи	С ОГ (f)	Н (С)
	3. Обостран недостаток на палецот на шепите	ОГ (f) Н	Н
	4. Недостаток на еден член на палецот на која и да е шепи, а другиот палец целосно недостасува	С ОГ (f) Н	Н
	5. Недостаток на палецот и показалецот во целост	ОГ (f) Н	Н
	6. Недостаток на три и повеќе прсти на една шепи	ОГ (f) Н	Н
	7. Недостаток на ноктените членови делумно или во целост на еден или повеќе прсти	С	С
	8. Недостаток на два члена на показалецот или еден на палецот	С	С
254	Синдактилија (Q 70) 1. Делумно сраснување на прстите доколку втората и третата фаланга се слободни	С	С
255	Недостаток на долниот екстремитет во целост или на негови битни делови-потколеница или стапала (775, 896 и 897)	Н	Н
256	Вродено или стекнато скратување на долниот екстремитет, без други функционални растројства (Q68-Q77) 1. Од 2 до 3 см	С	С
	2. Преку 3 см	ОГ (f) Н	Н

257	Вроден или стекнат деформитет или недостаток на прстите на долниот екстремитет, без други функционални растројства (Q68-Q77) 1. Недостаток на палец на едната или на двете нозе	ОГ (f)	Н
	2. Недостаток на еден од три прсти на едното или двете стапала, без васкуларни оштетувања и трофични промени	С ОГ (f)	Н (С)
	3. Недостаток на еден до три прста на едното или двете стапала, со васкуларно оштетување и трофични промени	ОГ (f) Н	Н
	4. Недостаток на повеќе од три прсти на едната нога	ОГ (f) Н	Н
258*	Полидактилни (Q 69) На прстите на шепата 1. Без растројство на функцијата на шепата	С, ОГ (f)	Н
	На прстите на стапалата: 2. Без пречки при оденето	С	С
	3. Со пречки при оденето	Н	Н

259. Според оваа точка се дава оцена за деформитети кои не се опфатени со другите точки.

260. При оценувањето на промените по оваа точка, да се води сметка за состојбата на паравертебралната мускулатура, како и за состојбата на функцијата на лумбосакралниот дел на рбетот.

260.1. и 260.2. За давање на оцената "ограничено способен" или "неспособен" пресуден е невролошкиот наод.

262. На процената на тежината на деформација влијае објективниот изглед на градниот кош и степенот на оштетувањето на белодробната функција (Види објасненија 1.3. до 1.5).

263. Оцената се донесува според функцијата на вградениот зглоб.

267.1. Ова заболување мора да биде утврдено исклучиво во болничко-клиничка установа.

267.2. По излекувањето се дава оцена „способен“.

267.3. Се вклучуваат:

- нефроза
- нефритис
- нефросклероза
- пиелонефритис

За сите хронични состојби на едниот функционално активен бубрег, со нормална функција на другиот бубрег, се дава оцена „способен“

259*	Вроден или стекнат деформитет од појак степен кој значително ја отежнува функцијата на одделни органи или делови од телото (Q65-Q79)	ОГ (f) Н	Н
260*	Спондилолистеза (Q76.2 i M 43.1) 2. Без невролошки промени, со лизгање на приленот помал од една третина	С	Н (С)
	2. Со невролошки промени, со лизгање на приленот поголем од една третина	С ОГ (a)	Н
261	Спина бифида (Q 05) 1. Окулта без енуруса	С	С
	2. Окулта со енуруса или со менингоцела	Н	Н
262*	Вродени стекнати и постоперативни деформации на градниот кош: пектус каринатум, пектус екскаватум и др. Q67) 1. Од полесен степен	С	С
	2. Од среден степен	С ОГ (a)	Н (С)
	3. Од потежок степен	ОГ (a) Н	Н
263*	Состојба после вградени големи вештачки зглобови	ОГ (a) Н	Н

XIV и XV БОЛЕСТИ НА ГЕНИТО-УРИНАРНИОТ СИСТЕМ (N00-N 99)			
267*	Заболувања на бубрезите (N00-N23) 1. Акутен гломерулонефритис (N 00)	Л	Н
	2. Акутен пиелонефритис (N10)	Л	Н
	3. Сите хронични заболувања на едниот бубрег со хипофункција, со нормална функција на другиот бубрег	С ОГ (а)	Н
	4. Сите хронични заболувања на двата бубрега, без инсуфицијенција	ОГ (а) Н	Н
	5. Сите хронични заболувања на двата бубрега, со бубрежна инсуфициенција	ОГ (а) Н	Н
	6. Престанок на функцијата на еден бубрег, со нормална функција на другиот или недостиг на еден бубрег по операција	ОГ (а) Н	Н
268	Хидронефроза (N13.0) 2. Еднострана, без функционални растројства на бубрегот и инфекција	С ОГ (а)	Н
	2. Обоестрана хидронефроза и еднострана хидронефроза од потежок степен со растројство на бубрежната функција	ОГ (а) Н	Н
269	Бубрежни камењчиња (N20) Камен во бубрегот или уретерот: 2. Кој спонтано се елиминира или оперативнo се отстранува без функционално оштетување на бубрегот или инфекција	С	С

271.1. Дијагнозата на ова заболување се поставува преку анамнестичко, рендгенолошко, ендоскопско и сфинктеростометриско испитување.

271.2. По оваа точка се оценуваат лица со тешки инфламаторни промени на мочното бабуле со растројство на функцијата.

276.2. За потковичав бубрег со нормална функција се дава оцена „способен“.

277. За подвижен бубрег кој под ребарниот лак може да се палпира во стоечки став, а не предизвикува бубрежни колики, се дава оцена според оваа точка, кога прави компликации во смисла на пиелонефритис и хипертензија, се оценува според точка 267.

269	2. Со обоестрано оштетена бубрежна функција	ОГ (а) Н	Н
	3. Камен на бубрегот со еднострано оштетена бубрежна функција или инфекција	ОГ (а) Н	Н
	4. Камен во мочното бабуле кој може успешно да се излечи	С	Н (С)
	5. Коралиформна калкулоза на двата бубрега	ОГ (а) Н	Н
270	Рецидивирачка калкулоза на мочните органи (N20-N23) 1. Со оштетување на бубрежната функција	ОГ (а) Н	Н
271*	Заболувања на мочното бабуле 2. Инсуфициенција на сфинктерниот механизам на мочното бабуле следено со снуреза (N 31)	ОГ (а) Н	Н
	2. Долготрајно хронично воспаление на мочното бабуле (N 30) со растројство на функцијата.	Н	Н
272	Хидрокела (N43) 1. По успешното лекување	С	С
	2. Неоперирана која го отежнува одењето и носењето на униформа.	ОГ (а) Н	Н

273	Стеноза на уретра кој бара бужирање (N 35)	ОГ (а) Н	Н
274	Заболување на простата (N40) 1. Хроничен простатитис без гнојна секреција и без поголеми функционални растројства	С	С
	2. Хроничен гноен простатитис со појаки пречки	ОГ (а) Н	Н
275	Фуникулоксела	С	Н (С)
276*	Вродени аномалии на бубрезите (Q60-Q63) 2. Недостаток на еден бубрег, со целосно функционално и морфолошки уреден друг бубрег	С ОГ(а)	Н
	2. Потковичав бубрег со опитетена функција	ОГ (а) Н	Н
	3. Ектопија (илијачна, пелвична, вкрстена)	С ОГ (а)	Н
	4. Полицистични бубрези	ОГ (а) Н	Н
277*	Подвижен бубрег Без функционално опитетување и хидронефроза	С ОГ (а)	Н
278	Аномалии на мочното бабуле 1. Дивертикулум кој може оперативнo да се излечи (32.3)	С	Н
	2. Екстрофија на мочното бабуле (Q64.1)	Н	Н

279.2. Кај хипоспадија и еписпадија, кои не прават битни пречки, а има нормален млаз на мочката и владее со микцијата, се дава оцена „способен“.

279.3. Доколку се корегира оперативнo, се дава оцена „способен“.

285. Се вклучуваат изолирани или комбинирани хронични воспаленија (со исклучок на туберкулоза и сл) на јајниците Fallopі-свата туба, карличното ткиво, перитонеумот и утерусот, со исклучок на цервиксот, со анатомопографски промени или без нив.

286. Се вклучуваат хронични инфламаторни заболувања на цервиксот, вагината и пулвата.

289. Овде спаѓаат растројство од менструација и други абнормални крварења од женскиот генитален тракт.

279*	Аномалии на мочната цевка (Q62-Q 64) 1. Дивертикулуми и фустули на мочната цевка со компликации. (Q 64)	ОГ (а) Н	Н
	2. Хипоспадија и еписпадија на предниот дел на уретата, хипоспадија и еписпадија glandуларис (Q 54)	С	Н
	3. Хипоспадија перинеалис и хипоспадија на корпусот (Q 51)	С	Н
	4. Еписпадија пенисубична и еписпадија glandуларис со инконтиненција (Q54)	Н	Н
280	Хермафродитизам (Q 56)	ОГ (а) Н	Н
281	Аномалии на гениталиите (Q 53-Q55) 2. Неспунтени тестис, еднострано или обострано, без знаци на хипогонадизам	С	С
	2. Недостаток на полов орган	Н	Н
282	Недостаток или атрофија на еден тестис, кога не постојат знаци на хипогонадизам (Q53-Q55)	С	С
283	Недостаток или изразена атрофија на обата тестиси со знаци на хипогонадизам (Q53-Q55)	ОГ (а) Н	Н
284	Гинескомастија (N 62)	С	С
285*	Хронични заболувања на внатрешните женски полови органи (N 70) 2. Без функционални растројства или со полесни функционални растројства	С	С
	2. Со потешки функционални растројства и почести егзацербации, што не можат да се исправаат по хируршки пат	Н	Н

286*	Хронични заболувања на надворешните женски полови органи	С ОГ (а)	Н (С)
287	Рецел на меѓичката со функционални општетувања на сфинктерот, кои не можат да се отстранат хируршки	Н	Н
288	Пропале на матката, цистокела, ректоцела (N 81)	ОГ (а) Н	Н
289*	Функционални растројства поради хормонална дисфункција (аменореја, хиперменореја, полимениреја, дисменореја и др.)	С ОГ (а)	Н (С)
290	Последици од операции на матката, јајководите и јајниците (салпингектомија, аднексектомија, миомектомија), со полесни функционални растројства или без нив	С ОГ (а)	Н (С)
291	Бременост и компликации на бременост, раѓање и пурперимот (O20-O 89)	Л С	Л С

292. Се вбројуваат сите облици на акутни воспаленија на надворешните гениталии-цервиксот, вагината и вулвата (флегмони, фоликулити, флегденични улкуси на вулвата, херпес, апсес на Bartholini-свата жлезда и др.).

XVII. Конгенитални аномалии во претходните групи, аздено со стекнатите аномалии, се опфатени, и тоа:

- мани на солниот апарат
- спуштеноост на горниот капак
- кератоконус
- недостаток на едно око
- нистагмус на окуларна генеза
- мани на надворешното и средното уво
- мани на срцето и големите крвни садови
- аномалии на крвните садови
- деформации и мани на носот и непцето
- мани на гркланот
- мани на фронталните синуси
- мани на дишните патишта
- мани на усната шуплина, јазикот, вилицата, зглобовите на вилиците и жлездите за плукање
- мани на храноводот
- малформации на ректумот и анусот
- аномалии на бубрезите
- аномалии на мочното бабуле
- аномалии на мочната цевка
- хермафодитизам
- аномалии на машките гениталии
- аномалии на тестисот
- аномалии на вратот „Кривошија“
- недостатоци на коскениот ткиво на черепот
- лускации на големите зглобови
- контрактура на лактот, рамото и рачниот зглоб
- контрактура на колкот, колното и скокачкиот зглоб
- аномалии на шепата
- деформации на стапалата
- недостаток на горен екстремитет
- скратување на горен екстремитет
- недостаток или деформитет на претите од шепата
- синдактилија
- недостаток на долен екстремитет
- скратување на долен екстремитет
- недостаток или деформитет на претите од стапалата
- полидактилија
- деформитет од појак степен
- деформации на градниот кош

298. Ги опфаќа инконтиненците кои не се ограничени на дневно или нојно неконтролирано мочање, туку се постојани и лесно се дијагностицираат со инспекција на половите органи, бидејќи попостојано капање на мочта од уретерата. Во повеќето случаи оваа инконтиненција е последица на некое невролошко заболување.

299. За донесување на одлука по оваа точка неопходно е поли клиничко испитување.

Ако промените во урината се одржуваат и потоа, одлука се донесува по болничко-клиничко испитување.

292*	Акутни воспаленија на надворешните женски полови органи	Л	Л (С)
293	Акутно воспаление на цервиксот и вагината, со општетување на егзоцервиксот (N72)	Л	Л (С)
294	Ендометриоза-верифицирана (N80)	ОГ (а) Н	Н (С)
295	Промена на положбата на половите и соседните органи кај жените	С ОГ(а)	Н
	1. Без функционални растројства	ОГ(а) Н	Н
	2. Со функционални растројства		
XVI. ОДРЕДЕНИ СОСТОЈБИ ШТО НАСТАНУВААТ ВО ПЕРИНАТАЛНИОТ ПЕРИОД (P00-P 96)			
XVII. КОНГЕНИТАЛНИ МАЛФОРМАЦИИ, ДЕФОРМАЦИИ И ХРОМОЗОМСКИ НЕНОРМАЛНОСТИ (Q 00-Q 99)			
XVIII. СИМПТОМИ И НЕДОВОЛНО ДЕФИНИРАНИ СОСТОЈБИ (R 00-R99)			
297	Спленомегалија (R16)	С ОГ(а)	Н (С)
	1. Зголемена тврда слезина по прележани паразитски заболувања, без промени во периферната крв		
	2. Јако зголемена тврда слезина или зголемена слезина со промени во периферната крв	ОГ (а) Н	Н
298*	Целосна никотиненција на урината (R 32)	Н	Н
299*	Еритроурија и (или) протсинурија (R31, R80)	Л С ОГ(а) Н	Л Н (С)

306. Во повреди на мозокот и рбетниот мозок спаѓаат:

- доцни последици на комодија,
- доцни последици на лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици на субарахноидално, субдурално и екстрадурално крварење по повреда, без забелешка за лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици од друго интракранијално крварење по повреда, без напомена за лацерација и контузија на мозокот
- доцни последици од општетување на рбетниот мозок без знаци на повреда на рбетот-коските

Оцена се дава врз основа на мислење на невролог.

307. Во повреди на нервите и периферниот нервен систем спаѓаат доцни последици од повреди на:

- видниот нерв
- други кранијални нерви
- нерви на надлактицата
- нерви на подлактицата
- нерви на рачниот зглоб и шепата
- нерви во бутот
- нерви на потколеницата
- други нерви и повреди на нерви на повеќе места

308. до 309. При оценување на способноста, покрај органските и функционалните растројства, треба да се имаат предвид и растројствата ана општата состојба на болниот (малокрвност, телесна слабост, лабилност на централниот нервен систем и сл.)

309. За последиците од повредите на бубрезите и карличните органи со органски и функционални испади оцената се дава врз основа на степенот на општетувањето, според соодветните точки.

310. Се вклучуваат руптури и хернии на мускулатурата на:

- рамото и подлактицата
- лактот и подлактицата
- рачниот зглоб и шепата
- колкот и бутот
- колното и нозете
- глуждот и стапалата
- сакроилијачниот предел
- други делови на грбот
- други делови на телото

301	Општа слабост и истоштеност по прележани акулни (тешки) заболувања и малокрвност по мали загуби на крв и оперативни зафати (R57- R 75)	Л	Л
302	Пострауматски последици од поминлив карактер-протрахирано формирање на калуси, атрофични промени, потреба за рехабилитација (R 50-R 75)	Л	Л
XIX. ПОВРЕДИ И ТРУЕЊА И ДРУГИ ОДРЕДЕНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД НАДВОРЕШНИ ПРИЧИНИ (S00-T98)			
306*	Повреди на мозокот и рбетниот мозок со трајни и невролошки функционални растројства (S00-S09, S10-S19)	ОГ (f)	Н
	1. Од полесен степен	Н	Н
307*	2. Од потежок степен	Н	Н
	Повреди на нервите и периферниот нервен систем: (S04)	С	С
	1. Без функционални растројства	С	Н (С)
308*	2. Со полесни функционални растројства на нервите или само на еден нерв, кој не ги нарушува битните функции	ОГ (f)	Н
	3. Со потешки функционални растројства	Н	Н
309*	Последици од повреди на органите за варење (S30-S39)	С	С
	1. Без растројств ана функциите	С	Н (С)
	2. Со растројства на функцијата	ОГ (f)	Н
310*	3. По оперативно згрижување, со органски и функционални последици	Н	Н
	Повреди на бубрезите и карличните органи, без органски и функционални последици (S37)	С	С
311	Руптури и херии на мускулатурата	С	Н (С)
	1. Без функционални растројства	С	Н
312	2. Со функционални растројства	ОГ (a)	Н
	Последици од скршеница и процесус трансферзус и спиноус на пршлените на рбетниот столб (S20-S30, T08-T14)	С	С
312	Последици од скршеница на корпусот и импресионите скршеници на аркусот на пршлените на рбетниот столб (S 20- S 30, T 08- T14)	С	С
	1. Без функционални растројства	С	Н (С)
	2. Со полесни функционални растројства	ОГ (a)	Н
312	3. Со потешки и тешки функционални растројства	ОГ (a)	Н
		Н	Н

Прилог бр. 2

НОРМИ ЗА ФИЗИЧКА РАЗВИЕНОСТ

Висина во см.	Тежина во кгр.	
	Развиено подрачје	Неразвиено подрачје
158-159	50	47
160-161	51	48
162-163	52	49
164-165	53	50
166-167	54	51
168-169	55	52
170-171	56	53
172-173	57	54
174-175	58	55
178-179	61	58
180-181	62	59
182-183	64	61
184-185	66	63
186-187	67	64
188-189	68	65
190-191	69	66
192-193	70	67

* При оценувањето на физичката развиеност се применуваат следните критериуми:

- минимална висина на кандидатите за професионални војници да не изнесува под 160 см., а максималната висина да не надминува 200 см.,
- кандидатите за професионални војници за специјални единици да не се пониски од 170 см. и не повисоки од 200 см.,
- кандидати за питомци да не се пониски од 165 см. и не повисоки од 200 см.,
- за кандидатите за стручно усовршување и оспособување за офицери и подофицери се применуваат нормите како и за кандидатите за питомци,
- кандидатите од женски пол за професионални војници и за стручно оспособување и усовршување за офицери и подофицери да не се пониски од 160 см. и не повисоки од 200 см.,
- телесната тежина на кандидатите да не надминува 30% од идеалната тежина за згоени, а за телесно неразвиени да не изнесува под 20% од идеалната тежина.

Прилог бр. 3

ТАБЕЛА НА ОТСАПУВАЊА НА ВИСТИНСКАТА ОД ИДЕАЛНАТА ТЕЛЕСНА МАСА

Височина на шелошо во см.	Идеална телесна маса по Лоренц	Вистинска телесна маса и нејзино проценување од идеалната					
		Слаби -20% и повеќе	Умерено слаби -15,1% до -20%	Средно исхр- анеиши -15% до +10%	Умерено де- бели +10,1% до +20%	Дебели +20,1% до +30%	Премногу дебели +30,1% и повеќе
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
145	46,2	36,9	37,0-39,2	39,3-50,8	50,9-55,4	55,5-60,1	60,2
146	47,0	37,5	37,6-39,9	40,0-51,7	51,8-56,4	56,5-61,1	61,2
147	47,7	38,1	38,2-40,5	40,6-52,5	52,6-57,2	57,3-62,0	62,1
148	48,5	38,7	38,8-41,2	41,3-53,5	53,4-58,2	58,3-63,1	63,2
149	49,2	39,3	39,4-41,7	41,8-54,2	54,3-59,1	59,2-64,0	64,1
150	50,0	39,9	40,0-42,4	42,5-55,0	55,1-60,0	60,1-65,0	65,1
151	50,7	40,5	40,6-43,0	43,1-55,8	55,9-60,9	61,0-65,9	66,0
152	51,5	41,1	41,2-43,7	43,8-56,6	56,7-61,8	61,9-66,9	67,0
153	52,2	41,7	41,8-44,3	44,4-57,5	57,6-62,7	62,8-67,9	68,0
154	53,0	42,3	42,4-44,9	45,0-58,3	58,4-63,6	63,7-68,9	69,0
155	53,7	42,9	43,0-45,5	45,6-59,1	59,2-64,5	64,6-69,9	70,0
156	54,5	43,5	43,6-46,2	46,3-59,9	60,0-65,4	65,5-70,8	70,9
157	55,2	44,1	44,2-46,8	46,9-60,8	60,9-66,3	66,4-71,8	71,9
158	56,0	44,7	44,8-47,5	47,6-61,6	61,7-67,2	67,3-72,8	72,9
159	56,7	45,3	45,4-48,1	48,2-62,4	62,5-68,1	68,2-73,8	73,9
160	57,5	45,9	46,0-48,8	48,9-63,2	63,3-69,0	69,1-74,7	74,8
161	58,2	46,5	46,6-49,4	49,5-64,1	64,2-69,9	70,0-75,7	75,8
162	59,0	47,1	47,2-50,1	50,2-64,9	65,0-70,8	70,9-76,7	76,8
163	59,7	47,7	47,8-50,7	50,8-65,7	65,8-71,7	71,8-77,7	77,8
164	60,5	48,3	48,4-51,3	51,4-66,5	66,6-72,6	72,7-78,6	78,7
165	61,2	48,9	49,0-51,9	52,0-67,4	67,5-73,5	73,6-79,6	79,7
166	62,0	49,5	49,6-52,6	52,7-68,2	68,3-74,4	74,5-80,6	80,7
167	62,7	50,1	50,2-52,2	53,3-69,0	69,1-75,3	75,4-81,5	81,6
168	63,5	50,7	50,8-53,9	54,0-69,8	69,9-76,2	76,3-82,5	82,6
169	64,2	51,3	51,4-54,5	54,6-70,6	70,7-77,1	77,2-83,5	83,6
170	65,0	51,9	52,0-55,2	55,3-71,5	71,6-78,0	78,1-84,5	84,6
171	65,7	52,5	52,6-55,8	55,9-72,3	72,4-78,9	79,0-85,5	85,6
172	66,5	53,1	53,2-56,4	56,5-73,1	73,2-79,8	79,9-86,4	86,5
173	67,2	53,7	53,8-57,0	57,1-73,9	74,0-80,7	80,8-87,4	87,5
174	68,0	54,3	54,4-61,1	57,8-74,8	74,9-81,6	81,7-88,4	88,5
175	68,7	54,9	55,0-58,3	58,4-75,6	75,7-82,5	82,6-89,4	89,5
176	69,2	55,5	55,6-59,0	59,1-76,4	76,5-83,4	83,5-90,3	90,4
177	70,7	56,1	56,2-59,6	59,7-77,3	77,4-84,3	84,4-91,3	91,4
178	71,0	56,7	56,8-60,3	60,4-78,1	78,2-85,2	85,3-92,3	92,4
179	71,7	57,3	57,4-60,9	61,0-78,9	79,0-86,1	86,2-93,2	93,3
180	72,5	57,9	58,0-61,5	61,6-79,7	79,8-87,0	87,1-94,2	94,3
181	73,2	58,5	58,6-62,1	62,2-80,6	80,7-87,9	88,0-95,2	95,3
182	74,0	59,1	59,2-62,8	62,9-81,4	81,5-88,8	88,9-96,2	96,3
183	74,7	59,7	59,8-63,4	63,5-82,2	82,3-89,7	89,8-97,1	97,2
184	75,5	60,3	60,4-64,1	64,2-83,0	83,1-90,6	90,7-98,1	98,2
185	76,2	60,9	61,0-64,7	64,8-83,8	83,9-91,5	91,6-99,1	99,2
186	77,0	61,5	61,6-65,4	65,5-84,7	84,8-92,4	92,5-100,1	100,2
187	77,7	62,1	62,2-66,0	66,1-85,5	85,6-93,3	93,4-101,1	101,2
188	78,5	62,7	62,8-66,6	66,7-86,3	86,4-94,2	94,3-102,1	102,2
189	79,2	63,3	63,4-67,2	67,3-87,2	87,3-95,1	95,2-103,0	103,1
190	80,0	63,9	64,0-67,9	68,0-88,0	88,1-96,0	96,1-104,0	104,1
191	80,7	64,5	64,6-68,5	68,6-88,8	88,9-96,9	97,0-104,9	103,0
192	81,5	65,1	65,2-69,2	69,3-89,5	89,6-97,8	97,9-105,9	106,0
193	82,2	65,7	65,8-69,8	69,9-90,4	90,5-98,7	98,8-106,9	107,0
194	83,0	66,3	66,4-70,5	70,6-91,3	91,4-99,6	99,7-107,9	108,0
195	83,7	66,9	67,0-71,0	71,1-92,1	92,2-100,5	100,6-108,9	109,0
196	84,5	67,5	67,6-71,7	71,8-92,9	93,0-101,4	101,5-109,8	109,9
197	85,2	68,1	68,2-72,3	72,4-93,7	93,8-102,3	102,4-110,8	110,9
198	86,0	68,7	68,8-73,0	73,1-94,6	94,7-103,2	103,3-111,8	111,9
199	86,7	69,3	69,4-73,6	73,7-95,4	95,5-104,1	104,2-112,8	112,9
200	87,5	69,9	70,0-74,3	74,4-96,2	96,3-105,0	105,1-113,7	113,8

Прилоџ бр. 4

ТАБЕЛА НА СТАНДАРДНИТЕ ПРОСЕЧНИ ВРЕДНОСТИ НА ВИТАЛНИОТ
КАПАЦИТЕТ (ВК) И ФОРСИРАНИОТ ЕКСПИРИУМСКИ ВОЛУМЕН ВО СЕКУНДА (ФЕВ)

Доба на животи	18-19	20-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59
Височина во см.	ВК- ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ	ВК ФЕВ
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
145	3039	2493	3146	2511	3131	2440	3100	2388
146	3081	2527	3190	2546	3174	2474	3143	2421
147	3145	2579	3256	2598	3240	2525	3208	2471
148	3209	2632	3323	2652	3307	2577	3274	2522
149	3275	2686	3391	2706	3374	2630	3341	2574
150	3341	2741	3459	2761	3443	2683	3409	2660
151	3409	2796	3529	2816	3512	2737	3477	2679
152	3477	2852	3600	2873	3582	2792	3547	2732
153	3546	2908	3671	2930	3653	2847	3617	2787
154	3616	2966	3744	2988	3725	2904	3689	2847
155	3687	3024	3817	3046	3798	2961	3761	2897
156	3758	3083	3891	3106	3872	3018	3834	2954
157	3831	3142	3967	3166	3947	3077	3909	3011
158	3905	3203	4043	3226	4023	3136	3984	3069
159	3980	3264	4120	3288	4100	3196	4060	3127
160	4055	3326	4198	3351	4178	3256	4137	3187
161	4132	3389	4278	3414	4257	3318	4215	3247
162	4209	3452	4358	3478	4337	3380	4294	3308
163	4288	3517	4439	3543	4417	3443	4374	3369
164	4367	3582	4521	3608	4499	3507	4455	3432
165	4447	3648	4604	3675	4582	3571	4537	3495
166	4529	3714	4689	3742	4666	3637	4620	3559
167	4611	3782	4774	3810	4751	3703	4704	3624
168	4694	3850	4860	3879	4836	3770	4789	3689
169	4779	3919	4948	3948	4923	3837	4875	3755
170	4864	3989	5036	4019	5011	3909	4962	3822
171	4950	4060	5125	4090	5100	3975	5050	3890
172	5038	4132	5216	4162	5190	4045	5139	3959
173	5126	4204	5307	4235	5281	4116	5230	4028
174	5215	4278	5400	4309	5373	4188	5321	4099
175	5306	4325	5493	4384	5467	4261	5413	4170
176	5397	4427	5588	4460	5561	4334	5506	4242
177	5490	4503	5684	4536	5656	4408	5601	4314
178	5583	4580	5781	4613	5753	4484	5696	4388
179	5678	4657	5879	4691	5850	4560	5793	4462
180	5774	4733	5978	4788	5949	4636	5890	4539
181	5870	4815	6078	4851	6048	4714	5989	4613
182	5968	4895	6179	4931	6149	4793	6089	4690
183	6067	4976	6282	5013	6251	4872	6190	4768
184	6167	5058	6385	5096	6354	4953	6292	4847
185	6268	5141	6490	5179	6454	5034	6395	4928
186	6371	5225	6596	5264	6564	5116	6499	5006
187	6474	5310	6703	5349	6670	5199	6605	5088
188	6578	5396	6811	5435	6778	5283	6711	5170
189	6684	5482	6920	5523	6886	5367	6819	5253
190	6790	5570	7031	5611	6996	5453	6928	5336
Табеларна вредносѝ ФЕВ/ВК	82%	80%	78%	77%	74,5%	75,5%	73,5%	72%

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО,
ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО****1762.**

Врз основа на член 36 став 2 од Законот за ѓубриња („Службен весник на Република Македонија“ бр. 110/07, 20/09 и 17/11), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ПРАВИЛАТА ЗА ДОБРА ЗЕМЈОДЕЛСКА
ПРАКСА ЗА УПОТРЕБА НА ЃУБРИЊАТА(*)****Член 1**

Со овој правилник се пропишуваат правилата за добра земјоделска пракса за употреба на ѓубриња.

Член 2

Ѓубрињата се користат во согласност со потребите на растенијата за хранливи материи, а истовремено имајќи го во предвид:

- рамномерното внесување на хранливи материи (минерални и органски ѓубриња, арско ѓубре и преку наводнување) и хранливи материи (исцрпени хранливи материи, загуби на хранливи материи, денитрификација и сл.) врз основа на првична анализа на почвата и користените технолошки процеси во производството;
- очекуваното ниво на производство и квалитет на родот;
- количината на достапни хранливи материи во почвата и дополнителните количини на хранливи материи на располагање на растенијата
- pH вредност на почвата, количината на хумус во почвата, составот на почвата, зголемување на достапноста на хранливите материи, како и намалувањето на загубите на хранливите материи;
- во зависност од развојот и условите на културата, типот на почвата и климата.

Член 3

(1) Ѓубрињата со висок процент на азот се применуваат во оптимални агротехнички услови со агротехнички помага.

(2) Вештачки ѓубриња не треба да се применуваат во подрачја кои биле поплавени.

(3) Земјоделската механизација за примена на вештачки ѓубриња треба да ги исполнува техничките услови за да може да се обезбеди контрола и правилна примена на ѓубрињата.

(4) Азотните ѓубриња не треба да се користат во водните резервоари и заштитните зони на извори на вода.

Член 4

(1) Намалување на загубите на азот во почвата се врши со примена на следните операции:

- ѓубрењето да се спроведе на начин што овозможува најмалку испарување на азот и на одредена температура, влажност и сончева светлина;
- на почвени површини ѓубретото треба да се заоре во почвата;
- ѓубретото треба да се расфрли рамномерно на површината на почвата и
- мешањето на ѓубрињата треба да биде што подобра.

(2) Количината на применети ѓубриња, што се употребуваат како и начинот и времето на нивната примена, во текот на една календарска година треба да биде во следните гранични вредности на азот;

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулатива на Европскиот Парламент и Совет 2003 /2003 од 13 октомври 2003 година која се однесува на вештачките ѓубриња со CELEX br. 32003R2003

- 210 kg. на азот на единица површина од еден хектар во почетниот период од четири години;

- 170 kg. на азот на единица површина од еден хектар по истекот на почетниот период од четири години;

(3) Количеството на азот во шталско ѓубре, кое се добива со одгледување на домашни животни се пресметува преку условно грло - УГ.

Член 5

(1) Со цел да се намалат загубите на азот треба да се внимава на испарувањето на азот при што:

1. Ѓубрењето на земјоделско земјиште да се примени од 1 септември до 1 март;

2. Ѓубрињата треба да се дистрибуираат на одредена површина, без да се расфрлаат на почвата од 1 мај до 1 септември;

3. Арското ѓубриво може да се расфрли на сите земјоделски површини кои се ослободни од посеви;

4. Ѓубрењето со нитратни азотни ѓубриња и уреа (амониум нитрат) треба да се применува на земјоделски површини од 1 октомври во тековна година до 1 март во наредната година, во дозволени гранични вредности од член 4 на овој правилник.

(2) Од жетвата до почетниот период на сеидбата не треба да се употребуваат минерални ѓубрива.

Количината на азот во растресити почви не треба да надминува 40 kg. на ха, а во тешките -глинести почви 80 kg на ха.

Член 6

Ѓубрињата не треба да се употребуваат:

- во подрачни водни резервоари и заштитни зони на извори на вода и други водни резервоари, користени или наменети за јавно водоснабдување;

- на почвата заситена со вода;

- на почвата покриена со снег;

- на замрзната почва и на стрмни терени;

- во производството на зеленчук, мали плодови и лековити растенија, во рок од 30 дена од денот пред зрењето и бербата;

- на мешавината со отпадна вода - осока или компост од отпадоци на растенија;

- на фарми каде што се пронајдени болести кои се отпорни на условите за чување на ѓубрињата во јами;

- на неземјоделското земјиште;

- на 25 метри далечина од бунари;

- на 20 метри оддалеченост од езерото;

- на 5 метри оддалеченост од други згради;

- на косиот терен каде има проток на вода од површината и

- на косиот терен по должината на водените патишта, со наклон поголем од 10% на растојание од помалку од 10 метри од водотеци.

Член 7

(1) Шталско ѓубре треба да се чува на уредени ѓубришта, површини за цврсто ѓубре, јами за осока или други видови на садови-контејнери. Садовите треба да бидат непропусливи, да оневозможуваат излевање, испирање или истекување на ѓубретото и осоката во околината, да не ги загадува подземните и површинските води.

(2) Поголемите садови (контејнери) треба да имаат капацитет за собирање на ѓубре за шестмесечен период.

(3) За едно условно грло, за период од шест месеци треба да се обезбеди:

- за цврстиот дел од ѓубретото најмалку 4m² површина на садот(контејнерот) за складирање ѓубре во висина од 2m односно 8m³ простор; и

- за цврстиот дел од губрето ако висината на складираното губре е под 2m, површината на садот (контејнерот) треба да биде 2m³.

Член 8

Во случај на недостаток на површината за сместување на шталско губре, сопствениците на губре треба:

- да го сместат губрето на соодветни површини;
- да го преработат губрето во био-дизел, компост или супстрат или
- да го преработи губрето на друг соодветен начини.

Член 9

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-290/6
мај 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство
Љупчо Димовски, с.р.

1763.

Врз основа на член 114 став (5) и 117 став (2) од Законот за квалитет на земјоделски производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/2010), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА СТАНДАРДИТЕ И НАЧИНОТ НА ОДРЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ И НАЧИНОТ НА ПАКУВАЊЕ И ОЗНАЧУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ ОД ПЧЕЛИ ПО ОДНОС НА КВАЛИТЕТОТ(*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат стандардите и начинот на одредување на квалитетот и начинот на пакување и означување на производите од пчели по однос на квалитетот.

Член 2

(1) Медот во основа се состои од различни видови шеќери каде што доминираат фруктозата и гликозата, како и други материи како што се: органски киселини, ензимите и цврстите делови, кои произлегуваат од собирањето на медот. Бојата на медот се разликува од речиси безбојна до темнокафеава.

(2) Конзистентноста може да биде течна, леплива или делумно или целосно кристализирана. Вкусот и аромата се разликуваат, но произлегуваат од видот на растението.

(3) Кога се пласира на пазарот како мед или се употребува за каков било производ наменет за човечка употреба или за исхрана на луѓе, во медот не треба да има каков било додаток на состојка за храна, како и додатоци за храна, ниту треба да содржи какви било дополнувања, освен мед.

(4) Медот треба колку што е можно повеќе да биде без органски или неоргански материи, кои не се од неговиот состав.

(5) По исклучок на член 3 став (2) од овој правилник, медот не треба да има туѓ мирис или вкус, не треба да почне да ферментира, не треба да има вештачки променета киселост или да се загрева на начин со кој природните ензими би се уништиле или значително би се намалило нивното дејство.

(6) Без оглед на член 3 став (1) точка б) алинеја 6 од овој правилник, од медот не треба да се отстранат поленот или состојка карактеристична за медот, освен таму каде што е неизбежно при отстранување на туѓите неоргански или органски материи.

Член 3

(1) Основните видови на мед се:

- а) според потеклото:
 - цветен мед или нектарен мед е мед добиен од нектарот на растенијата; и
 - мед „медна роса“ или мед од медлика (медликовец) е мед кој се добива главно од екскретите на инсекти (Hemiptera) кои цицаат од живиот дел на растенијата или секретите од живите делови на растението.
- б) според начинот на производство и/или неговиот пласман:
 - мед во сот е мед кој пчелите го чуваат во ќелии на свежо изграден нележан сот или сот во тенки листови направени само од восок од пчели и кој се продава запечатен како цел сот или делови од тој сот;
 - парчиња сот во мед е мед кој содржи едно или повеќе парчиња сот;
 - дрениран или исушен мед е мед кој се добива со сушење на непокриен незалежан сот;
 - стечен (центрифугиран) или врзан мед е мед кој се добива со центрифугирање на непокриен незалежан сот;

- пресуван или гмечен мед е мед кој се добива со пресирање на незалежан сот со или без примена на умерена топлина, која не поминува 450C; и

- филтриран мед е мед кој се добива со отстранување на туѓи неоргански и органски материи на начин кој резултира во значајно отстранување на поленот.

(2) Пекарски мед е мед кој е добар за индустриска употреба или како состојка за други прехранбени производи, кои потоа се преработуваат и имаат:

- а) туѓ вкус и мирис или
- б) започнале да ферментираат или се веќе ферментирани или
- в) се прегреани.

Член 4

(1) Кога се става во промет мед или мед како составен дел од некој друг производ наменет за исхрана на луѓето, медот треба да ги исполнува стандардите за содржина на шеќер, и тоа:

а) Содржина на фруктоза и гликоза (збир од обете состојки) во:

- цветен мед не помалку од 60г на 100г мед; и
- мед „медна роса“ или мед од медлика (медликовец), смеса од мед „медна роса“ со цветен мед не помалку од 45г на 100г мед.

б) Содржина на сахароза:

- вкупно, не повеќе од 5г на 100г мед;
- *Robina pseudoaccacia*, *Medicago sativa*, *Bansia menziesii*, *Hedscarum*, *Eukaliptus camadulensis*, *Eucryphia lucida*, *Eucryphia milliganii* не повеќе од 10г на 100г мед; и
- *Lavandula spp.*, *Borago Officinalis* не повеќе од 15г на 100г мед.

(2) Кога се става во промет мед или мед како составен дел од некој друг производ наменет за исхрана на луѓето, медот треба да ги исполнува стандардите за содржина на влага, и тоа:

- а) вкупно, не повеќе од 20%;
- б) врес (*Calluna*), и во пекарски мед, вкупно, не повеќе од 23%; и
- в) пекарски мед од врес (*Calluna*) не повеќе од 25%.

(3) Кога се става во промет мед или мед како составен дел од некој друг производ наменет за исхрана на луѓето, медот треба да ги исполнува стандардите за содржина на нерастворлива вода, и тоа:

- а) вкупно, не повеќе од 0,1г на 100г мед; и
- б) пресиран мед не повеќе од 0,5г на 100г мед

(4) Кога се става во промет мед или мед како составен дел од некој друг производ наменет за исхрана на луѓето, медот треба да ги исполнува стандардите за електрична спроводливост, и тоа:

* Со овој правилник се врши усогласување со Директивата на Советот 2001/110/ЕЦ од 20.12.2001 година за мед, 32001L0110.

Член 12

(1) Квалитетот на смесите на други производи од пчели или смеси на медот со други производи од пчели (матичен млеч, цветен прав или прополис) треба да биде во согласност со членовите 4, 7, 8 и 9 од овој правилник.

(2) На производите од пчели можат да им се додаваат лековити растенија и/или нивни екстракти (вале-ријана, слез, анис, бреза и други).

(3) Производите од став (1) и (2) на овој член можат да бидат во облик на: капки, таблети, капсули, масти, креми и сирупи.

(4) Додавањето на други производи од пчели на медот, не се смета како збогатување на составот на медот.

Член 13

(1) Мед со додатоци е смеса на мед со прехранбени производи како што се: овошје и зеленчук, производи од млеко, какао производи, маргарин, растителни додатоци и друго.

(2) Медот со додатоци треба да содржи најмалку 60% мед, сметано на готов производ.

Член 14

(1) Означувањето на медот, на другите производи од пчели и смесите на медот со други производи од пчели, или меѓусебни смеси на други производи од пчели се врши согласно одредбите од Правилникот за начинот на означување на храната како и одредбите од став (2), (3), (4), (5) и (6) од овој член.

(2) При означувањето терминот „мед“ се применува само за производ кој го произведуваат пчелите *Apis mellifera* од сокот на растенијата или излучување од живите делови на растенијата, или излучување од инсекти кои цицаат од растенија врз живите делови на растенијата, кој пчелите го собираат, го преобразуваат комбинирајќи го со нивните сопствени посебни материји, го таложат, дехидрираат, чуваат и оставаат во сот за мед да созрее и стаса и се користи во трговијата за да го означи тој производ;

(3) Имињата на производите од член 3 ставови (1) и (2) на овој правилник се применуваат единствено за производи содржани во него и се користат во трговијата да ги означат нив. Овие имиња можат да се заменат со едноставното име на производот „мед“, освен во случаи на филтриран мед, мед во сот, мед во сот во тегла или мед во парчиња сот и пекарски мед.

(4) При означување на пекарскиот мед, на декларацијата во близина на името на производот треба да е наведена и ознаката „наменет само за готвење“.

(5) При означување на филтриран мед и пекарски мед, имињата на производите можат да се дополнат со податоци кои се однесуваат на:

а) цветно или зеленчуково потекло, ако производот целосно или делумно потекнува од означениот извор или поседува органолептички, физичко-хемиски и микроскопски карактеристики на изворот;

б) регионално, територијално или топографско потекло, ако производот целосно потекнува од наведениот извор; и

в) посебни барања за квалитет.

(6) Кога пекарскиот мед се користи како составен дел од прехранбени производи, ознаката „мед“ може да се употреби во името на производот како дел од храната наместо ознаката „пекарски мед“. Сепак, во листата на состојки треба да се користи терминот кој е наведен во член 3 став (2) од овој правилник.

(7) Земјата или земјите на потекло од каде што медот бил собран треба да се наведат на декларацијата. Ако медот потекнува од повеќе од една земја тој податок треба соодветно да се замени со една од следниве ознаки:

а) „мешавина од мед која потекнува од Република Македонија и други земји“;

б) „мешавина од мед која потекнува од земји на ЕУ“;

в) „мешавина од мед која потекнува од земји кои не се во ЕУ“;

г) „мешавина од мед која потекнува од земји на ЕУ и од земји кои не се во ЕУ“;

(8) Во случај на филтриран мед или пекарски мед, групните контејнери, пакувањата и документите за трговија, треба јасно да го содржат целото име на производот, како што е наведено во член 3 став (1) точка б) алинеја 6 и став (2) од овој правилник.

Член 15

(1) Со денот на влегување во сила на овој правилник, престануваат да се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на медот и на другите производи од пчели и за методите за контрола на квалитетот на медот и на другите производи од пчели („Службен лист на СФРЈ“ бр. 4/85).

(2) Со денот на влегување во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите од членовите 103, 104 и 107 од Правилникот за посебните барања за храна од животинско потекло („Службен весник на Република Македонија“ 115/08 и 21/09).

Член 16

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-383/7
6 мај 2011 година
Скопје

Министер,
Љупчо Димовски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ИНФОРМАТИЧКО
ОПШТЕСТВО

1764.

Врз основа на член 6 став (6) од Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“, бр. 59/00, 112/00, 34/01, 103/01, 43/02, 98/02, 17/03, 40/03, 85/03, 17/04, 69/04, 81/05, 61/06, 36/07, 161/08, 6/09, 114/09, 35/10, 167/10 и 36/11), министерот за информатичко општество и администрација донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ПОДГОТОВКАТА НА АКТИТЕ ЗА ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА И СИСТЕМАТИЗАЦИЈА НА РАБОТНИТЕ МЕСТА

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишува содржината и начинот на подготовката на работите за внатрешна организација и систематизација на работните места во органите од член 3 став (2) и член 3-а од Законот за државните службеници (во натамошниот текст: органот).

II. СОДРЖИНА НА АКТИТЕ

1. Акт за внатрешна организација

Член 2

Структура на актот

Актот за внатрешна организација содржи: законски основ за неговото донесување, назив на актот, основни одредби, вид и број на организациски единици, делокруг на работа на организациските единици, раководење, преодни и завршни одредби и графички приказ на внатрешната организација на органот (органограм).

Член 3**Законски основ**

Во законскиот основ за донесување на актот за внатрешна организација, се наведува членот од законот кој е основ за донесување на актот, бројот на „Службен весник на Република Македонија“ каде е објавен законот, кој го донесува актот, како и датумот на неговото донесување.

Член 4**Назив на актот**

Називот на актот за внатрешна организација во органите на централната власт е „Правилник за внатрешна организација на...“ (се наведува називот на органот)“, а во органите на локалната власт е „Одлука за организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација на општина...“ (називот на општината)“.

Член 5**Основни одредби**

Во основните одредби се пропишува краток опис на содржината на актот за внатрешна организација, бројот на организациските единици по видови, како и начелата врз основа на кои работи органот.

Член 6**Организациски единици**

(1) Во актот за внатрешна организација се утврдуваат видовите на организациски единици во органот, и тоа: сектори, одделенија и проектни единици, како и други организациски единици, согласно со Уредбата за начелата за внатрешна организација на органите на државната управа.

(2) Функционерите во органите, не се опфатени со актот за внатрешна организација.

Член 7**Делокруг**

(1) Во делокруг на работа на организациските единици се утврдуваат работите кои тие ги извршуваат.

(2) При формирање на организациските единици во органите, не може да има преклопување на нивниот делокруг на работа.

Член 8**Раководење**

Во актот за внатрешна организација треба да се наведат сите субјекти кои раководат со органот, односно со организациските единици, формите преку кои ова раководење се остварува (колегиуми, совети и сл.) како и целта, начинот и динамиката на работењето на овие форми.

Член 9**Преодни и завршни одредби**

Во преодните и завршните одредби се наведува: престанокот на важноста на претходниот акт за внатрешна организација и неговите изменувања и/или дополнувања, доколку такви има, како и архивскиот број и датумот на неговото/нивното донесување, рокот за влегување во сила на новиот акт, местото на објавување на актот и примена на истиот, врз основа на претходно добиена писмена согласност од Агенцијата за администрација (во натамошниот текст: Агенцијата).

Член 10**Органограм**

(1) Органограмот претставува графички приказ на организациската структура по организациски единици.

(2) Органограмот треба да е усогласен со наративниот текст на актот за внатрешна организација.

2. Акт за систематизација на работните места**Член 11****Усогласеност на актите**

Актот за систематизација на работните места треба да биде во согласност со актот за внатрешна организација.

Член 12**Структура на актот за систематизација на работни места**

Актот за систематизација на работните места содржи: законски основ за неговото донесување, назив на актот, основни одредби, опис на работните места, преодни и завршни одредби и табеларен преглед на работните места, како негов составен дел.

Член 13**Законски основ**

Во законскиот основ за донесување на актот за систематизација на работните места се наведува членот од законот кој е основ за донесување на актот, бројот на „Службен весник на Република Македонија“ каде е објавен законот, кој го донесува актот, како и датумот на неговото донесување.

Член 14**Назив на актот**

Називот на актот за систематизација на работните места во органите на централната и локалната власт е „Правилник за систематизација на работните места во...“ (се наведува називот на органот)“.

Член 15**Основни одредби**

(1) Во основните одредби се утврдува краток опис на содржината на правилникот, вкупниот број и називот на работните места, звањата и распоредот на работните места по организациски единици во органот.

(2) Во посебен член во основните одредби треба да се утврдат вкупниот број и називите на работните места на вработените кои немаат статус на државни службеници.

Член 16**Опис на работните места**

(1) Во опис на работните места се утврдуваат: редениот број и називот на работното место, звањето, одговорноста, целта, работните должности, посебните услови потребни за вршење на работните должности за работното место, како и бројот на извршители.

(2) При утврдувањето на звањето за работното место треба да се води сметка за хиерархиската структура на звањата во органот како и за конзистентноста на звањето со степенот на сложеност на работните должности, при што не смее да се утврдуваат различни звања за исти работни должности.

(3) Називот на работното место и звањето не се синоними и треба да се разграничат.

(4) При утврдување на видот на образование, како еден од посебните услови, треба да се наведе конкретниот вид на образование, доколку тоа не е спротивно со закон, или групи на образование, но не повеќе од три.

Член 17**Број на работни места и број на извршители во одделение**

(1) Бројот на работни места во одделенијата, утврдени во актот за систематизација на работните места треба да е во согласност со Уредбата за начелата за внатрешна организација на органите на државната управа.

(2) Бројот на извршители може да биде поголем од бројот на работните места, односно за едно работно место може да бидат систематизирани повеќе извршители.

Член 18

Преодни и завршни одредби

Во преодните и завршните одредби се наведува: престанокот на важноста на претходниот акт за внатрешна организација и неговите изменувања и/или дополнувања, доколку такви има, како и архивскиот број и датумот на неговото/нивното донесување, влегувањето во сила на новиот акт, рокот за распоредување на државните службеници и другите вработени, местото на објавување на актот и примена на истиот, врз основа на претходно добиена писмена согласност од Агенцијата.

Член 19

Табеларен преглед

(1) Табеларниот преглед, кој е составен дел на актот за систематизација на работните места, претставува помошен инструмент за полесно користење на правилникот, во кој се презентираат основните елементи од описот на работното место.

(2) Табеларниот преглед треба да содржи: реден број на работното место, назив на работното место, звање и посебните услови на работното место, како и број на извршители, онака како што то е регулирано во наративниот дел од актот за систематизација на работните места.

III. НАЧИН НА ПОДГОТВУВАЊЕ НА АКТИТЕ

1. Акт за внатрешна организација

Член 20

Донесување на актот за внатрешна организација

Актот за внатрешна организација се донесува согласно надлежноста на органот утврдена со закон, стратешкиот план и годишната програма за работа.

Член 21

Улогата на Одделението за управување со човечки ресурси при изработка на актот за внатрешна организација

Одделението за управување со човечките ресурси има примарна улога при изработка на актот за внатрешна организација и обезбедува методолошка, организациска и техничка поддршка на сите активности при изработка на описите на работните места.

Член 22

Објавување на актот за внатрешна организација

По добиената писмена согласност од страна на Агенцијата, актот за внатрешна организација се објавува на огласната табла, односно во службен гласник и/или интернет локацијата на органот.

2. Правилник за систематизација на работните места

Член 23

Насоки за изработка на правилникот за систематизација на работните места

При подготвување на правилникот за систематизација треба да се има во предвид следното:

- содржината на описите на работните места се пишува и се утврдува меѓу вработениот и непосредно претпоставениот раководител;

- описите на работните места се разгледуваат секоја година (во контекст на функционалната анализа во органот), и ако е неопходно, се изменуваат или дополнуваат.

Член 24

Улогата на Одделението за управување со човечки ресурси при изработка на правилникот за систематизација на работните места

Одделението за управување со човечките ресурси има примарна улога при изработка на правилникот за систематизација на работните места и обезбедува методолошка, организациска и техничка поддршка на сите активности при изработка на описите на работните места.

Член 25

Прашалник

(1) Прв чекор при подготовка на правилникот за систематизација на работните места е пополнување на прашалник за опис на работното место.

(2) Прашалникот од став (1) на овој член кога работното место е пополнето, го пополнува вработениот државен службеник.

(3) Во случаите, кога работното место е ново или непополнето, прашалникот го пополнува непосредно претпоставениот раководител.

(4) Вработениот државен службеник треба да ги искористи сите можни извори на информации кои ќе му помогнат да добие јасна слика за работното место.

(5) При одговарањето на прашалникот од став (1) на овој член, вработениот државен службеник треба да ги утврди: називот на работното место, да го опише работното место и да го идентификува значењето и важноста на работното место во и за организацијата.

Член 26

Назив на работното место

При дефинирањето на називот на работното место, освен називите на раководителите на сектори, помошниците на раководители на сектори и раководителите на одделенија не треба да биде ист со називот на организациската единица во која е систематизирано тоа работно место.

Член 27

Звање

Звањето за конкретно работно место треба да е усогласено со звањата утврдени во Законот за државните службеници и Уредбата за описот на звањата на државните службеници.

Член 28

Одговорност

Одговорноста треба да биде јасно определена, согласно закон, Уредбата за описот на звањата на државните службеници и Уредбата за начелата за внатрешна организација на органите на државната управа.

Член 29

Цел на работното место

Целта на работното место треба да биде опишано со една или две реченици, кои ќе содржат одговори на следните прашања: зошто постои работното место во органот, кој дел од целта на органот се постигнува со работното место и што е тоа што се постигнува на тоа работно место.

Член 30

Работни должности

(1) Вработениот државен службеник треба да ги наброи сите должности кои ги извршува на работното место, според нивната важност.

(2) Листата не треба да биде пократка од пет и не подолга од осум до десет должности, бидејќи врз основа на оваа листа се утврдува работната цел.

(3) Бројот и видот на работните должности кои се наброени, треба да упатуваат на главните содржини на работата.

Член 31

Работни задачи

При пополнување на прашалникот за работното место треба прецизно и јасно да се формулираат работните задачи што произлегуваат од работното место и да се избегнува користењето на општи искази и нејасни зборови.

Член 32

Предлог-опис на работното место

(1) Предлог-описот на работното место го подготвува непосредно претпоставениот раководител, врз основа на Прашалникот од член 25 од овој правилник.

(2) Непосредно претпоставениот раководител треба да ја провери и, доколку има потреба, да ја ревидира содржината на Прашалникот од член 25 од овој правилник, имајќи ги предвид секојдневните работни должности на државниот службеник.

(3) Непосредно претпоставениот раководител треба во предлог-описот од став (1) на овој член да ги утврди посебните услови потребни за работното место.

Член 33

Предлог-правилник за систематизација на работните места

Одделението за управување со човечки ресурси ги проверува предлог-описите на работните места, вклучително: стекнатиот број на кредити според ЕКТС или степен на образование согласно Законот за државни службеници, видот на образование, работно искуство во струката, други професионални квалификации, способности и вештини и ги вградува во Предлог-правилникот за систематизација на работните места на органот.

Член 34

Правилник за систематизација на работните места

По добиената писмена согласност од страна на Агенцијата, правилникот за систематизација на работните места се објавува на огласната табла и на интернет локацијата на органот.

Член 35

Изменување и дополнување на актите

(1) Начинот за изменување и дополнување на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места е идентичен со начинот на донесување на нови акти.

(2) Изменувањето и дополнувањето на актот за внатрешна организација треба да е проследено со изменување и дополнување на актот за систематизација на работните места.

(3) Доколку изменувањето и/или дополнувањето опфаќа повеќе од 50% од организациските единици, односно од работните места, тогаш се донесува нов акт за внатрешна организација, односно систематизација на работните места.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 36

Престанок на важење

Со влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за содржината и начинот на подготвување на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места („Службен весник на Република Македонија“ број 142/09).

Член 37

Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 16-1787/1
11 мај 2011 година
Скопје

Министер,
м-р **Иво Ивановски**, с.р.

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1765.

Врз основа на член 9 и член 27 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007, бр. 07/2008 и бр. 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето на Акционерското друштво за управување со пензиски фондови „NLB Нов пензиски фонд“ - Скопје од 15.4.2011 година, на седницата одржана на ден 29.4.2011 година донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА

1. На Акционерското друштво за управување со пензиски фондови „NLB Нов пензиски фонд“ - Скопје се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда - трета емисија на 1.200 обични акции во износ од 120.000 евра, согласно Одлуката бр. 02-447/14 од 08.04.2011 година за зголемување на основната главнина со влогови, со издавање на акции од трета емисија по пат на приватна понуда, усвоена на Собранието на акционери на NLB Нов пензиски фонд АД Скопје.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 02-447/14 од 08.04.2011 година за зголемување на основната главнина со влогови, со издавање на акции од трета емисија по пат на приватна понуда, усвоена на Собранието на акционери на NLB Нов пензиски фонд АД Скопје.

3. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 8 (осум) дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во Трговскиот регистар.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот за хартии од вредност во рок од 3 (три) работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 5 (пет) работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот за хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

7. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

УП 1 Број 07-53
29 април 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,

Марина Накева Кавракова, с.р.

1766.

Врз основа на член 9 и член 27 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, бр. 25/2007, бр. 07/2008 и бр. 57/2010), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 13.5.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ
НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ
ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА**

1. На Клириншка кука Клириншки интербанкарски системи АД Скопје се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда - деветта емисија на 2.662 обична акција во износ од 26.620.000 денари, согласно Одлука бр. 02-1/23 од 27.4.2011 година за зголемување на основната главнина со средства на друштвото со издавање хартии од вредност по пат на приватна понуда со деветта емисија донесена од Собранието на акционери на Друштвото.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 02-1/23 од 27.4.2011 година за зголемување на основната главнина со средства на друштвото со издавање хартии од вредност по пат на приватна понуда со деветта емисија.

3. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 8 (осум) дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во Трговскиот регистар.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот за хартии од вредност во рок од 3 (три) работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 5 (пет) работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот за хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

7. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

УП 1 Број 07-57
13 мај 2011 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
Марина Накева Кавракова, с.р.

**СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

1767.

Судскиот совет на Република Македонија врз основа на член 39 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.60/06), објавува

ОГЛАС

- За избор на 2 (двајца) судии на Врховен суд на Република Македонија;

- За избор на 2 (двајца) судии на Апелационен суд Битола и

- За избор на 2 (двајца) судии на Основен суд Штип.

Кандидатите за избор на судии треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.58/06), член 6 и 7 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.35/08).

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, во оригинал или заверена фотокопија на нотар, (лекарското уверение да не е постаро од една година од денот на издавање и уверение дека не е изречена мерка на безбедност за забрана на вршење на професија дејност или должност, да не е постаро од шест месеци од денот на издавањето), да ги достават до Судскиот совет на Република Македонија, ул.„Вељко Влаховиќ“ б.б., во рок од 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“. Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на WEB страната на Судскиот совет на Република Македонија на следната адреса:

<http://www.ssrn.mk/docs/formulari/prijava.doc>

Покрај наведениот лицето кандидат за носител на јавна функција треба да достави и доказ за верифицирана изјава за исполнување на условите за вршење на јавна функција согласно член 2 став 2 и член 3 став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 14/08 од 29.01.2008 година) и Законот за изменување и дополнување на Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр.64/09 од 22.05.2009 година), издаден од надлежната Комисија за верификација на факти, согласно наведениот закон.Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр. 07-855/1
18 мај 2011 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафировска, с.р.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1768.

Врз основа на член 48 став 1 алинеја 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 158/2010) и точка 3 од Одлуката за начинот и постапката на снабдување на банките со книжни и ковани пари О бр. 02-15/IV-2/2011 од 21.04.2011 година, гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО ЗА УТВРДУВАЊЕ НА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА СНАБДУВАЊЕ НА БАНКИТЕ СО КНИЖНИ И КОВАНИ ПАРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се регулира начинот и постапката на снабдување на банките со книжни и ковани пари (во натамошниот текст: готовина), коишто се законско средство за плаќање во Република Македонија.

2. Банките се снабдуваат со готовина од Народната банка. Снабдувањето со готовината се врши преку подигање и враќање готовина од рефератот за промет со вредносници во Скопје и рефератите за промет со готовина на Народната банка во Прилеп, Велес, Струмица, Штип и Охрид (во понатамошниот текст: реферати).

3. Работното време на рефератите со банките е од 8:30 часот до 15:30 часот.

II. ПОСТАПКА И НАЧИН НА ПОДИГАЊЕ НА ГОТОВИНАТА

4. Банките што подигаат готовина од рефератите, уплатуваат средства од својата сметка преку Македонскиот интербанкарски платен систем (во понатамошниот текст: МИПС) на посебна сметка на Народната банка, во износот што сакаат да го подигнат, со назначување на шифрата од рефератот каде што ќе се изврши подигнувањето на готовината.

5. Согласно со извршената уплата, банките доставуваат информација за апоенската структура на готовината што сакаат да ја подигнат и времето на подигање на готовината во рефератот по факс, е-пошта или по телефон.

6. Подигнувањето на готовината можат го вршат лица кои поседуваат овластување за подигнување готовина од соодветниот орган на управување на банките.

Банките се должни да достават заверен преглед на овластените лица кои ќе подигаат готовина, на почетокот на секоја тековна година и по секоја измена на лицата овластени за подигнување готовина. Прегледот на овластените лица треба да содржи име, презиме, единствен матичен број на лицата и потпис на лицата. Овластените лица, при подигањето на готовината, треба да го имаат овластувањето и документ за идентификација. Освен на овластените лица, пристапот на други лица во рефератот не е дозволен.

7. Подигањето на готовината може да се изврши повеќе пати во текот на работниот ден при што за секое подигнување се врши уплата на средства од сметката на банката, на посебна сметка на Народната банка. Подигањето на готовината по извршената уплата не може да се изврши во време пократко од еден час од моментот на доставување на информацијата за потребната апоенска структура.

Овластените лица на банките, при подигањето на готовината, се должни во присуство на вработените од рефератот да ја пребројат готовината согласно со ознаките на пакувањето.

8. Минималната количина за подигање книжни пари во рефератите е еден пакет - бунт (1.000 парчиња) за апоените од 10, 50, 100, 500 и 1.000 денари и едно снопче од 100 парчиња за апоенот од 5.000 денари.

Минималната количина за подигање ковани пари во рефератите е една вреќичка со 1.000 парчиња за апоен од 50 дени и една вреќичка со 500 парчиња за апоените од 1, 2, 5, 10 и 50 денари.

9. За извршеното подигање готовина се изготвува денарски налог, којшто по пребројувањето на готовината и утврдувањето на точноста на примената готовина се потпишува и се заверува од овластените лица на Народната банка и овластените лица на банките.

Денарскиот налог се изготвува во три примероци од кои два примерока за Народната банка а еден примерок за банката.

10. За извршеното издавање на готовината, Народната банка наплатува провизија согласно со Одлуката за единствена тарифа на надоместоци за услуги кои ги врши Народната банка.

11. Народната банка им издава на банките книжни и ковани пари коишто се спакувани на следниов начин:

- книжните пари се спакувани во бунтови (1.000 парчиња книжни пари) или запечатено пакување од 10.000 парчиња книжни пари на кое има етикета со следниве податоци: вид апоен, број на парчиња, номинална вредност, потпис на вработените кои ја спакувале готовината и датум на извршеното пакување.

- кованите пари во апоен од 50 дени се пакуваат во вреќички од 1.000 парчиња.

- кованите пари во апоен од 1, 2, 5, 10 и 50 денари се пакуваат во вреќички од 500 парчиња.

- на вреќичките има податоци за: видот на апоенот, бројот на парчињата, вредноста, потписот на вработените кои ја спакувале вреќичката и датумот на извршеното пакување.

Отстапување од претходното е дозволено само за книжните пари во апоен од 5.000 денари каде што тие може да се спакувани во снопчиња од 100 банкноти и се пребројуваат при примопредавањето.

III. ПОСТАПКА И НАЧИН НА ВРАЌАЊЕ НА ГОТОВИНАТА

12. Готовината којашто се враќа во Народната банка треба да биде соодветно обработена и спакувана. Банките се должни посебно да ги спакуваат и да ги издвојат излитените и оштетени книжни и ковани пари согласно со критериумите утврдени во Одлуката за начинот и условите за замена на книжните и кованите пари што станале непогодни за промет.

13. Народната банка врши контрола и пребројување на готовината што ја прима од банките според ознаките на пакувањето.

14. Минималната количина за враќање книжни пари во Народната банка од страна на банките е еден пакет - бунт (1.000 парчиња) за апоените од 10, 50, 100, 500 и 1.000 денари и едно снопче од 100 парчиња за апоенот од 5.000 денари.

Минималната количина за враќање ковани пари во Народната банка од страна на банките е една вреќичка со 1.000 парчиња за апоен од 50 дени и една вреќичка со 500 парчиња за апоените од 1, 2, 5, 10 и 50 денари.

15. При враќањето на готовината, банката доставува заверен образец, налог - спецификација, којшто по пребројувањето на готовината се потпишува од овластени лица на Народната банка. За вратената готовина, Народната банка изготвува денарски налог којшто се заверува и се потпишува од овластените лица на банките и вработените лица на Народната банка.

16. Народната банка го уплатува износот на примена готовина од банката преку МИПС, на сметка на банката.

17. Банките се должни готовината којашто ја враќаат соодветно да ја спакуваат.

- Банката е должна посебно да ги означи спакуваните излитени пари. Обрачите, етикетите на бунтот и ознаките на запечатената пратка кај излитените пари се прецртуваат со вкрстени линии.

- Оштетените пари, издвоени од страна на банката, се предаваат во Народната банка посебно запечатени со ознака на банката, износот, апоенската структура, со назнака „оштетени пари“.

- Сите книжни пари треба да бидат пакувани по апоени, свртени на една страна и едно лице, по сто книжни пари во снопче и десет снопчиња во пакет - бунт од 1000 парчиња и десет бунта спакувани во една запечатена пратка од вкупно 10.000 парчиња.

- На хартиениот обрач на снопчињата мора да стои ознака на банката којашто го обработила снопчето, датум на пакување, вид на апоенот, број на парчиња (100), вредност и потпис или шифра на две лица кои ги обработиле и ги контролирале снопчињата.

- Десет снопчиња формираат бунт од 1.000 парчиња од ист апоен и се врзуваат со машина за врзување (вкрстено со лента за врзување) или вакумирање. На секој бунт се става датум на пакување со потпис на две лица кои го извршиле броењето и врзувањето или вакумирањето.

- Запечатеното пакување од 10.000 парчиња мора да биде безбедно спакувано. На запечатената пратка се запишува име на банката, количина, вредност, апоен, датум на пакувањето и потписи од лица кои го извршиле пакувањето.

- Приемот на ковани пари од банките во Народната банка се врши во вреќички, во количините наведени во точка 11 од ова упатство.

IV. ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ РАЗЛИКИ ВО ПРАТКИТЕ (КУСОК И ВИШОК)

18. По извршениот прием на готовината од банките, во Народната банка се врши детаљна контрола и пребројување на готовината (во натамошниот текст: обработка). При обработката на готовината, доколку се утврди кусок, односно вишок се составува записник за утврдената разлика во пратка. Записникот ги содржи следниве елементи:

- назив на банката од која е примена готовината;
- износ на утврдената разлика;
- број на парчиња и апоенска структура;
- датум на обработката на утврдената разлика;
- име и презиме на вработените кои ја обработиле готовината;
- забелешка.

Кон записникот се приложува ознаката на пакувањето.

Како кусок се третира и готовината од банките за која при обработката и експертизата ќе се утврди дека е фалсификат и таа се одзема.

19. Доколку при обработката на книжните или кованите пари што се означени како излитени или оштетени се пронајдат примероци коишто не ги исполнуваат критериумите согласно со Одлуката за начинот и условите за замена на книжните и кованите пари што станале непогодни за промет, тие имаат третман на кусок.

20. Банката е должна да ја надомести утврдената разлика во пратката врз основа на записникот од точка 18 од ова упатство. При надоместување на разликата во пратката - кусокот, за него се издава потврда за надоместената разлика.

Утврдениот вишок од пратката на готовина од банка и се враќа на банката со издавање потврда за вратен вишок, согласно со изготвениот записник.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

21. Со влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за начинот на снабдување и враќање на пари од банките што вршат платен промет бр. 4 од 05.01.2007 година („Службен весник на РМ“ бр. 03/07).

22. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

У. бр. 4567
16 мај 2011 година
Скопје

Гувернер,
Петар Гошев, с.р.

**АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО
1769.**

Врз основа на член 13 став 6 од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр.157/10), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТОТ
ЗА БЕЗБЕДНОСТ, ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА
НА ОБРАЗЕЦОТ НА БАРАЊЕТО ЗА ИЗДАВАЊЕ
НА СЕРТИФИКАТОТ, ОБРАЗЕЦОТ НА
СЕРТИФИКАТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ВИСИНАТА
НА ТРОШОЦИТЕ ВО ПОСТАПКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ
НА СЕРТИФИКАТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ****I. ОПШТА ОДРЕДБА****Член 1**

Со овој правилник се пропишува начинот на издавање на сертификат за безбедност, формата и содржината на образецот на барањето за издавање сертификат за безбедност, образецот на сертификатот за безбедност и висината на трошоците во постапката за издавање на сертификатот за безбедност.

**II. НАЧИН НА ИЗДАВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТОТ
ЗА БЕЗБЕДНОСТ****Член 2**

(1)Операторот со храна кој е заинтересиран да добие сертификат за безбедност до Агенцијата за храна и ветеринарство поднесува барање.

(2)Кон барањето за добивање на сертификат за безбедност од став 1 на овој член, од страна на операторот со храна се приложува следната документација:

- одобрение за отпочнување со производство на храна,
- производна спецификација на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната наменети за извоз,
- резултат од извршена лабораториска анализа на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната наменети за извоз,
- доказ за исполнетост на барањата за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната кои ги бара земјата увозник и
- доказ за уплатени средства за издавање на сертификат за безбедност.

Член 3

По приемот на барањето и документацијата се утврдува исполнетоста на условите за издавање на сертификат за безбедност на операторот со храна согласно прописите за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната и до колку истите се исполнети, се издава сертификат за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, наменети за извоз.

**III. ФОРМА И СОДРЖИНА НА ОБРАЗЕЦОТ НА БАРАЊЕТО ЗА ИЗДАВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТ
ЗА БЕЗБЕДНОСТ****Член 4**

(1)Образецот на барањето за издавање на сертификат за безбедност е со формат А4 и е изработен во бела боја.

(2)Во образецот на барањето за издавање на сертификат се внесуваат следните податоци:

- име и презиме/назив, адреса на седиштето на правното/физичкото лице,
- единствен матичен број и даночен број,
- жиро сметка на операторот со храна,
- вид и име на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната,
- време и место на товарење,
- вид и регистрација на превозното средство,
- дестинација,
- количина на производите,
- пакување,
- тежина(бруто,нето),
- краток опис на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната,
- назив и седиште на превозникот,
- контакт лице и телефон,
- датум и место на пополнување на барањето и
- потпис на барателот.

(3)Образецот од став 1 од овој член е даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

**IV. ФОРМА И СОДРЖИНА НА ОБРАЗЕЦОТ НА
СЕРТИФИКАТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ****Член 5**

(1)Образецот на сертификатот за безбедност е со формат А4 и е изработен во бела боја.

(2)Во образецот на македонски и англиски јазик се внесуваат следните податоци:

- оператор со храна (назив/име),
- адреса на операторот,
- регистарски број на производниот објект,
- производ,
- сериски број,
- количество,
- број на пакувања,
- транспорт (тип на возило и регистарција),
- дестинација на извоз,
- датум на издавање,
- опис на извршена анализа (органолептичка контрола, лабораториска анализа-наод број, акредитирана лабораторија),
- заклучок,
- место за печат и
- потпис на овластеното лице.

(3)Образецот од став 1 од овој член е даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

**V. ВИСИНА НА ТРОШОЦИТЕ ВО ПОСТАПКАТА ЗА
ИЗДАВАЊЕ НА СЕРТИФИКАТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ****Член 6**

Висината на трошоците во постапката за издавање на сертификат за безбедност изнесува 3000,00 денари.

VI.ЗАВРШНА ОДРЕДБА**Член 7**

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 01-188/2
13 априлј 2011 година
Скопје

Директор,
Дејан Рунтевски, с.р.

ДО

Прилог 1

**АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО
(подрачна единица)****Б А Р А Њ Е
за издавање на сертификат за безбедност**

Ве молиме да ни издадете сертификат за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, наменети за извоз:

Име и презиме/назив	
Адреса на седиштето на правно/физичко лице	
Единствен матичен број и даночен број	
Жиро сметка на операторот со храна	
вид и име на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната	
Време и место на товарење	
вид и регистрација на превозното средство	
дестинација	
Количина на производите	
пакување	
Тежина (бруто/нето)	
краток опис на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната	
Назив и седиште на превозникот	
Контакт лице и телефон	

Во прилог Ви доставуваме:
одобрение за отпочнување со производство на храна,
Производна спецификација за храната и за производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, наменети за извоз,
Резултат од извршена лабораториска анализа на производот наменет за извоз,
Доказ за исполнетост на барањата за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, кои ги бара земјата увозник,
Доказ за уплата од 2000,00 денари на сметка на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Датум:

Подносител на барањето

Место:

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО
REPUBLIC OF MACEDONIA
FOOD AND VETERINARY AGENCY

С Е Р Т И Ф И К А Т
ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРЕХРАНБЕН ПРОИЗВОД

HEALTH
CERTIFICATE
for food safety

Бр.
№

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ
GENERAL DATA

1.1 Оператор со храна:

Food operator:

1.2 Адреса на операторот:

Name and address:

1.3 Регистарски број на производниот објект:

Establishment Registration number:

1.4 Производ:

Product:

1.5 Сериски број:

Serial (lot) number:

1.6 Количество:

Quantity:

1.7 Број на пакувања:

№ of Packages:

1.8 Транспорт (тип на возило и регистрација):

Transport (vehicle type and number)

1.9 Дестинација на извоз:

Destination of export:

2. ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ:**DATE OF ISSUE:****3. ИЗВРШЕНА АНАЛИЗА****PERFORMED ANALYSIS:****3.1 Органолептичка контрола****Organoleptic control****3.2 Лабораториска анализа (Наод Број:)****Laboratory analysis (Number of Lab. Analysis)****3.3 Акредитувана лабораторија:****Accredited laboratory:****4. ЗАКЛУЧОК****CONCLUSION**

Врз основа на добиените резултати од извршената анализа производот одговара на барањата за безбедност на храната и согласно Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/2010), се издава овој сертификат за безбедност.

Based on the results from the performed control, the product complies with the requirements prescribed by the Food Safety Law (Official Gazette of the Republic of Macedonia No 157/2010), Food and Veterinary Agency issues this Certificate.

М.П**Државен инспектор за храна****Seal****Authorized person**

1770.

Врз основа на член 20 став (1) алинеја 13, а во врска со член 38 од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија” бр. 157/10 и 53/11), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРОВЕРКА И ПРЕГЛЕД НА ПРАТКИ ПЛАСТИЧЕН КУЈНСКИ ПРИБОР ОД ПОЛИАМИД И МЕЛАМИН КОИ ПОТЕКНУВААТ ИЛИ СЕ ИСПОРАЧАНИ ОД КИНА И ХОНГ КОНГ ПРИ УВОЗ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Сите пратки пластичен кујнски прибор од полиамид и меламин, кои доаѓаат во контакт со храната на луѓето и кои потекнуваат или се испорачани од Кина и Хонг Конг, подлежат на проверка и преглед при нивниот увоз во Република Македонија.

Член 2

(1) Пратките од член 1 на оваа решение, може да се увезат во Република Македонија, доколку увозникот поднесе декларација за секоја пратка, со која се потврдува дека пратката ги исполнува условите за ставање во промет на примарни ароматски амини (ПАА) и формалдехид согласно Прилог 12, Оддел А и Прилог 15, Дел Општи спецификации од Правилникот за производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната („Службен весник на Република Македонија” бр. 93/10).

(2) Декларацијата од став (1) на овој член треба да биде напишана најмалку на македонски и англиски јазик и да ги содржи следните податоци:

- целосно име и адреса (вклучувајќи телефонски број или e-mail адреса) на физичкото или правното лице кое ја издава декларацијата;
- целосно име и адреса (вклучувајќи телефонски број или e-mail адреса) на економскиот оператор - производител на пратката;
- целосно име и адреса (вклучувајќи телефонски број или e-mail адреса) на економскиот оператор - увозник на пратката во Република Македонија;
- код за идентификација на пратката;
- вид и број на артиклите во пратката;
- опис на методот користен за лабораториско испитување на ПАА и лабораториски резултат, за пластичен кујнски прибор од полиамид;
- опис на методот користен за лабораториско испитување за формалдехид и лабораториски резултат, за пластичен кујнски прибор од меламин;
- целосно име и адреса (вклучувајќи телефонски број или e-mail адреса) со место, датум и потпис на увозникот на пратката во Република Македонија, кој потврдува дека пратката е во согласност со Правилникот за производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, во однос на максималните дозволени количества на ПАА или формалдехид кои се ослободуваат од пластичниот кујнски прибор;
- целосно име и адреса (вклучувајќи телефонски број или e-mail адреса) со место, датум и потпис на инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, кој потврдува дека на пратката и е одобрен или не е одобрен увоз.

(3) Декларацијата од став (1) на овој член треба да биде придружена и со лабораториски резултат со кој се потврдува дека пластичниот кујнски прибор кој содржи:

- полиамид, не ослободува ПАА во количество кое не ја надминува границата на детекција од 0,01 mg/kg храна или симулант на храна; или

- меламин, не ослободува формалдехид во количество кое не ја надминува специфичната граница на миграција од 15 mg/kg храна или симулант на храна.

(4) Инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, на декларацијата од став (1) на овој член треба да назначи дали пратката ги исполнува условите за ставање во промет согласно Правилникот од член 2 став (1) на оваа решение.

(5) Декларацијата од став (1) на овој член, која е пополнетата и потпишана од инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, увозникот ја доставува на увид на царинските органи на граничен премин.

Член 3

Увозникот или неговиот застапник, треба да го известат инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, за пристигнување на секоја пратка од член 1 на оваа решение, најмалку два дена пред нејзиното пристигнување.

Член 4

(1) Инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија врши:

- проверка и преглед на документите на сите пратки од член 1 на оваа решение, во рок од два работни дена од нивното пристигнување; и

- проверка и преглед на идентитетот и физичка проверка, вклучително и земање мостри за лабораториски анализи на 10% од пратките од член 1 на оваа решение.

(2) Инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, за проверките и прегледите од член 1 на оваа решение, треба да води евиденција за:

- секоја проверена пратка, вклучувајќи и број на артикли и земја на потекло;

- бројот на пратките од кои се земени мостри за лабораториско испитување и нивни лабораториски резултати.

Член 5

(1) Инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, може да одобри увоз на пратките од член 1 на оваа решение кои потекнуваат или доаѓаат од Кина и Хонг Конг, се до добивање на лабораториските резултати од член 4 на оваа решение.

(2) За одобриениот увоз од став (1) од овој член, инспекторот за храна на определеното место за влез на храна во Република Македонија, го известува инспекторот за храна на местото на дестинација и доставува копија од декларацијата од член 2 став (1) и лабораториските резултати од став (3) на оваа решение, како и резултатите од проверките и прегледите од член 4 став (1) алинеја два на оваа решение, во рок од два работни дена откако истите ќе ги добие.

Член 6

Оваа решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 02-1288/3
17 мај 2011 година
Скопје

Директор,
Дејан Рунтевски, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1771.

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09, 42/10 и 97/10), Министерот за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец април 2011 година, во однос на месец март 2011 година, е повисока за 0,3 %.

2. Правото на пораст на платите за месец април 2011 година, во однос на месец март 2011 година, за работодавачите од членот 3 став 1 од Законот за исплата на платите во Република Македонија изнесува 0,15%.

Министер,
Цељал Бајрами, с.р.

1772.

Врз основа на член 5 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09 и 97/10), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

Просечната месечна плата по работник за месец април 2011 година неможе да изнесува помалку од утврдената на ниво на оддел и тоа:

Оддел	Назив на одделот	Износ
01.	Растително и животинско производство, лов и услужни дејности поврзани со нив	8.507
02.	Шумарство и искористување на шуми	13.293
03.	Рибарство и аквакултура	9.853
05.	Вадење на јаглен и лигнит	14.508
07.	Вадење на руди на метал	15.687
08.	Вадење на други руди и камен	23.469
09.	Помошни услужни дејности во рударството	8.456
10.	Производство на прехранбени производи	11.125
11.	Производство на пијалаци	17.435
12.	Производство на тутунски производи	11.458
13.	Производство на текстил	6.915
14.	Производство на облека	7.395
15.	Производство на кожа и слични производи од кожа	6.357
16.	Преработка на дрво, производи од дрво и плута, освен мебел, производство на предмети од слама и плетарски материјал	8.076

17.	Производство на хартија и производи од хартија	11.867
18.	Печатење и репродукција на снимени медиуми (записи)	11.406
19.	Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	24.247
20.	Производство на хемикалии и хемиски производи	18.150
21.	Производство на основни фармацевтски производи и фармацевтски препарати	29.296
22.	Производство на производи од гума и производи од пластични маси	8.304
23.	Производство на други неметални минерални производи	15.509
24.	Производство на метали	14.096
25.	Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема	12.658
26.	Производство на компјутерски, електронски и оптички производи	16.826
27.	Производство на електрична опрема	9.998
28.	Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	10.487
29.	Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	17.249
30.	Производство на останата опрема за транспорт	19.482
31.	Производство на мебел	8.540
32.	Останата производствена индустрија	12.975
33.	Поправка и инсталирање на машини и опрема	21.947
35.	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	25.326
36.	Собирање, обработка и снабдување со вода	13.895
37.	Отстранување на отпадни води	9.433
38.	Дејноста за собирање, обработка и отстранување на отпад, обновување на материјали	12.350
41.	Изградба на згради	8.620
42.	Нискоградба	12.164
43.	Специјализирани градежни дејности	11.962
45.	Трговија на големо и на мало со моторни возила и мотоцикли и поправка на моторни возила и мотоцикли	14.497
46.	Трговија на големо, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	15.997
47.	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	11.392
49.	Копнен транспорт и ценоводен транспорт	12.931
51.	Воздухопловен транспорт	31.483
52.	Складирање и помошни дејности во превозот	19.486
53.	Поштенски и курирски дејности	16.477

55.	Објекти за сместување	11.693
56.	Дејности за подготовка на оброци и служење на храна	8.595
58.	Издавачка дејност	19.532
59.	Филмска дејност, продукција на видео и телевизиска програма и дејности на снимање на звучни за- писи и музичко издаваштво	9.161
60.	Емитирање на програма	14.721
61.	Телекомуникации	32.188
62.	Компјутерско програмирање, кон- султантски и сродни дејности	20.997
63.	Информативни услужни дејности	23.267
64.	Финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови	26.798
65.	Осигурување, реосигурување и пензиски фондови, освен задолжи- телно социјално осигурување	27.270
66.	Помошни дејности кај финанси- ските услуги и дејностите во осигу- рувањето	41.794
68.	Дејности во врска со недвижен имот	17.401
69.	Правни и сметководствени дејно- сти	24.220
70.	Управувачки дејности; со соврту- вање во врска со управувањето	15.510
71.	Архитектонски дејности и инже- нерство, техничко испитување и анализа	15.621
72.	Научно истражување и развој	19.172
73.	Маркетинг (реклама и пропаганда) и истражување на пазарот	24.536
74.	Останати стручни, научни и тех- нички дејности	18.289
75.	Ветеринарни дејности	11.987

77.	Дејности на изнајмување и давање под закуп (лизинг)	14.141
78.	Дејности на вработување	11.856
79.	Туристички агенции, организатори на патувања (туроператори) и оста- нати резервациски услуги како и дејности поврзани со нив	11.433
80.	Заштитни и истражни дејности	8.967
81.	Услуги поврзани со одржување на згради и дејности на уредување и одржување на животна средина и природата	10.224
82.	Канцелариско-административни и помошни дејности и деловно-по- мошни дејности	16.793
84.	Јавна управа и одбрана; задолжи- телно социјално осигурување	18.359
85.	Образование	15.794
86.	Дејности за здравствена заштита	16.750
87.	Дејности на социјална заштита со сместување	12.173
88.	Дејности на социјална заштита без сместување	11.780
90.	Креативни, уметнички и забавни дејности	15.347
91.	Библиотеки, архиви, музеи и оста- нати културни дејности	13.891
92.	Дејности на коцкање и обложување	12.197
93.	Спортски, забавни и рекреативни дејности	16.166
94.	Дејности на организации врз база на зачленување	21.683
95.	Поправка на компјутери и предмети за лична употреба и за дома- ќинства	19.097
96.	Други лични услужни дејности	11.459

Месечно даночно ослободување 7.316.

Министер,
Цељаљ Бајрами, с.р.

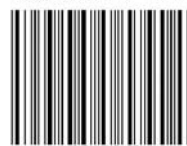

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011068